

NCE

Nota de Conjuntura Econòmica

Anàlisi de l'evolució de l'economia catalana
i el seu entorn
Informe trimestral

Número 104
Abril de 2019

Generalitat de Catalunya
**Departament de la Vicepresidència
i d'Economia i Hisenda**

Nota de Conjuntura Econòmica

Anàlisi de l'evolució de l'economia catalana i el seu entorn

Número 104. Abril de 2019

ISSN: 2013-3480

© **Generalitat de Catalunya. Departament de
Vicepresidència, i d'Economia i Hisenda**

Aquesta obra està subjecta a una llicència *Creative Commons* del tipus reconeixement d'autoria, usos no comercials i sense obra derivada.

Resum de la llicència:

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/es/deed.ca>

Llicència completa:

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/es/legalcode.ca>

Edició

Direcció General d'Anàlisi Econòmica

Rambla Catalunya, 19-21

08007 Barcelona

<http://economia.gencat.cat>

Redacció

Direcció General d'Anàlisi Econòmica,

amb la col·laboració de la Direcció General de Pressupostos i la

Direcció General de Política Financera, Assegurances i Tresor

Data de tancament: 30 d'abril de 2019

Disseny gràfic

Enric Jardí

Índex de continguts

Els trets més destacats	4
1. L'entorn de l'economia catalana	6
2. El producte interior brut	15
3. El comerç exterior	26
4. El mercat de treball	33
5. L'evolució dels preus i dels salaris	41
5.1. L'evolució dels preus	41
5.2. L'evolució dels salaris i dels costos laborals	49
6. Àmbits monetari, financer i borsari	54
7. El sector públic	63
8. Recull d'indicadors	70
Requadre 1. La població nascuda a l'estranger impulsa el creixement demogràfic a Catalunya	73
Requadre 2. Els indicadors de benestar i progrés social	78

Els trets més destacats

- Nova rebaixa en les previsions de creixement de l'economia internacional, que segons l'FMI serà d'un 3,3 % el 2019 (va ser d'un 3,6 % el 2018). Aquest escenari menys favorable s'explica per la desacceleració del comerç mundial, la reducció de la confiança empresarial i les incerteses polítiques globals.
- El primer trimestre del 2019 el PIB català creix un 0,6 % intertrimestral.
- Després que el creixement econòmic s'alentís de manera gradual durant el 2018, la dada d'avanç del primer trimestre del 2019 mostra un creixement d'un 2 % interanual, una mica superior al de finals del 2018 (1,8 % interanual), gràcies a la menor caiguda del sector industrial.
- El creixement econòmic és més moderat que el registrat els quatre darrers anys, principalment pel context internacional menys favorable, però hi ha senyals que l'alentiment es podria haver aturat. L'augment del PIB català supera en 0,8 punts percentuals el registrat a la zona euro, on el creixement s'ha mantingut estable el primer trimestre en un 1,2 % interanual.
- Els serveis mantenen un avenç sòlid (2,9 % interanual, igual que els trimestres previs) i la construcció continua amb una expansió intensa tot i que lleugerament inferior al trimestre anterior (5,1 % interanual). Pel que fa al sector industrial, és el més afectat per la feblesa de la demanda externa, i el primer trimestre el seu VAB continua a la baixa amb un descens d'un 0,9 % interanual, però amb una caiguda notablement inferior a la de finals del 2018 (-2,4% interanual).
- Durant l'any 2018 la demanda interna va alentir el creixement fins a un 2,5 %, per l'augment més moderat del consum privat (2 %) mentre que la inversió va mantenir un increment significatiu (4,6 %). El saldo amb l'exterior va aportar 0,4 punts percentuals al creixement del PIB, menys que els dos anys previs, a causa de la contribució negativa del saldo amb l'estranger (-0,4 punts), que està directament relacionat amb el menor dinamisme de la demanda externa en un context de tensions comercials globals.

- Les exportacions de béns continuen amb una evolució feble, amb un creixement acumulat durant els dos primers mesos del 2019 d'un 0,3 % en valors corrents, per sota de l'increment del 2018 (1,1 %). Les importacions de béns també han moderat el ritme, però segueixen amb un creixement notable, d'un 3,5 % en termes acumulats.
- L'ocupació manté un creixement significatiu a Catalunya durant el primer trimestre del 2019 (2,7 % interanual) i l'afiliació també creix un 2,7 %. Al mateix temps, la població activa enregistra el creixement més alt des del 2008 (2 % interanual), i això provoca una caiguda menor de la població en atur. Amb tot, la taxa d'atur se situa en un 11,6 %, sis dècimes per sota de la de fa un any.
- La inflació s'ha mantingut moderada els primers mesos del 2019 (1,4 % interanual el març), mentre que la inflació subjacent encara resta més continguda (0,8 %), en les taxes més baixes des del 2015.
- El cost laboral per treballador i mes va mantenir un to moderadament expansiu el quart trimestre del 2018, amb un avenç de l'1,8 % interanual. En el conjunt del 2018, aquest cost va augmentar un 2,0 %, lleugerament per sobre de la inflació (1,8 %). Cal recordar que durant el període 2014-2017 els costos laborals havien mostrat una tendència d'estancament i fins i tot retrocés en algun any.
- Els principals índexs borsaris del món han registrat guanys destacables durant el primer trimestre del 2019, després de tancar el 2018 en negatiu. L'IBEX-35 registra un augment acumulat del 8,2 % anual en els primers tres mesos de l'any, mentre que el BCN Mid-50 registra un increment acumulat de l'11,6 % anual.
- Els ingressos no financers de la Generalitat fins al març augmenten un 16,7 % anual, amb un creixement notable de les bestretes del model de finançament (7,8 %) i pel fort increment d'algunes transferències estatals. L'augment del ritme de comptabilització d'algunes partides fa créixer la despesa, de manera que el conjunt d'obligacions reconegudes per despeses no financeres va ser un 8,7 % més elevat que el del mateix període de l'exercici anterior.

1.

L'entorn de l'economia catalana

La moderació en el creixement econòmic mundial serà més acusada del que es preveia

El creixement del PIB mundial durant el 2018 (3,6 %) va ser dues dècimes inferior que l'any 2017, però superior al del 2016 (3,4 %). Aquesta moderació, que es produeix tant a les economies avançades com a les emergents, continuarà el 2019 (3,3 %) i serà més acusada del que es preveia tres mesos enrere perquè l'FMI ha rebaixat dues dècimes les previsions.

Previsions de creixement econòmic

(% de variació interanual del PIB)

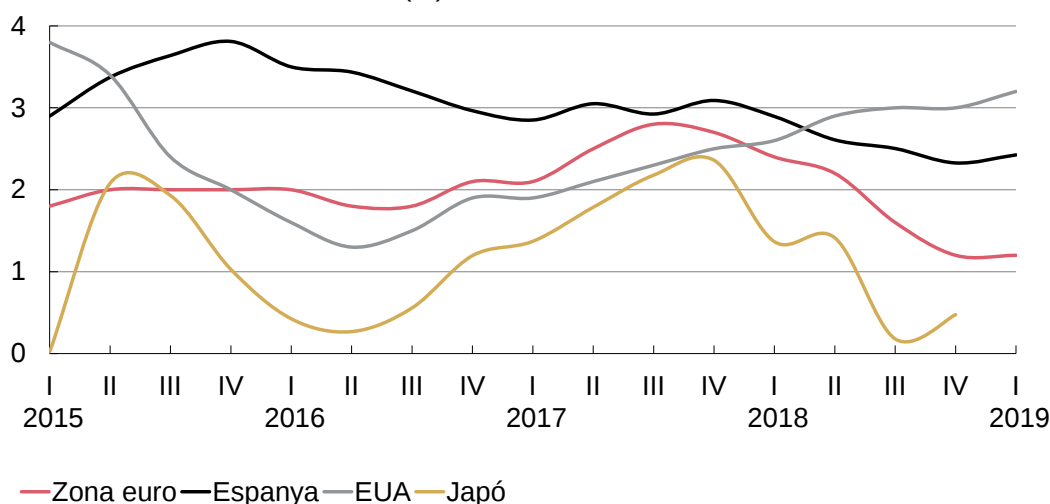
	2018	Projeccions		Diferència amb les projeccions de gener	
		2019	2020	2019	2020
Economia mundial	3,6	3,3	3,6	-0,2	0,0
Economies avançades	2,2	1,8	1,7	-0,2	0,0
Estats Units	2,9	2,3	1,9	-0,2	0,1
Japó	0,8	1,0	0,5	-0,1	0,0
Regne Unit	1,4	1,2	1,4	-0,3	-0,2
Zona euro	1,8	1,3	1,5	-0,3	-0,2
Alemanya	1,5	0,8	1,4	-0,5	-0,2
França	1,5	1,3	1,4	-0,2	-0,2
Itàlia	0,9	0,1	0,9	-0,5	0,0
Espanya	2,6	2,1	1,9	-0,1	0,0
Economies emergents i en desenvolupament	4,5	4,4	4,8	-0,1	-0,1
Xina	6,6	6,3	6,1	0,1	-0,1
Índia	7,1	7,3	7,5	-0,2	-0,2
Rússia	2,3	1,6	1,7	0,0	0,0
Amèrica llatina i Carib	1,0	1,4	2,4	-0,6	-0,1
Brasil	1,1	2,1	2,5	-0,4	0,3
Àfrica subsahariana	3,0	3,5	3,7	0,0	0,1
Orient Mitjà, nord d'Àfrica i Pakistan	1,8	1,5	3,2	-0,9	0,2
Comerç mundial	3,8	3,4	3,9	-0,6	-0,1

Font: World Economic Outlook Update, FMI (abril de 2019), i INE.

El PIB de les economies avançades va créixer un 2,2 % el 2018, i durant el 2019 continuarà moderant el ritme fins a l'1,8 % (dues dècimes menys que les projeccions de gener). Per la seva part, el PIB de les economies emergents i en desenvolupament va créixer un 4,5 % el 2018, i la moderació seguirà el 2019 amb un creixement del 4,4 %, una dècima menys del que preveien les projeccions publicades tres mesos enrere.

Aquesta moderació i les revisions a la baixa, que han estat molt generalitzades, s'expliquen per l'alentiment en el creixement del comerç mundial, que ha estat d'un 3,8 % el 2018, i que es preveu que es moderi fins al 3,4 % el 2019 (sis dècimes menys que en les projeccions anteriors). Altres factors que també contribueixen a aquest escenari menys favorable són les tensions comercials encara latents entre els EUA i la Xina, la reducció de la confiança empresarial, l'enduriment de les condicions financeres i les incerteses polítiques globals.

Creixement interanual del PIB (%)

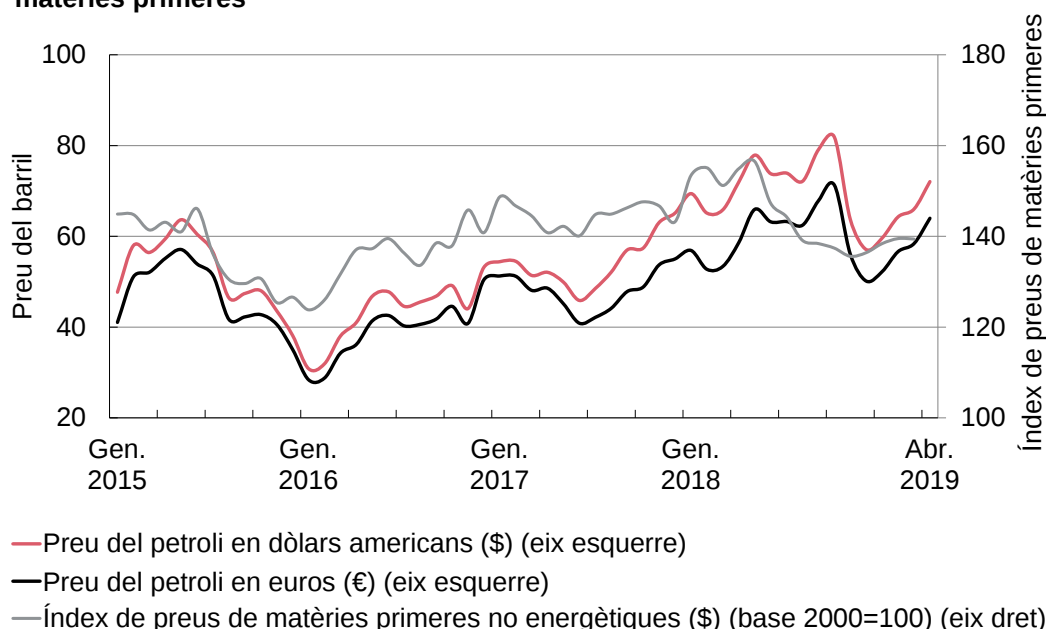
Font: Eurostat, INE, Bureau of Economic Analysis i Cabinet Office.

De cara al 2020 les previsions han patit menys revisions a la baixa, i s'espera una recuperació del ritme expansiu a nivell mundial (3,6 %) gràcies a un creixement més accelerat en les economies emergents i en desenvolupament (4,8 %), mentre que les avançades moderaran lleugerament el seu creixement (1,7 %).

El preu del petroli va augmentar fins al setembre del 2018 (data en què va assolir el preu màxim en quatre anys), i posteriorment va encadenar tres mesos de caigudes prou destacables (fins a anotar un mínim anual). Durant els primers mesos d'enguany, el petroli ha tornat a encarir-se gairebé un 40 % degut al compliment dels acords adoptats per l'OPEP i altres països productors per tal de reduir l'oferta, per les sancions d'EUA a l'Iran i pels problemes globals que afecten a

Veneçuela; factors que han estat més rellevants que els increments de producció dels EUA. A més, malgrat l'alentiment en els ritmes de creixement econòmic global, la possibilitat de pacte per reduir les tensions comercials entre els EUA i la Xina incrementa les previsions de demanda. Tot i aquesta situació, l'FMI preveu una reducció del preu del petroli per al 2019 (d'un 13,4 %).

Evolució del preu del barril de petroli Brent i del preu de les matèries primeres

*La darrera dada correspon al preu mitjà de l'1 al 23 d'abril de 2019.

Font: Banc d'Espanya i Ministeri d'Economia i Empresa.

El PIB dels EUA segueix accelerant el creixement malgrat les incerteses i la moderació en l'impuls fiscal i monetari

L'economia nord-americana ha crescut un 3,2 % interanual el primer trimestre d'enguany, la taxa interanual més alta des del 2015, de manera que continua l'acceleració progressiva iniciada a mitjans del 2016. Aquest creixement del PIB, dues dècimes per sobre del quart trimestre del 2018, apunta a que les tensions comercials amb la Xina, l'augment progressiu dels tipus d'interès per part de la Reserva Federal, el tancament de l'Administració per les desavinences polítiques internes, i el fet d'haver passat més d'un any des dels impulsos fiscals de l'administració actual, de moment, no han penalitzat l'evolució econòmica dels EUA.

La Reserva Federal destaca que el creixement econòmic es manté moderat en algunes regions, però en d'altres s'observa un repunt. La dinàmica industrial ha estat globalment positiva, el turisme presenta un comportament relativament favorable i s'ha reforçat el mercat immobiliari. Malgrat l'existència d'indicadors positius, les incerteses

han fet que la Reserva Federal hagi decidit mantenir els tipus d'interès de referència sense canvis per al 2019, de manera que es frena la tendència a l'alça mantinguda des de la recuperació econòmica.

El PIB del Japó segueix creixent a taxes moderades

El PIB del Japó ha crescut un 0,8 % el 2018, 1,1 punts percentuals menys que el 2017, en part degut a un seguit de desastres naturals que han castigat l'economia, especialment durant la segona meitat del 2018. Per al 2019 l'FMI preveu una acceleració lleu (1,0 %)- tot i que inferior en una dècima a les previsions de gener- gràcies a les mesures fiscals expansives aprovades per compensar els canvis fiscals previstos de cara a l'últim trimestre d'enguany. Per al 2020 s'espera una nova moderació en els ritmes de creixement (0,5 %) pel menor impuls derivat d'aquestes mesures.

La Xina i l'Índia seguiran liderant el creixement del PIB però amb tendències diferenciades

El PIB de la Xina ha crescut un 6,6 % el 2018, però seguirà desaccelerant el seu creixement el 2019 (6,3 %) i 2020 (6,1 %), de manera que registrarà els valors mínims de les tres darreres dècades. El creixement més baix del darrer any s'explica en bona part per l'efecte de les tensions comercials amb els EUA i per les reformes en el sector financer. En canvi, l'orientació de les polítiques fiscal i monetària és expansiva per contrarestar aquests efectes. Per això l'FMI ha revisat una dècima a l'alça les previsions per a enguany, malgrat que els riscos negatius es mantenen elevats.

Per la seva banda, l'Índia continua registrant un ritme de creixement del PIB molt elevat (7,1 % el 2018), malgrat que es rebaixen en dues dècimes les previsions per al 2019 (7,3 %) i per al 2020 (7,5 %). Aquest creixement s'explica per l'impuls de la inversió i el consum, afavorits per unes polítiques monetària i fiscal expansives.

L'economia de l'Amèrica Llatina s'accelerarà menys del previst

L'estimació del PIB de l'Amèrica Llatina per al 2018 (1,0 %) i les previsions per al 2019 (1,4 %) i 2020 (2,4 %) es revisen a la baixa en relació amb l'informe de gener de l'FMI (destaca en particular la rebaixa per al 2019, de sis dècimes). De tota manera es segueix pronosticant un perfil de recuperació en el ritme de creixement, després que el corresponent al 2018 fos tres dècimes inferior al del 2017. El Brasil accelerarà el seu creixement (2,1 % el 2019) afavorit per

una política monetària expansiva. Mèxic moderarà l'augment del PIB fins a l'1,6 % el 2019, per l'efecte de polítiques fiscals més contractives. El PIB de l'Argentina (-1,2 %) decreixerà menys que el 2018 (-2,5 %) però s'intensifiquen els problemes d'inflació, i el de Colòmbia creixerà fortament (3,5 %). La revisió a la baixa en les previsions de la regió per al 2019 es concentra al Brasil (-4 dècimes) i Mèxic (-5 dècimes), afectats per les necessitats d'ajustos en els comptes públics.

El creixement econòmic de la majoria d'economies emergents europees i d'Orient Mitjà es modera el 2019

El PIB de les economies europees emergents passarà de créixer el 3,6 % el 2018 fins al 0,8 % el 2019, principalment per la caiguda d'activitat a Turquia (-2,5 % el 2019). En canvi, la resta d'economies de l'Europa central i de l'Est continuaran, en general, amb creixements robustos. De cara al 2020 l'FMI espera que el ritme de creixement es recuperi.

Rússia moderarà el creixement del seu PIB des del 2,3 % del 2018 fins a l'1,6 % el 2019 degut a uns preus menors del petroli, a una política fiscal que necessita consolidació i a una contracció de la política monetària per les pressions inflacionistes.

El PIB de l'Orient Mitjà, Nord d'Àfrica, Afganistan i Pakistan creixerà el 2019 (1,5 %) a taxes lleugerament inferiors que les del 2018 (1,8 %) a causa dels preus del petroli més baixos, pels ajustos macroeconòmics al Pakistan, les sancions a l'Iran, i tensions socials diverses.

A l'Àfrica subsahariana el creixement econòmic s'accelerarà des del 3,0 % el 2018 fins al 3,5 % el 2019.

La zona euro moderarà el creixement econòmic més del previst

La zona euro va incrementar el seu PIB un 1,8 % el 2018 i, segons l'FMI moderarà aquest ritme fins a l'1,3 % el 2019, amb una previsió que és tres dècimes inferior a la que es preveia el gener, degut en bona mesura a un empitjorament de la confiança dels consumidors i de les empreses. En aquest sentit, la dada avançada del PIB del primer trimestre d'enguany, publicada per l'Eurostat, estima un creixement de l'1,2 % interanual, el mateix ritme que el trimestre anterior. Així doncs, es frena la moderació dels últims períodes gràcies a un creixement intertrimestral del 0,4 % el primer trimestre del 2019, i després del 0,1 % i del 0,2 % del tercer i quart trimestre del 2018..

Previsions de creixement econòmic a la zona euro

(% de variació interanual del PIB)

	Projeccions		
	2018	2019	2020
Alemanya	1,5	0,8	1,4
França	1,5	1,3	1,4
Itàlia	0,9	0,1	0,9
Espanya	2,5	2,1	1,9
Països Baixos	2,5	1,8	1,7
Bèlgica	1,4	1,3	1,4
Àustria	2,7	2,0	1,7
Grècia	2,1	2,4	2,2
Portugal	2,1	1,7	1,5
Irlanda	6,8	4,1	3,4
Finlàndia	2,4	1,9	1,7
Eslovàquia	4,1	3,7	3,5
Lituània	3,4	2,9	2,6
Eslovènia	4,5	3,4	2,8
Luxemburg	3,0	2,7	2,8
Letònia	4,8	3,2	3,1
Estònia	3,9	3,0	2,9
Xipre	3,9	3,5	3,3
Malta	6,4	5,2	4,4
Zona Euro	1,8	1,3	1,5

Font: World Economic Outlook Update, FMI (abril de 2019).

La moderació econòmica prevista és força generalitzada entre els països. Grècia és l'única economia que està previst que creixi a taxes més elevades enguany que el 2018. Però cal destacar el comportament de les economies europees més grans pel seu efecte tracció. Alemanya moderarà el creixement del PIB de l'1,5 % el 2018 fins al 0,8 % el 2019, projecció que l'FMI ha rebaixat en cinc dècimes des del gener degut a les tensions comercials i als problemes mostrats per la indústria automobilística davant els canvis introduïts en matèria d'emissions. Itàlia, per la seva banda, passarà de créixer un modest 0,9 % el 2018 a estancar-se fins al 0,1 % el 2019, cinc dècimes menys que les projeccions de gener; la demanda externa es mostra feble, i al mateix temps les primes de risc castiguen les inversions i generen inestabilitat. En el cas de França, la moderació del creixement del PIB entre 2018 (1,5 %) i 2019 (1,3 %) serà petita, si bé l'FMI ha revisat les previsions fetes el gener dues dècimes a la baixa, després de la reducció del consum derivada de les tensions socials viscudes. D'altra banda, països com Malta, Irlanda, Xipre, Eslovènia o Letònia, tot i el context de

moderació, creixeran a taxes superiors al 3 % durant el 2019. Espanya presenta un dels creixements més elevats entre les economies europees grans, però segueix moderant el seu dinamisme.

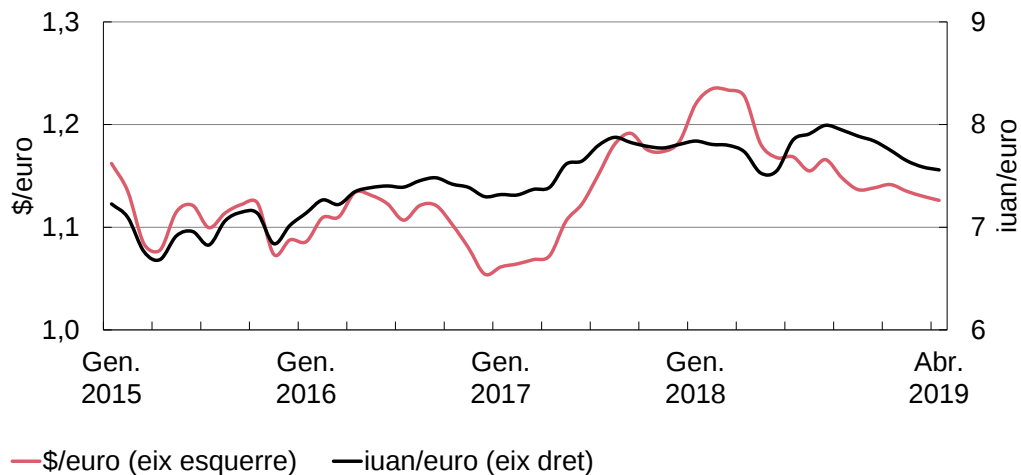
Alguns indicadors recents per a la zona euro, com l'índex de gestió de compres PMI, d'IHS Markit, apunten a un debilitament de l'economia, que segueix en positiu però amb la dinàmica més baixa des del 2014. El sector manufacturer modera la caiguda dels últims tres mesos, mentre que els serveis repunten. Aquesta situació provoca que l'ocupació segueixi creixent, però al ritme més baix des del 2016.

Pel que fa al Regne Unit, les previsions de l'FMI pronostiquen que el creixement passi de l'1,4 % el 2018 fins a l'1,2 % el 2019, amb incerteses importants sobre la resolució definitiva del Brexit.

L'euro es deprecia en relació amb les monedes principals

L'euro ha mantingut en els primers mesos del 2019 la tendència a la depreciació envers el dòlar nord-americà que ja s'observava durant el 2018, fins a baixar dels 1,113 dòlars. També s'observa una tendència de depreciació de l'euro envers el iuan i la lliura esterlina.

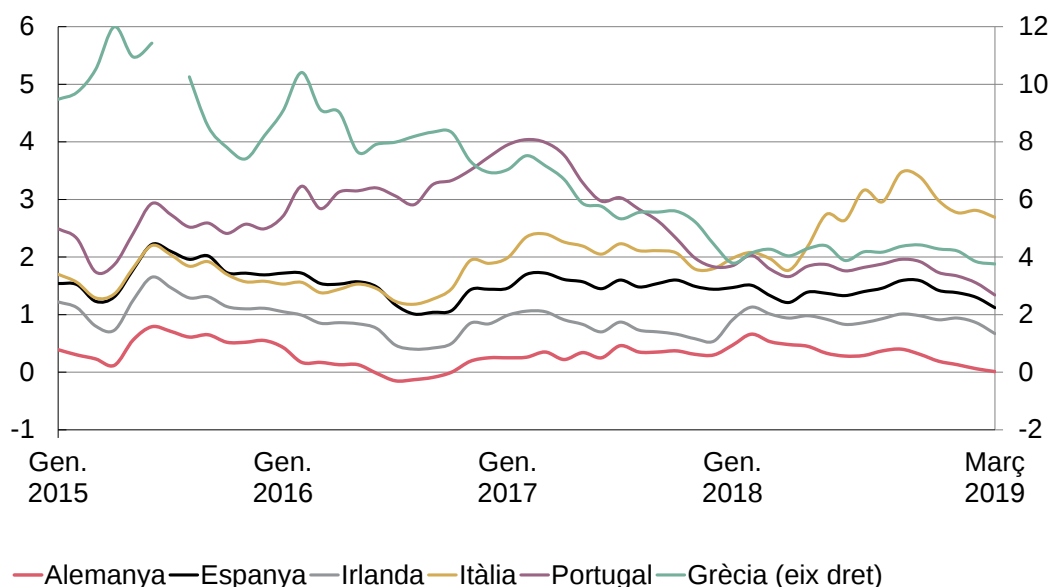
Evolució del tipus de canvi de l'euro

*La darrera dada correspon al preu mitjà de l'1 al 23 d'abril de 2019.
Font: Banc d'Espanya.

Els rendiments del deute públic a les principals economies de la zona euro han evolucionat a la baixa durant l'inici del 2019. En el cas espanyol, aquesta reducció fa que s'hagin registrat valors mínims des de l'octubre del 2016. D'aquesta manera, la prima de risc respecte al bo alemany ha baixat gairebé 20 punts bàsics entre l'octubre del 2018 i el març del 2019. Aquesta reducció és especialment rellevant tenint en compte que el rendiment del deute públic alemany s'ha situat en el 0,0 % de mitjana el març, i fins i tot en valors negatius durant uns dies de març i abril.

Evolució del rendiment del deute públic a 10 anys (%)

Nota: el BCE no va publicar la dada de Grècia corresponent al juliol de 2015, perquè durant aquell mes s'estava negociant el tercer programa d'ajuda financera d'aquest país.

Font: BCE.

El PIB d'Espanya creix un 2,4 % interanual

L'FMI preveu que el creixement del PIB espanyol es segueixi moderant el 2019 (2,1 % d'augment, cinc dècimes menys que el 2018) i que aquesta tendència continuï el 2020 (1,9 %). D'aquesta manera revisa una dècima a la baixa les previsions per al 2019.

Tot i això, la dada avançada per al primer trimestre del 2019 publicada per l'INE ha estat més positiva de l'esperat, ja que estima un creixement interanual del PIB d'un 2,4 %, una dècima més que el quart trimestre del 2018. Aquest dinamisme, però, és inferior al que es registrava l'any 2017 (proper al 3 %) i també al ritme interanual del primer, segon i tercer trimestres del 2018 (2,9 %, 2,6 % i 2,5 % respectivament). En comparació amb el darrer trimestre del 2018, l'economia espanyola recupera el signe positiu en la indústria (0,4 % interanual), modera el creixement en la construcció, que segueix sent elevat (6,9 %), i manté el creixement robust en els serveis (3,0 %), per sobre dels dos anys precedents. La demanda externa ha tingut una contribució positiva al creixement del PIB (0,2 %), després de contribucions negatives des del tercer trimestre del 2017. La variació intertrimestral del primer trimestre ha estat del 0,7 %, un ritme més elevat que els quatre trimestres anteriors.

Pel que fa a altres previsions, el Ministeri d'Economia i empresa preveu que el creixement econòmic es moderi des del 2,6 % del 2018 fins al 2,2 % el 2019. Aquesta evolució respon a un dinamisme menor en la demanda interna, tant pública com privada, i tant pel que fa al

consum com a la inversió. En canvi, la demanda externa mantindrà una contribució negativa el 2019, però penalitzarà menys el creixement que un any enrere. De cara al 2020, la moderació econòmica continuarà (1,9 % de creixement del PIB) també per una contenció de la demanda interna.

Per la seva banda, el panell de Funcas preveu un creixement del PIB del 2,2 % per al 2019 i de l'1,9 % per al 2020. Per aquests dos exercicis la demanda externa tindrà una contribució negativa, mentre que en la demanda interna destaca el dinamisme de la formació bruta de capital, especialment en construcció però també en maquinària i béns d'equipament.

2.

El producte interior brut

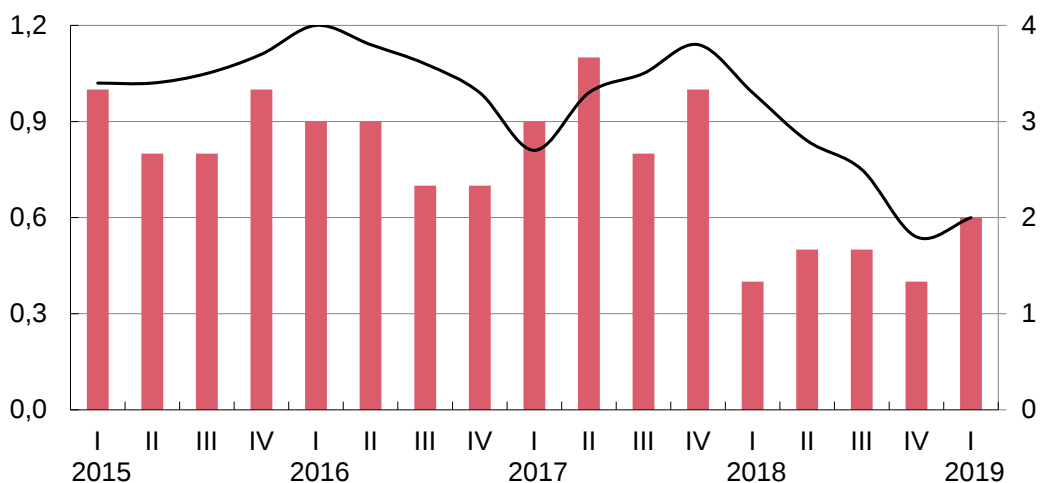
El primer trimestre del 2019, l'economia catalana creix un 0,6% intertrimestral

Durant l'any 2018 l'activitat econòmica a Catalunya va experimentar una moderació, derivada principalment d'un context internacional menys positiu, que va provocar una evolució desfavorable en la demanda externa i en el sector industrial, sobretot a finals d'any. En les economies del nostre entorn també va constatar-se aquesta tònica de desacceleració, més marcada en aquelles economies més obertes a l'exterior i amb un pes més destacat del sector industrial, com és el cas de l'economia catalana. Així, el creixement interanual en volum del PIB català va anar-se moderant progressivament: mentre que el primer trimestre del 2018 el creixement interanual va ser d'un 3,3 %, l'últim trimestre el ritme s'havia alentit fins a un 1,8 % (en mitjana del 2018 el creixement del PIB va ser d'un 2,6 %).

El creixement interanual del PIB català és d'un 2 % interanual, una mica superior al del quart trimestre (1,8 %), gràcies a un menor descens del sector industrial

L'avanç del primer trimestre del 2019, elaborat conjuntament per l'Institut d'Estadística de Catalunya (Idescat) i el Departament de la Vicepresidència i d'Economia i Hisenda, mostra que el PIB en volum ha avançat un 0,6 % intertrimestral. Aquest augment trimestral supera als que es van registrar l'any 2018 (que van oscil·lar entre un 0,4 % i un 0,5 %). En termes interanuals, el creixement del primer trimestre ha estat d'un 2%, una mica més alt que el ritme del quart trimestre del 2018 (1,8 %). Aquesta dada més favorable s'explica en bona mesura per la caiguda més moderada del sector industrial, mentre que els serveis i la construcció ha mantingut creixements sòlids. Aquestes dades suggereixen que l'alentiment econòmic podria haver-se frenat, i el creixement econòmic restaria estabilitzat en taxes properes al 2 %.

Evolució del PIB de Catalunya

■ % de var. intertrimestral (eix esquerre) — % de var. interanual (eix dret)

Font: Idescat i Departament de la Vicepresidència i d'Economia i Hisenda.

El creixement de l'economia catalana segueix sent força més alt que a la zona euro (1,2 %), i amb senyals que l'alentiment es podria estar frenant

Per tant, el creixement econòmic a Catalunya és més moderat que els últims anys, perquè factors com l'afebliment del comerç mundial i l'augment de les incerteses globals han determinat un panorama internacional més desfavorable. En aquest sentit, la treva durant els últims mesos en el conflicte comercial dels EUA i Xina, l'expectativa que la política monetària continuarà amb un to relaxat i un marc una mica menys incert sobre el Brexit, són elements lleugerament més optimistes de cara als propers mesos i que poden consolidar l'estabilització. En qualsevol cas, l'economia catalana continua amb un creixement força més alt que a la zona euro. Les dades del primer trimestre del PIB de la zona euro han estat més positives del que s'esperava, i mostren que el creixement econòmic es manté estable en un 1,2% interanual, després d'una pèrdua progressiva de ritme durant el 2018. En el cas d'Espanya, el primer trimestre el PIB ha crescut un 0,7 % intertrimestral i un 2,4 % interanual, un augment una mica més alt que a Catalunya, sobretot per l'evolució més desfavorable del sector industrial en l'economia catalana i per la menor expansió relativa del sector de la construcció (a l'economia espanyola el VAB de la construcció creix un 6,9 % interanual).

D'altra banda, durant el primer trimestre l'economia catalana ha seguit generant ocupació a un ritme intens, amb un creixement en el nombre d'afiliats a la Seguretat Social i de l'ocupació de l'EPA d'un 2,7 % interanual en tots dos casos, xifres que mostren que el creixement econòmic és força intensiu en ocupació. Fins al moment, la moderació en l'activitat econòmica sembla haver afectat poc a l'ocupació.

Producte interior brut de Catalunya

Dades corregides d'efectes estacionals i de calendari (% de variació interanual)

	2018	2018				2019
	Mitjana anual	1r trimestre	2n trimestre	3r trimestre	4t trimestre	1r trimestre ^A
Agricultura	-0,4	0,4	0,1	-0,9	-1,2	0,1
Indústria	1,1	3,8	2,5	0,8	-2,4	-0,9
Construcció	4,7	6,4	3,9	3,5	5,2	5,1
Serveis	2,9	2,9	3,1	2,9	2,9	2,9
PIB pm	2,6	3,3	2,8	2,5	1,8	2,0

^A Dades d'avanç.

Font: Idescat i Departament de la Vicepresidència i d'Economia i Hisenda.

Els indicadors de clima empresarial es mostren més optimistes de cara al segon trimestre

D'altra banda, les expectatives de les empreses catalanes per al segon trimestre d'enguany són positives, ja que la diferència entre el percentatge d'empreses que preveu una millora en la marxa del negoci menys les que preveuen un empitjorament és de 14,8 punts percentuals. Aquest saldo és més elevat que els dos trimestres anteriors i que el del conjunt de l'Estat (5,6 punts percentuals). En relació amb la percepció de la situació empresarial en el primer trimestre del 2019, també va ser positiva, de 5,1 punts, però el saldo va ser el més baix des del 2015, mentre que a Espanya va ser el pitjor registre des del 2016 i en aquest cas es va produir un empitjorament de la percepció de la marxa del negoci en relació amb el quart trimestre del 2018 (-2,5 punts percentuals).

El VAB del sector industrial modera la caiguda, des d'un -2,4 % interanual fins a un -0,9 % interanual

La lleu millora en el creixement interanual del PIB català a principis del 2019 s'explica en bona mesura per una evolució menys negativa del sector industrial. El sector industrial venia registrant una forta expansió des de l'any 2014, però l'actual context de desacceleració en el comerç mundial va tocar de ple al sector (és el que més depèn de la demanda externa). A finals del 2018 va assolir un retrocés del VAB d'un 2,4 %, el primer descens que es registrava des de l'any 2013, però el primer trimestre modera la caiguda fins a un -0,9 % interanual.

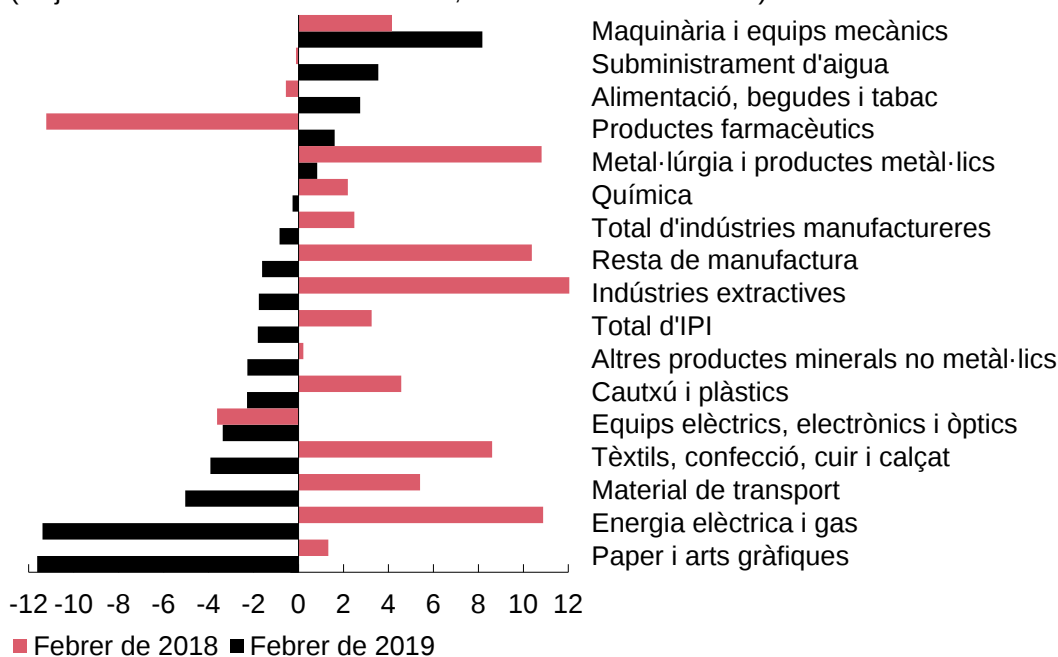
Les dades de producció industrial recullen el comportament a la baixa del sector, amb caigudes interanuals des del setembre del 2018 i que van intensificar-se a finals de l'any (fins a superar el -10%). Els primers

mesos del 2019 continua en negatiu, però amb un ritme de descens més moderat. Segons la dada més recent, del mes de febrer, l'índex de producció industrial (filtrat d'efecte de calendari) baixa un 1,8 % interanual, mentre que en mitjana mòbil dels darrers dotze mesos, el descens és d'un 0,5 % interanual. Caldrà veure les properes dades de l'índex per confirmar aquest caiguda més suau.

La informació per branques mostra que les activitats industrials amb un comportament més desfavorable de la producció industrial (mesurada amb l'índex sense ajust de calendari, en mitjana mòbil dels darrers dotze mesos) són les relacionades amb el paper i arts gràfiques, l'energia, el tèxtil i confecció i el material de transport. En aquest darrer subsector la dinàmica negativa pot recollir en part l'impacte negatiu en el sector de l'automòbil per l'adaptació a la nova norma d'emissions a la UE. Aquest factor ha afectat al sector industrial europeu, en particular a Alemanya (tal com han esmentat organismes com l'FMI). D'altra banda, les branques de la indústria catalana amb una evolució més positiva de la producció han estat la maquinària mecànica, el subministrament d'aigua i la indústria alimentària.

Evolució de la producció industrial

(Mitjana mòbil dels darrers 12 mesos, % de variació interanual)

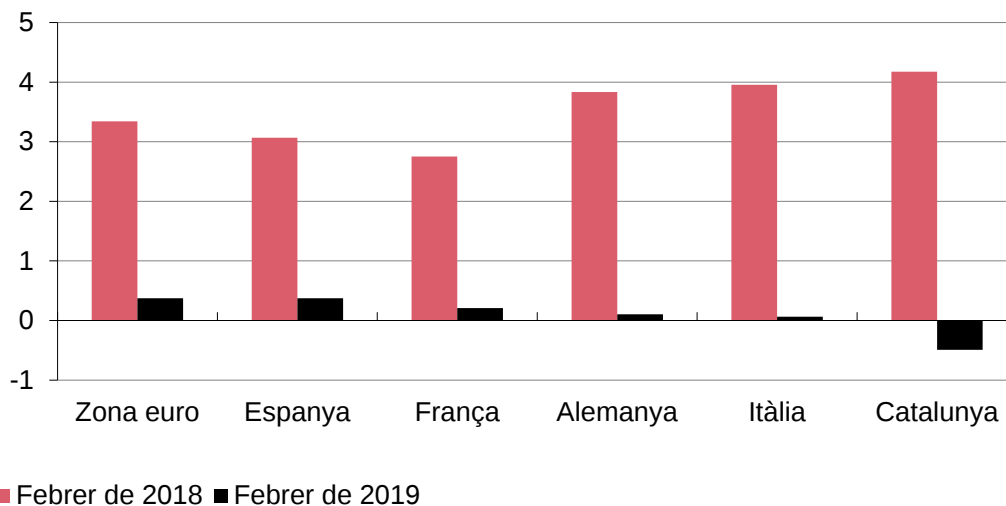
La producció industrial també empitjora a bona part dels països de la zona euro

El deteriorament en el sector industrial els darrers mesos és un patró comú a bona part de les economies de la zona euro i que està relacionat amb la moderació en la demanda externa. Si es considera la mitjana

mòbil dels últims dotze mesos (fins a febrer del 2019), Catalunya mostra una evolució més desfavorable de la producció industrial que altres economies grans de la zona euro, si bé el deteriorament és generalitzat. Cal recordar que durant el període 2014-2017 la producció industrial havia registrat a Catalunya un creixement força superior al de la zona euro.

Evolució de la producció industrial a la zona euro

(mitjana mòbil dels darrers 12 mesos, % de variació interanual)

Dades amb els efectes de calendari corregits.

Font: Idescat, INE i Eurostat.

La construcció continua amb una expansió forta, d'un 5,1 % interanual, però una mica més suau que a finals del 2018

Els mesos més recents la construcció ha continuat mostrant senyals de fortaleza. El primer trimestre l'augment del VAB ha estat d'un 5,1 % interanual, només una dècima inferior al creixement del trimestre anterior. La major part d'indicadors relacionats, inclosos els del sector immobiliari, segueixen oferint un to molt favorable.

L'avenç del sector continua recolzant-se sobretot en el creixement de l'edificació residencial, és a dir, en la construcció d'habitatges. D'una banda, els visats de nova construcció augmenten fins al mes de febrer un 34,9 % interanual, després d'haver crescut en el conjunt del 2018 un 28 %. Cal recordar que en valor absolut el nombre de projectes actual és molt inferior a les xifres que s'anotaven abans de la crisi, quan el sector va registrar una expansió insòlita i poc sostenible (l'any 2018 es van registrar gairebé 13.000 projectes, mentre que l'any 2006 se'n registraven més de 125.500). D'altra banda, les compravendes d'habitatges nous han seguit amb un evolució força positiva, mentre que els preus de venda, amb dades del quart trimestre del 2018, tornen a accelerar-se amb un augment intens (d'un 9,9 % interanual) i per

sobre dels tres trimestres anteriors. Les dades d'ocupació també mostren el dinamisme del sector, amb un augment de l'afiliació a la Seguretat Social d'un 5,8 % interanual el primer trimestre.

Projectes visats pels col·legis d'arquitectes tècnics

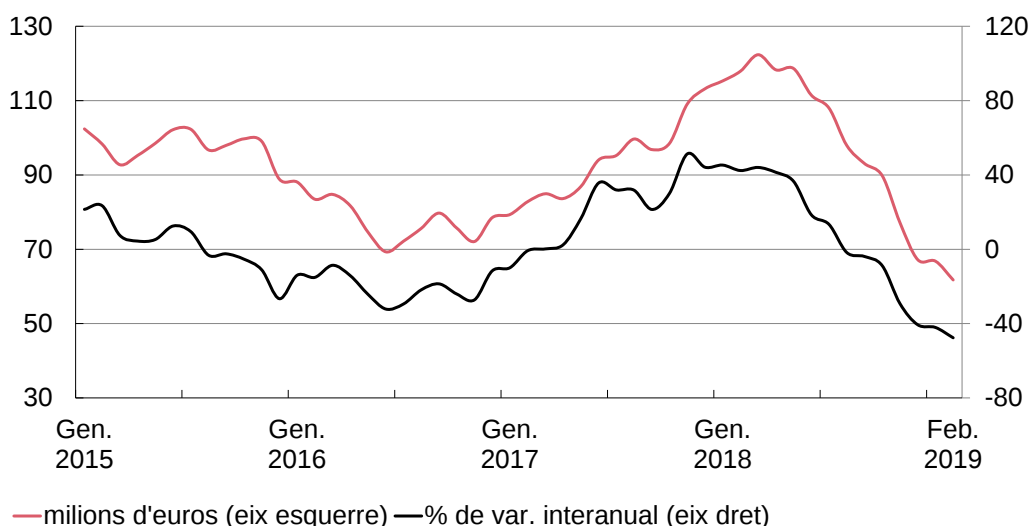
(nombre d'habitatges nous)

	Nombre	% de variació interanual
2006	125.506	15,0
2008	26.452	-68,8
2014	3.635	51,4
2015	5.423	49,2
2016	7.489	38,1
2017	10.091	34,7
2018	12.917	28,0
2019 (gener-febrer)	2.519	34,9

Font: Ministeri de Foment.

Evolució de la licitació oficial

(mitjana mòbil de 12 mesos)

Font: Ministeri de Foment.

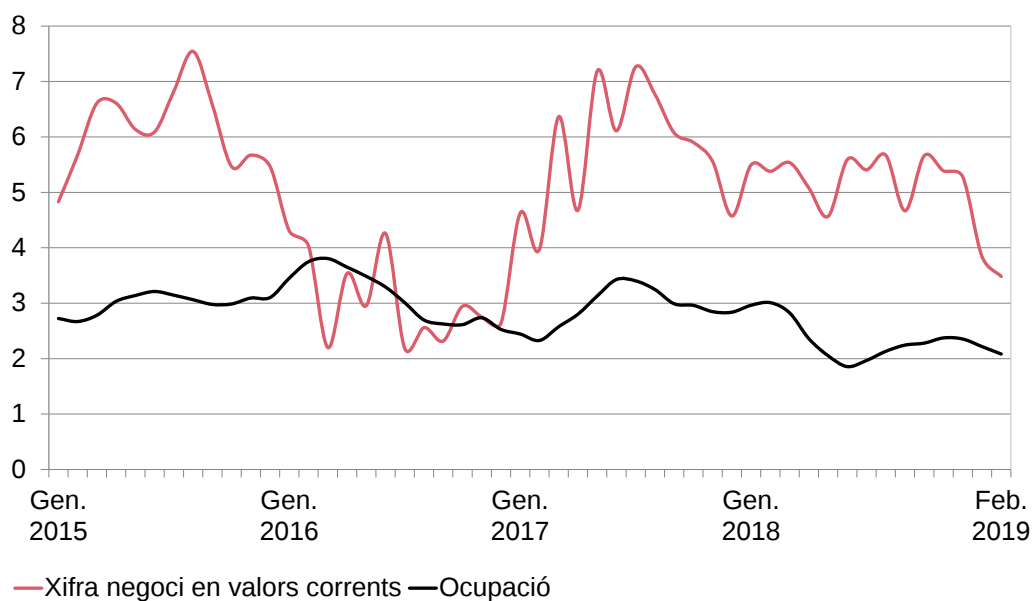
Pel que fa a l'obra civil, durant el 2018 es va produir un descens intens de la licitació oficial (d'un 40,6 %), que va tornar al valor més baix des de l'any 2013. Els dos primers mesos del 2019 s'ha mantingut la tendència descendent. L'evolució negativa s'explica sobretot pel retrocés en la licitació de les administracions territorials (Generalitat i administració local), que és el component principal (representa més d'un 65 % de la xifra total de licitació), mentre que la licitació estatal també va disminuir una mica. Aquesta evolució contrasta amb el fort creixement que va experimentar la licitació oficial l'any 2017 (d'un 44,2 %).

El sector serveis manté un creixement sòlid (2,9 % interanual)

Segons l'avanç del PIB del primer trimestre, el sector serveis manté un creixement molt notable, d'un 2,9 % interanual, per tercer trimestre consecutiu. Per tant, els serveis es mostren resistents en l'actual context de certa moderació econòmica, amb un dinamisme destacat a les activitats professionals, científiques i tècniques, les activitats administratives i l'emmagatzematge i transport. Al mateix temps, les branques de serveis no vinculades al mercat també mostren un avanç notable (tal com apunten les dades d'afiliació a la Seguretat Social).

Entre els indicadors del sector, l'indicador d'activitat del sector dels serveis (IASS) proporciona informació sobre la xifra de negoci de les empreses de serveis de mercat. Aquest indicador mostra una trajectòria favorable, tot i que els darrers mesos el ritme s'ha suavitzat una mica: durant el 2018 va créixer un 5,3 % i els dos primers mesos d'enguany l'increment ha estat d'un 4,3 %, per la menor empenta del comerç i de les comunicacions.

Indicadors d'activitat de mercat del sector de serveis
(variació interanual de la mitjana mòbil de tres mesos)

Font: INE.

El nombre de turistes estrangers mostra un creixement notable, però la despesa turística augmenta menys

Pel que fa als indicadors turístics, mostren uns registres positius. Fins al febrer, l'afluència de turistes estrangers ha augmentat un 3,2 % interanual (amb una millora en comparació amb la segona meitat del 2018). La despesa generada per aquest turisme estranger també

segueix amb un creixement positiu (d'un 1,7 % anual en termes acumulats), però a un ritme força inferior als registrats els dos últims anys. De tota manera, només es disposa de dades dels dos primers mesos del 2019 i caldrà esperar als mesos posteriors per veure la seva evolució. D'altra banda, les dades de les pernoctacions hoteleres es refereixen al conjunt del primer trimestre, amb un augment significatiu de les del turisme estranger (6,1 % anual), mentre que les pernoctacions de turisme estatal (dels catalans i de les persones de la resta de l'Estat), han caigut un 4,6 % anual (en el conjunt del 2018 també van registrar un descens).

Indicadors del sector turístic

(% de variació interanual)

	Catalunya		Espanya
Pernoctacions hoteleres	2018	Gener-març del 2019	Gener-març del 2019
Turisme total	-0,7	2,4	-0,5
Turisme estatal	-4,3	-4,6	-1,2
Turisme estranger	0,8	6,1	-0,1
Turisme estranger	2018	Gener-febrer del 2019	Gener-febrer del 2019
Nombre de turistes	0,0	3,2	3,0
Despesa turística	7,2	1,7	3,3

Font: INE

El VAB del sector agrari creix un 0,1% interanual

Pel que fa a l'evolució del sector agrari i pesquer, el seu VAB en volum ha restat pràcticament estancat el primer trimestre (increment d'un 0,1 % interanual), després que en el conjunt del 2018 registrés un descens d'un 0,4 %.

En el conjunt del 2018, el saldo amb l'exterior va reduir la seva aportació positiva al creixement, fins a tornar-se negatiu a finals d'any per l'afebliment en les exportacions

Segons els comptes econòmics anuals i trimestrals publicats per l'Idescat el passat mes de març, el creixement del PIB del 2018 es va situar en un 2,6 %, xifra que representa un alentiment en comparació amb els tres anys anteriors (set dècimes menys que l'any anterior). La moderació s'explica en primer lloc perquè la demanda externa es va veure afectada pel clima de tensions comercials internacionals i va mostrar un comportament més desfavorable del previst. D'altra banda, la demanda interna, tot i mantenir un avenç encara significatiu, també va créixer a un ritme una mica més lent.

La contribució al creixement del saldo amb l'exterior durant el 2018 va ser de 0,4 punts percentuals (pp), la meitat que la del 2017, degut a que el saldo d'intercanvis amb l'estranger hi va restar 0,4 pp (el primer saldo negatiu des del 2014). Això es deriva del creixement més lent de les exportacions de béns i serveis (d'un 2%), el menys dinàmic des de l'any 2009, mentre que les importacions van moderar-se també (3,6 %), però en menys mesura que les exportacions. La desacceleració de les exportacions va intensificar-se en la segona meitat del 2018. De tota manera, el superàvit comercial de Catalunya en béns i serveis es va situar en un 12,2 %, vuit dècimes menys que el 2017, però dins d'uns registres elevats: el superàvit dels intercanvis amb l'estranger va ser d'un 5,7 % mentre que els superàvit en els intercanvis amb la resta de l'Estat va ser d'un 6,5 %.

Evolució del PIB de Catalunya

Dades amb els efectes estacionals i de calendari corregits (% de variació interanual)

	2017	2018	2018			
	Mitjana anual	Mitjana anual	Primer trimestre	Segon trimestre	Tercer trimestre	Quart trimestre
PIB	3,3	2,6	3,3	2,8	2,5	1,8
Demanda interna	2,9	2,5	2,8	2,7	2,2	2,4
Despesa en consum de les llars	2,4	2,0	3,1	1,6	1,7	1,5
Despesa en consum de les administracions públiques ¹	2,1	1,9	2,2	1,4	1,8	2,3
Formació bruta de capital ²	5,2	4,6	2,8	6,9	3,9	4,7
Béns d'equipament i altres actius	4,7	4,7	-0,1	8,9	4,2	6,1
Construcció	4,9	4,2	6,3	4,2	3,5	3,0
Saldo exterior ^{3, 4}	0,8	0,4	0,9	0,4	0,6	-0,2
Saldo amb l'estranger ⁴	0,2	-0,4	0,1	-0,8	-0,3	-0,6
Exportacions de béns i serveis	5,1	2,0	4,5	2,2	1,0	0,4
Importacions de béns i serveis	5,6	3,6	5,0	5,1	2,1	2,4

¹ Inclou la despesa en consum de les institucions sense finalitat lucrativa al servei de les llars.

² Inclou la variació d'existències.

³ Inclou el saldo amb l'estranger i amb la resta d'Espanya.

⁴ Aportació al creixement del PIB.

Font: Idescat.

Pel que fa a la demanda interna, va créixer un 2,5 %, per sota del creixement del 2,9 % del 2017, però a un ritme encara notable i igual que el registrat l'any 2016. La despesa en consum de les llars va créixer un 2 %, mentre que la formació bruta de capital va mantenir un increment força alt (4,6 %), amb un dinamisme una mica superior en la inversió en béns d'equipament que en la inversió en construcció. La despesa de consum de les administracions públiques va augmentar de manera continguda (1,9 %), de manera similar a l'any anterior (2,1 %).

Pel que fa al perfil trimestral del PIB pel costat de la demanda, a la segona part del 2018 el creixement interanual es va anar moderant, sobretot per la contribució del saldo d'intercanvis amb l'exterior, que va tancar el quart trimestre amb un signe negatiu de 0,2 pp. Dins de la demanda interna, el consum de les llars també va alentir el seu creixement (d'un 1,5 % interanual el quart trimestre) mentre que, en canvi, la formació bruta de capital va continuar amb una fortalesa notable.

Pel que fa al primer trimestre del 2019, no es disposa dels agregats de la demanda fins que l'Idescat publiqui la comptabilitat trimestral a mitjans de juny. De moment, els indicadors disponibles són molt escassos i mostren senyals desiguals. D'una banda, el creixement sòlid de l'ocupació i la recuperació progressiva dels salaris impacten positivament en la renda de les llars i són elements que recolzen el creixement del consum. Tot i això, indicadors com les matriculacions de turisme o el comerç al detall ofereixen evolucions febles.

D'una banda, el comerç al detall segueix amb un creixement positiu, però poc dinàmic (0,3 % interanual). En el cas de les matriculacions de turismes, el primer trimestre segueixen amb la tendència de caiguda anual (-3,6 %). Una part de la reducció podria explicar-se per la comparació amb la primera meitat del 2018, quan les matriculacions van créixer de manera significativa per l'anticipació de compres abans de l'entrada en vigor de la nova normativa de consums i emissions de vehicles a partir del setembre del 2018 (molts concessionaris van realitzar automatriculacions i van aplicar forts descomptes).

Indicadors de demanda (% de variació interanual)

	Comerç al detall	Matriculacions	
		Turismes	Vehicles de càrrega
2018			
1r trimestre	1,6	11,4	5,6
2n trimestre	0,4	8,1	14,4
3r trimestre	-2,2	3,7	17,6
4t trimestre	1,5	-4,9	4,5
2019			
1r trimestre	0,3	-3,6	-9,4

Font: INE i Direcció General de Trànsit.

Pel que fa a l'evolució de la inversió, la matriculació dels vehicles de càrrega a Catalunya mostra una tendència negativa (-9,4 % anual). En canvi, d'altres indicadors com les importacions de béns d'equipament ofereixen senyals més favorables: la informació tan sols arriba al quart trimestre i assenjala un creixement molt positiu (11,4 %), més fort que el que va registrar el tercer trimestre (d'un 3,6 % interanual). Pel que fa

a la inversió en construcció, en general els indicadors d'activitat del sector mostren un to molt favorable, de manera que apunten a que mantindria un creixement significatiu.

En relació al comportament de la demanda exterior, tal com es comenta en el capítol tres d'aquesta publicació, els dos primers mesos del 2019 mostren com les exportacions de béns a l'estranger continuen amb una evolució molt feble (augmenten un 0,3 % anual en termes nominals), mentre que les importacions mantenen un creixement força més alt (3,5 % anual). Pel que fa al comportament del comerç exterior de serveis, les dades de turisme disponibles només abasten els dos primers mesos del 2019, i mostren una evolució positiva del nombre de turistes estrangers, però en canvi la despesa turística rebuda dona mostres de desacceleració (creix un 1,7 % anual). Per tant, sobretot en el component de béns, hi ha senyals que suggereixen que la demanda exterior podria seguir oferint una evolució poc dinàmica.

3.

El comerç exterior

Les exportacions de béns augmenten un 0,3 % interanual fins al febrer, en un context d'alentiment del comerç mundial

Els dos primers mesos de l'any les exportacions catalanes de béns continuen mostrant una evolució feble, amb un creixement d'un 0,3 % interanual en termes acumulats. Cal apuntar que la dada mensual més recent d'exportacions (febrer) ha estat força més favorable que les de l'últim trimestre del 2018, però encara és molt aviat per anticipar una possible recuperació, atès que es disposa de molt poques dades per al 2019. Pel conjunt de l'any 2018, les exportacions catalanes de béns van augmentar un modest 1,1 %, molt per sota del creixement del 6,9 % de l'any anterior. Tot i això, en termes corrents, el creixement de les exportacions ha estat ininterromput des de l'any 2009, amb un augment acumulat del 72,8 %.

Pel que fa a les importacions, les dades dels dos primers mesos del 2019 mostren un creixement del 3,5 % interanual en valors corrents, un ritme també menor al del conjunt del 2018 (6,9 %). D'altra banda, la moderació del ritme exportador es fa més evident quan es consideren les dades en termes de volum. Tot i que no es disposa d'informació per a Catalunya sobre l'evolució dels fluxos comercials en preus constants, es pot fer una aproximació a partir de l'evolució dels preus del comerç de l'economia espanyola (que augmenten un 1,8 % interanual en el cas de les exportacions i un 0,5 % en el de les importacions). Tenint en compte aquesta evolució dels preus, les importacions catalanes fins al febrer, en termes de volum, creixen un 3,0 %, mentre que les exportacions cauen al voltant de l'1,5 %.

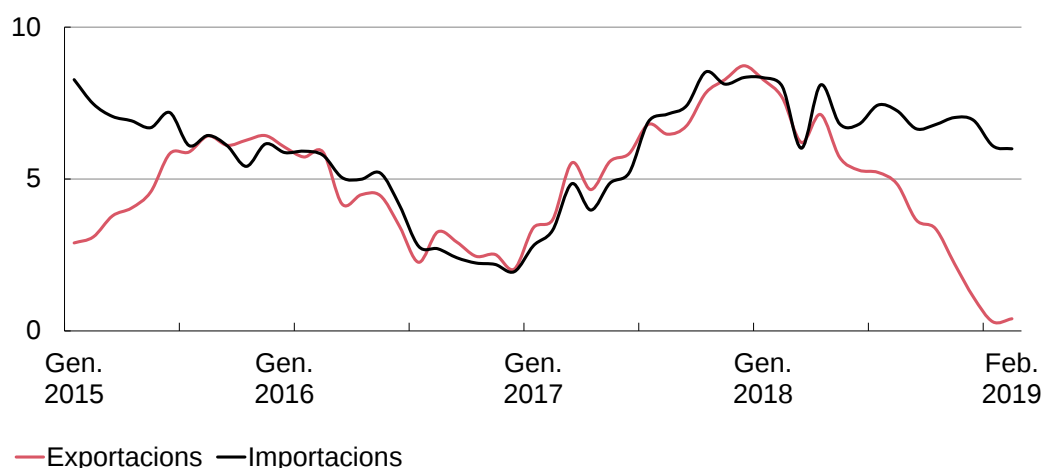
El creixement més moderat de les exportacions catalanes al llarg del 2018 s'explica, en part, per l'evolució més continguda del comerç mundial, que sembla continuar amb una evolució moderada el 2019. De tota manera, les tensions comercials internacionals, alertades per les principals institucions econòmiques, no han tingut un efecte real tan elevat com s'esperava. Així, en l'actualització del mes d'abril del *World Economic Outlook* de l'FMI, les projeccions per al 2019 de creixement del comerç mundial se situen només quatre dècimes per

sota de l'any 2018 (passa del 3,8 % al 3,4 %) i fixen un creixement superior per l'any 2020 (del 3,9 %). La treva comercial entre els EUA i la Xina també ha ajudat a reduir les tensions els darrers mesos.

A Catalunya, s'observa una clara divergència en les taxes de creixement de les exportacions i les importacions, que amplia el dèficit comercial de béns amb l'estranger i que suggereix que el creixement de la demanda interna s'està abastint amb un pes creixent de les importacions.

Evolució del comerç de béns amb l'estranger

(mitjana mòbil de 12 mesos, % de variació interanual)

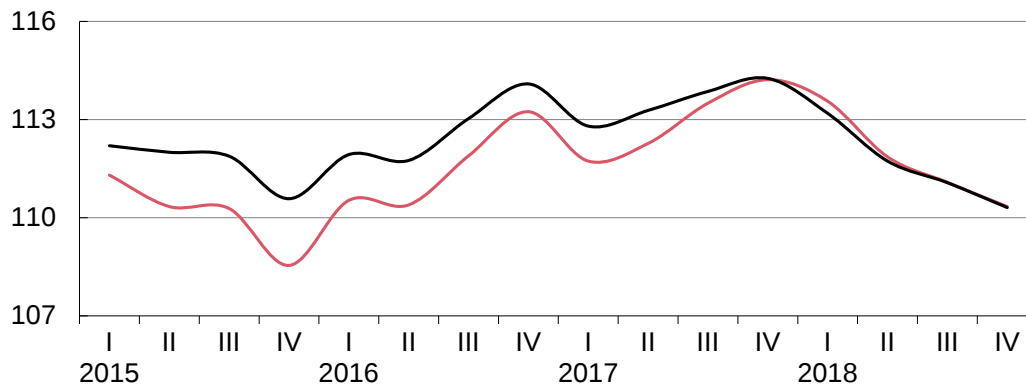
Nota: dades en valors corrents.

Font: Idescat, AEAT i Ministeri d'Indústria, Comerç i Turisme.

La competitivitat en costos millora lleument

La competitivitat (amb dades a nivell estatal, valorada en termes de costos laborals unitaris relatius de les manufactures, ajustats per tipus de canvi) va mantenir una tendència clarament favorable des de l'inici de la crisi tant respecte dels països desenvolupats com envers la zona euro (de fet, va ser un dels factors que van empènyer a l'alça el creixement de les exportacions). Els anys 2016 i 2017, l'evolució a la baixa dels costos laborals relatius es va frenar i la competitivitat envers els països de la zona euro i els països desenvolupats va empitjorar, un fet accentuat, a més, per l'apreciació del tipus de canvi de l'euro. No obstant, l'evolució dels índexs de competitivitat el 2018 mostren una evolució positiva, tant pel menor increment dels costos laboral unitaris respecte als del conjunt d'economies competidores, com per la depreciació de l'euro respecte les monedes d'altres països desenvolupats.

Índex de competitivitat segons costos laborals unitaris en manufactura i tipus de canvi (dades de l'economia espanyola; índex 1999 = 100)

— Envers els països desenvolupats — Envers la zona euro

Nota: l'increment de l'índex indica pèrdua de competitivitat.
Font: Banc d'Espanya.

Les exportacions destinades als mercats de dins de la UE augmenten un 0,6 % anual

Exportacions de béns per àrees i països
(valors corrents)

	2018		Gener-febrer del 2019	
	milions d'euros	% variació interanual	milions d'euros	% variació interanual
Unió Europea	46.273	0,6	7.585	0,6
Zona Euro	37.408	0,2	5.971	-2,3
Alemanya	7.634	-4,1	1.142	-9,3
França	11.498	2,4	1.896	0,9
Itàlia	6.219	-1,7	1.047	0,8
Portugal	4.884	4,6	778	2,4
Regne Unit	3.927	-2,6	758	15,4
Països de fora de la UE	25.377	2,1	3.977	-0,3
Resta d'Europa	5.344	-1,8	922	5,3
Suïssa	2.362	2,5	462	20,7
Amèrica del Nord	2.798	-3,5	426	-4,8
EUA	2.530	-3,2	390	-6,0
Amèrica llatina	4.486	6,5	701	4,8
Resta del món	12.748	3,6	1.928	-3,2
Japó	849	0,8	140	4,7
Xina	1.494	-3,0	227	-4,9
Total	71.649	1,1	11.562	0,3

Nota: Les dades són provisionals.

Font: Idescat, AEAT i Ministeri d'Indústria, Comerç i Turisme.

Tot i la depreciació de l'euro enfront del dòlar des de l'inici del 2018, les exportacions catalanes als mercats extracomunitaris s'han reduït un 0,3 % els dos primers mesos del 2019, mentre que les adreçades als països de la UE han crescut un 0,6 %. No obstant, una anàlisi de la tendència dels darrers anys mostra que són els mercats de fora de la UE els que han fet una major contribució al creixement total de les exportacions.

Entre el principals socis comercials a la UE, s'observen diferències notables en l'evolució dels dos primers mesos del 2019. Tot i la incertesa inicial associada al Brexit, les exportacions que més creixen són les dirigides al Regne Unit (15,4 % anual). Les exportacions al principal mercat estranger, França, augmenten (0,9 %), mentre que destaca en negatiu l'exportació a Alemanya (-9,3 %), per l'afebliment industrial del principal motor europeu. Fora de la UE, la contracció de les exportacions als EUA iniciada el 2018 es manté, i cau un 6,0 % anual els dos primers mesos de l'any, tot i l'enfortiment del dòlar. Creixen força les exportacions a l'Amèrica llatina (4,8 %). Destaca també l'augment d'exportacions a Suïssa (20,7 %). En canvi, s'observa una caiguda de les exportacions a la Xina (-4,9 %).

Les branques exportadores mostren un comportament desigual

Exportacions per sectors econòmics

(valors corrents)

	2018		Gener-febrer del 2019	
	milions d'euros	% var. interanual	milions d'euros	% var. interanual
Agricultura, ramaderia, caça, silvicultura i pesca	1.530	-1,2	189,4	-19,4
Productes energètics; extracció i refinació petroli	2.245	-18,5	257,8	-38,0
Alimentació i begudes	8.350	-2,5	1.354,1	2,5
Tèxtil, confecció, cuir i calçat	5.855	0,5	1.012,3	6,7
Indústries químiques	17.198	2,9	2.899,3	1,2
Metal·lúrgia i productes metàl·lics	4.286	1,5	737,4	-1,3
Maquinària i equips mecànics	4.451	2,5	698,5	6,6
Màquines d'oficina, instruments precisió i òptica	950	-10,0	161,6	19,8
Equips elèctrics i electrònics	4.807	5,5	725,8	1,1
Vehicles de motor i altres materials de transport	12.616	-0,1	2.007,0	-2,8
Resta branques d'activitat	8.318	3,8	1.362,1	4,0
No classificats	1.042	65,4	156,1	42,3
Total	71.649	1,1	11.562	0,3

Nota: Les dades són provisionals.

Font: Idescat, AEAT i Ministeri d'Indústria, Comerç i Turisme.

La millora de les exportacions per sectors ha deixat de ser generalitzada. El principal sector exportador català, la indústria química, ha augmentat les vendes a l'estranger un 1,2 % anual fins al mes de febrer i representa la principal contribució al creixement. El sector de l'automoció torna a caure en termes acumulats (-2,8 %), després que les dades de 2018 ja van mostrar una caiguda del -0,1 %. Les exportacions de maquinària i equips creixen per sobre de la mitjana, també destaca l'evolució positiva en diverses branques productives, algunes d'elles amb un pes notable en el conjunt exportador, com són la indústria alimentària (2,5 %) o el tèxtil (6,7 %).

En aquest sentit, cal destacar que les exportacions espanyoles de béns creixen un 0,3 % anual acumulat fins al febrer, igual que a Catalunya. La principal branca d'exportació espanyola, la de vehicles de motor, augmenta un lleu 0,5 %; la indústria química, segona en volum, creix un 1,9 %; finalment la tercera branca en valor exportat, l'alimentària, augmenta un notable 5,2 %.

Exportacions de productes industrials per nivell tecnològic (valors corrents)

	2018		4t trimestre 2018	
	milions d'euros	% variació interanual	milions d'euros	% variació interanual
Nivell tecnològic alt	7.400	1,2	2.113	9,3
productes farmacèutics	5.129	1,6	1.303	6,7
productes informàtics, electrònics i òptics	2.245	-0,2	794	11,9
altres	26	60,7	16	368,0
Nivell tecnològic mitjà alt	33.138	2,3	8.053	-4,0
productes químics	12.062	3,5	3.016	1,6
materials i equips elèctrics; maquinària i vehicles	19.904	0,8	4.743	-8,1
altres	1.172	16,4	294	14,8
Nivell tecnològic mitjà baix	9.777	-4,2	2.376	-7,1
cautxú i matèries plàstiques, productes minerals no metàl·lics i metal·lúrgia	5.681	4,2	1.390	3,2
productes metàl·lics	1.919	-0,1	462	-0,4
altres	2.177	-23,1	523	-29,8
Nivell tecnològic baix	17.525	-0,1	4.537	3,4
productes alimentaris, tèxtils, cuir i calçat, fusta i paper	15.955	-0,5	4.099	2,6
altres	1.570	3,6	438	11,5
Total de productes industrials	67.840	0,6	17.079	-1,1

Nota: Les dades són provisionals.

Font: Idescat, AEAT i Ministeri d'Indústria, Comerç i Turisme.

Les exportacions d'alt contingut tecnològic tornen a repuntar

Des del 2014, les exportacions de més contingut tecnològic han crescut significativament, per damunt de la mitjana de productes industrials. Com a conseqüència d'aquest comportament, les exportacions d'alt contingut tecnològic han guanyat pes des del 2014, i el 2018 van representar un 10,9 % del total de les exportacions industrials. Amb dades del quart trimestre del 2018, s'observa un creixement molt notable (9,3 %), mentre que el conjunt de productes industrials ha disminuït (-1,1 %), pel comportament desfavorable de les exportacions de productes de nivell tecnològic mitjà alt, on s'inclouen els vehicles, que disminueixen un -4,0 %. També, les de tecnologia mitjana baixa retrocedeixen un -7,1 %. Finalment, els productes de baixa tecnologia van créixer un 3,4 %.

Les importacions de béns augmenten un 3,5 % fins al febrer

Els primers dos mesos de l'any les importacions de béns mostren un creixement més moderat (3,5 % interanual), per sota de la taxa del 2018 (quan van créixer un 6,9 %). La moderació dels fluxos comercials amb l'estranger ha afectat menys a les importacions que a les exportacions. L'aproximació realitzada a partir de l'evolució del preu de les importacions estatals mostra, com abans s'ha indicat, una evolució de les importacions en termes constants que se situaria al voltant del 3,0 %.

Importacions per sectors econòmics (valors corrents)

	2018		Gener-febrer 2019	
	milions d'euros	% var. interanual	milions d'euros	% var. interanual
Agricultura, ramaderia, caça, silvicultura i pesca	3.677	-3,9	620	-1,7
Productes energètics; extracció i refinació petroli	8.563	25,9	1.461	1,6
Alimentació i begudes	6.238	-0,2	1.025	4,8
Tèxtil, confecció, cuir i calçat	8.866	-1,0	1.535	3,8
Indústries químiques	18.208	12,0	3.250	-2,2
Metal·lúrgia i productes metàl·lics	5.071	6,2	845	2,3
Maquinària i equips mecànics	5.364	6,4	870	7,6
Màquines d'oficina, instruments precisió i òptica	2.470	-2,8	378	4,0
Equips elèctrics i electrònics	6.595	-0,9	988	-0,3
Vehicles de motor i altres materials de transport	15.582	10,3	2.872	13,8
Resta branques d'activitat	10.077	5,0	1.639	2,0
No classificats	55	15,4	13	121,6
Total	90.765	6,9	15.495	3,5

Nota: Les dades són provisionals.

Font: Idescat, AEAT i Ministeri d'Indústria, Comerç i Turisme.

Les importacions han crescut de manera generalitzada per branques amb poques però notables excepcions, com és el cas de la principal branca, la indústria química, amb unes importacions que retrocedeixen un 2,2 % per la seva forta vinculació amb el mercat alemany. Convé destacar un creixement més fort dels sectors de l'automoció (13,8 %), el sector alimentari (4,8 %), o el tèxtil (3,8 %).

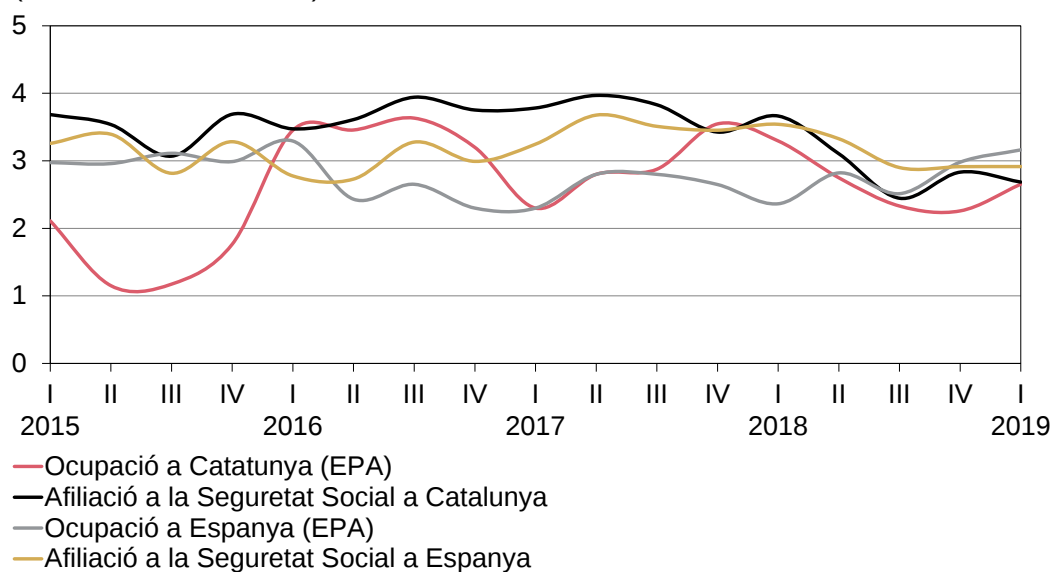
4.

Mercat de treball

L'ocupació manté un creixement significatiu a Catalunya durant el primer trimestre del 2019 (2,7 % interanual) i l'afiliació també creix un 2,7 %

Durant els primers mesos del 2019 l'ocupació ha seguit mostrant una evolució força positiva a Catalunya, tot i el ritme més moderat en l'activitat econòmica. D'una banda, l'afiliació a la Seguretat Social va créixer un 2,7 % interanual el primer trimestre, una dècima menys que el quart trimestre del 2018. En particular, la darrera dada, corresponent al març, mostra un increment d'un 2,4 % interanual, que en termes absoluts vol dir que s'han produït 81.676 noves afiliacions en comparació amb el mateix mes del 2018. D'altra banda, l'Enquesta de Població Activa (EPA) del primer trimestre del 2019 ofereix uns resultats similars, ja que la població ocupada ha crescut un 2,7 % interanual. Cal destacar, però, que l'EPA apunta a una millora del creixement de l'ocupació (el quart trimestre del 2018 era d'un 2,3 % interanual), de manera que la dinàmica de lleu alentiment que mostra l'afiliació sembla més coherent amb el perfil de creixement econòmic més moderat que s'està produint des del 2018.

Dinàmica de l'ocupació
(% de variació interanual)

Font: Idescat, INE i Ministeri de Treball, Migracions i Seguretat Social.

L'ocupació mostra un creixement molt fort a Espanya (3,2 % interanual segons l'EPA)

El creixement de l'ocupació a Espanya mostra una evolució molt positiva i lleugerament més favorable que a Catalunya: l'afiliació va créixer un 2,9 % interanual el primer trimestre, mentre que l'EPA assenyala un augment de l'ocupació d'un 3,2 % interanual, el ritme més alt des de principis del 2016. Les dades d'ocupació de l'EPA corregides d'estacionalitat i d'efecte calendari (que només estan disponibles per a Espanya, però no per a les comunitats autònomes) també corroboren la fortalesa, amb un increment intertrimestral de l'ocupació d'un 0,8 %, similar al del trimestre anterior. De tota manera, aquest fort dinamisme de l'ocupació, en un context de creixement econòmic més baix que el dels últims anys, apunta a un descens en la productivitat del treball. Segons les dades de la comptabilitat trimestral de l'INE per a Espanya, el PIB creix un 2,4 % interanual, mentre que els llocs de treball equivalents a temps complet incrementen un 2,8 %, de manera que la productivitat per lloc de treball es redueix un 0,4 % (el quart trimestre del 2018 disminuïa un 0,3 %).

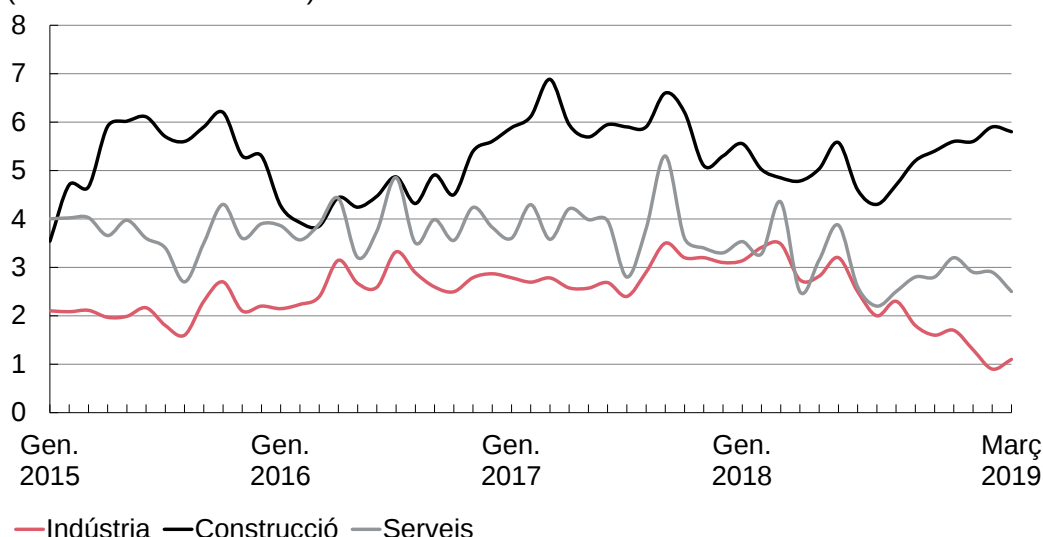
S'observa una desacceleració de l'ocupació en la indústria, mentre que en els serveis i, sobretot en la construcció, l'ocupació manté una evolució sòlida

Tornant a les dades de Catalunya, les dades d'afiliació a la Seguretat Social per grans sectors d'activitat mostren que en la indústria l'ocupació ha afeblit molt la seva evolució, en línia amb la debilitat del sector durant els darrers mesos. Així, l'afiliació en la indústria creix un 1,1 % interanual el primer trimestre del 2019, l'augment més baix des del 2014. La construcció, pel contrari, segueix mostrant un dinamisme molt intens de l'afiliació (augmenta un 5,8 % interanual el primer trimestre), de manera que assoleix el ritme més fort des de mitjans del 2017. Els serveis també mantenen una evolució sòlida (2,8 % interanual), recolzats en bona mesura en alguns serveis majoritàriament de no mercat (Administració pública, educació, sanitat, serveis socials, etc.) i en algunes activitats professionals. En termes absoluts, els serveis representen la major part de les noves afiliacions generades l'últim any (gairebé un 80 %), atès el seu gran pes en termes d'ocupació.

A un nivell més desagregat, la informació sectorial de l'afiliació a la Seguretat Social permet veure les branques que més han contribuït a l'increment de l'afiliació i quines registren els creixements relatius més elevats. Durant el primer trimestre, destaca especialment l'increment d'un 3,7 % interanual de l'afiliació a les activitats de l'Administració

pública i la Seguretat Social, seguit del de les activitats de programació i consultoria informàtica (9,0 %) i les sanitàries (3,3 %). Dins del sector de serveis també són importants, tot i que de menys magnitud, els increments en l'educació i en el comerç majorista. Quant a la indústria, si bé el creixement de l'afiliació s'ha moderat molt de manera generalitzada, destaca l'increment en la fabricació de productes metàl·lics excepte maquinària (2,0 %) i en la reparació i instal·lació de maquinària (4,9 %). Per contra, la confecció de peces de vestir (-4,3 %), la metal·lúrgia (-5,3 %) i la fabricació de vehicles de motor (-0,9 %) registren caigudes i, de fet, encadenen més d'un trimestre perdent afiliacions. D'altra banda, el primer trimestre del 2019 s'observa una caiguda interanual (-3,5 %) en l'afiliació de les activitats relacionades amb l'ocupació, que inclou les persones que treballen per a empreses de treball temporal i que poden estar contractades en qualsevol sector d'activitat. L'afiliació en aquest epígraf retrocedeix per segon trimestre consecutiu des de l'inici de la recuperació, si bé ha moderat la caiguda respecte del trimestre anterior.

Evolució de l'afiliació a la Seguretat Social a Catalunya per grans sectors
(% de variació interanual)

Font: Ministeri de Treball, Migracions i Seguretat Social.

La creació d'ocupació segueix recolzant-se en el creixement del treball assalariat, amb un increment destacat de l'ocupació entre la població estrangera

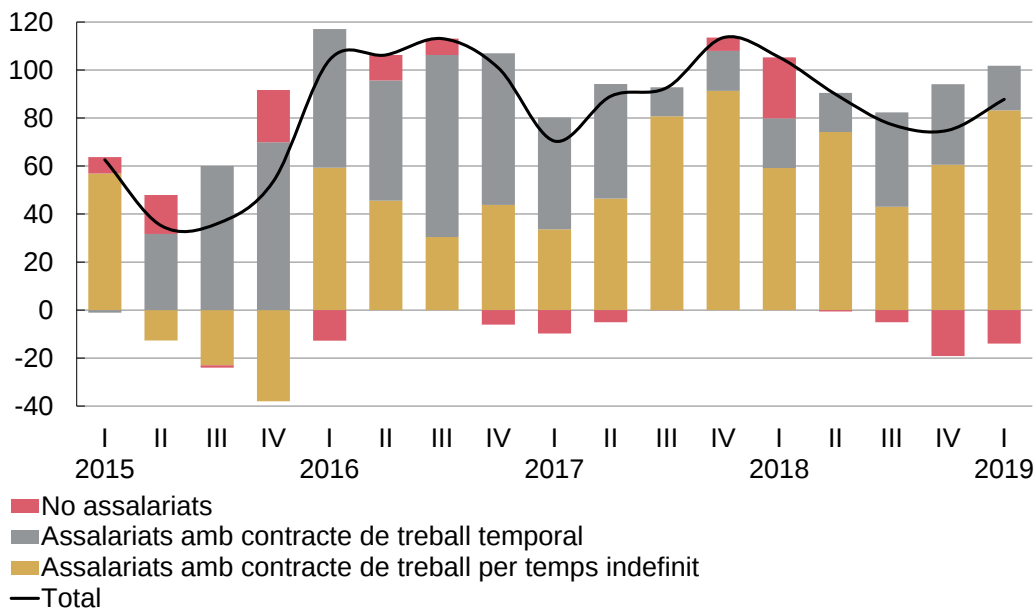
En general, durant els últims tres anys l'augment de l'ocupació s'ha basat en la creació de treball assalariat, mentre que el col·lectiu de no assalariats ha registrat una evolució poc dinàmica o fins i tot amb descensos en alguns trimestres. Aquest patró s'ha mantingut el primer trimestre del 2019, ja que el nombre de treballadors assalariats s'ha incrementat un 3,7 % interanual, mentre que l'ocupació no assalariada

s'ha reduït un 2,6 % interanual. Les dades d'afiliació al règim d'autònoms, que també recullen l'evolució del treball no assalariat, confirmen la manca de dinamisme d'aquest tipus d'ocupació (creix un 0,4 % interanual el primer trimestre, però el mes de març en particular ha registrat el primer descens interanual des del 2013).

Per gènere, l'ocupació va experimentar una evolució més favorable entre les dones (amb un augment d'un 3,1 %), mentre que l'ocupació masculina va avançar un 2,2 %. Una nota destacada és el fort creixement de l'ocupació entre la població estrangera (d'un 17,5 % interanual, l'increment més fort des de l'any 2007), de manera que representa més d'un 80 % de l'ocupació generada els últims dotze mesos. Pel que fa al tipus de jornada, l'ocupació a temps complet creix un 2,5 % interanual el primer trimestre, mentre que el treball a temps parcial ha augmentat un 3,4 %, amb un ritme més lent després del repunt de finals del 2018. En qualsevol cas, la proporció de treball a temps parcial (d'un 14,3 %), és molt similar al valor que presentava un any abans (d'un 14,2 % el primer trimestre del 2018).

Evolució del nombre d'ocupats per situació professional

(variació interanual en milers de persones)

Font: Idescat.

La població ocupada amb contracte indefinit accelera el creixement fins a un 3,8 % interanual, mentre que l'ocupació temporal es desaccelera lleugerament

L'EPA per al primer trimestre d'enguany assenyala una millora en l'ocupació indefinida, que accentua el creixement fins a un 3,8 % interanual, el més alt en més d'un any. En sentit contrari, el nombre d'ocupats temporals alenteix una mica el ritme de creixement (d'un

5,6 % fins a un 3,2% interanual). En termes absoluts, en comparació amb fa un any (primer trimestre del 2018) s'ha produït un augment de 101.800 persones en l'ocupació assalariada, de les quals un 81,7 % són treballadors indefinits, i un 18,3 % són treballadors temporals. La taxa de temporalitat s'ha situat en un 20,8 %, similar a la que es registrava a principis de l'any 2018 (20,9 %).

La informació de les oficines de treball de la Generalitat (OTG) sobre contractes mostra, en canvi, que durant el primer trimestre del 2019 els contractes indefinits registrats en aquestes oficines han disminuït un 1,4 % anual. Cal tenir en compte, però, que la xifra de contractació indefinida prové d'unes dades diferents de l'EPA i que només recullen el flux de creació (l'estoc de treballadors indefinits ve també determinat pels fluxos de destrucció). D'altra banda, el nombre de contractes temporals presenta un creixement modest (1,3 % anual), força més moderat que el corresponent als últims anys. Cal recordar que la contractació temporal continua representant la part més gran del total de contractes (un 85 % del total), a causa de l'elevada temporalitat i l'alta rotació del mercat de treball, de manera que un mateix treballador pot acumular múltiples contractes de curta durada.

La població activa enregistra el creixement més alt des del 2008 (2 % interanual), i això provoca una caiguda més feble de la població en atur

Una de les notes destacades dels últims resultats de l'EPA és la forta acceleració de la població activa, que assoleix el creixement més alt des de l'any 2008 (d'un 2 % interanual). Cal recordar que durant el 2018 la seva evolució encara va ser moderada (va augmentar un 0,4 % en mitjana anual). Aquesta expansió de la població activa s'explica pel fort creixement de la població en edat de treballar (d'un 1,3 % interanual el primer trimestre), alhora que la taxa d'activitat de 16 a 64 anys continua situada en nivells elevats (78,1 %), quatre dècimes per sobre dels valors que presentava fa un any. Per col·lectius, és el de la població estrangera el que explica el fort augment que s'ha produït en la població activa. Per gènere, es produeix un increment substancial de la població activa tant entre les dones com entre els homes (2,3 % i 1,8 % interanual respectivament).

D'altra banda, la taxa d'ocupació de 16 a 64 anys s'ha situat a Catalunya en un 69,0 % el primer trimestre, gairebé un punt més que la taxa d'ocupació que presentava a principis del 2018. L'alça interanual en la taxa d'ocupació ha estat més intensa en el cas de les dones, amb un augment d'1,1 punts (fins a un 65,2 %), mentre que la dels homes s'ha situat en un 72,8 %.

Magnituds del mercat de treball a Catalunya i a Espanya

	2017	2018	Primer trimestre del 2018	Quart trimestre del 2018	Primer trimestre del 2019
Catalunya					
Població activa (% de variació interanual)	0,1	0,4	-0,3	1,2	2,0
Població ocupada (% de variació interanual)	2,9	2,7	3,3	2,3	2,7
Assalariats amb contracte de treball indefinit	3,0	2,7	2,8	2,8	3,8
Assalariats amb contracte de treball temporal	5,5	4,6	3,7	5,6	3,2
Població en atur (% de variació interanual)	-14,6	-14,0	-2,6	-5,8	-2,6
Taxa d'activitat de la població de 16 a 64 anys (%)	78,6	78,0	77,7	78,5	78,1
Taxa d'ocupació de la població de 16 a 64 anys (%)	68,0	69,0	68,1	69,2	69,0
Taxa d'atur (%)	13,4	11,5	12,2	11,7	11,6
Homes	12,5	10,9	11,5	10,9	11,1
Dones	14,4	12,1	13,0	12,7	12,2
Població de 16 a 24 anys	30,4	27,7	29,5	27,6	30,4
Taxa de temporalitat (%)	21,6	21,9	20,9	22,1	20,8
Proporció d'ocupació a temps parcial (%)	14,3	14,1	14,2	14,6	14,3
Espanya					
Població activa (% de variació interanual)	-0,4	0,3	-0,1	0,5	0,7
Població ocupada (% de variació interanual)	2,6	2,7	2,4	3,0	3,2
Població en atur (% de variació interanual)	-12,6	-11,2	-11,6	-12,3	-11,6
Taxa d'activitat de la població de 16 a 64 anys (%)	75,1	74,9	74,7	74,9	74,6
Taxa d'ocupació de la població de 16 a 64 anys (%)	62,1	63,4	62,1	64,0	63,6
Taxa d'atur (%)	17,2	15,3	16,7	14,4	14,7

Font: Enquesta de població activa (EPA), de l'INE.

La taxa d'atur se situa el primer trimestre en un 11,6 %, sis dècimes per sota de la de fa un any

Com ja s'ha avançat, l'EPA mostra que la població en atur a Catalunya torna a moderar el seu descens interanual, que ha estat tan sols d'un 2,6 %, lluny de les caigudes de dos dígitos registrades durant els darrers tres anys. Així, tot i que l'ocupació ha crescut amb més força, la forta acceleració de la població activa ha limitat el descens de l'atur. En termes absoluts, el nombre d'aturats s'ha reduït en 12.100 persones en comparació amb el primer trimestre del 2018, mentre que al mateix temps la creació neta d'ocupació ha estat de 87.700 persones. Per tant, la major part dels llocs de treball creats han estat ocupats per nous actius (75.600 persones). Per tot plegat, la taxa d'atur a Catalunya s'ha situat en un 11,6 %, inferior a la que es registrava el primer trimestre del 2018 (12,2 %). La proporció d'atur de llarga durada i la de molt

llarga durada se situen en un 42,6 % i un 26,1 % respectivament, força per sota dels valors d'un any abans (quan eren d'un 46,5 % i d'un 32,5 % respectivament).

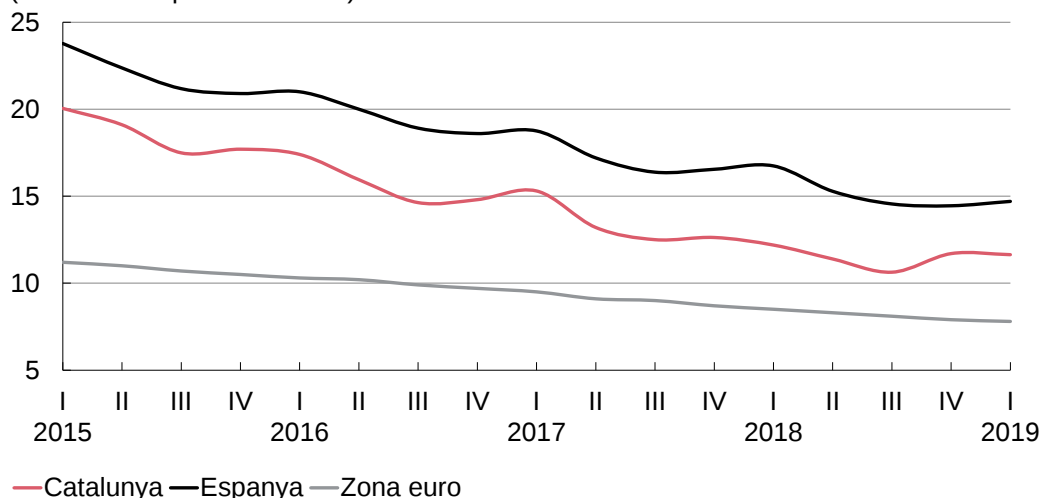
La taxa d'atur juvenil continua en valors molt elevats (30,4 %), i fins i tot es deteriora durant el primer trimestre

Per col·lectius, en comparació amb un any abans baixen tant la taxa d'atur dels homes (que se situa en un 11,1 %) com la de les dones (12,2 %), amb un descens una mica més intens en aquest últim cas. També disminueix la taxa d'atur de la població estrangera, fins a un 20,4 % (un punt i mig menys que fa un any), gràcies al bon comportament de l'ocupació, tot i que la població activa d'aquest col·lectiu també ha pujat de manera significativa. En canvi, la taxa d'atur juvenil (de la població de 16 a 24 anys), tot i estar en valors molt alts, no millora i fins i tot repunta fins a un 30,4 % (gairebé un punt per sobre de la que es registrava a principis del 2018). En el grup d'edat juvenil una mica més ampli, de 16 a 29 anys, també es produeix una alça en la taxa d'atur (que se situa en un 21,7 %).

La taxa d'atur a Espanya se situa en un 14,7 %, i a la zona euro en un 7,8 %

A Espanya, la forta creació d'ocupació, combinada amb un augment moderat de la població activa (d'un 0,7 % interanual, molt més suau que a Catalunya), han determinat que la població en atur segueixi amb un ritme fort de reducció interanual. Al mateix temps, la taxa d'atur espanyola se situa el primer trimestre en un 14,7 %, amb un descens

Evolució de la taxa d'atur
(% d'aturats / població activa)

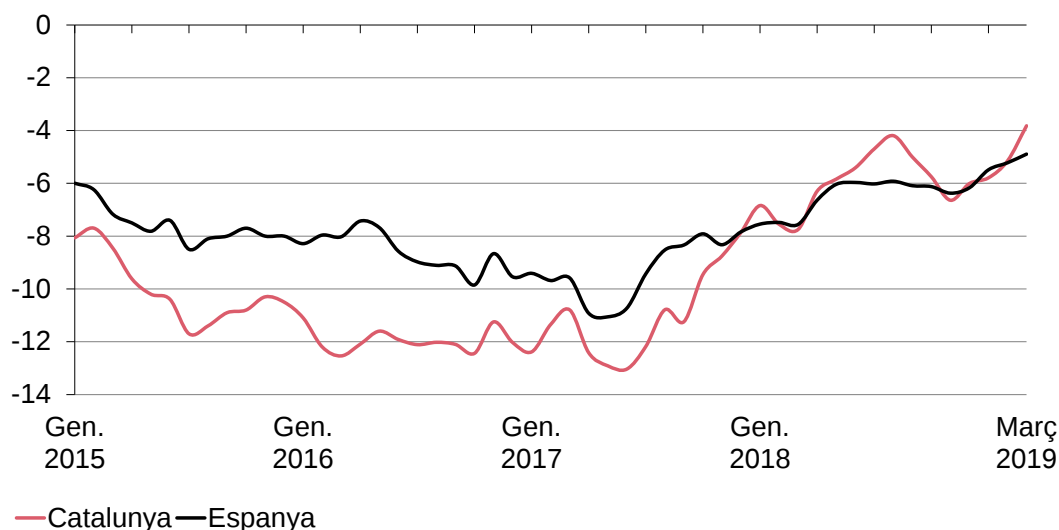
Font: Idescat, INE i Eurostat.

significatiu durant l'últim any (de dos punts percentuals). Pel que fa a la zona euro, la taxa d'atur segueix evolucionant a la baixa, i el primer trimestre arriba a un 7,8 %, el valor més baix en més de deu anys. Per països, les taxes d'atur més baixes el primer trimestre, ajustades d'efectes estacionals, són les registrades per Alemanya (3,2 %), els Països Baixos (3,4 %) i Malta (3,5 %), mentre que les taxes d'atur més altes continuen sent les de Grècia (18,5 %, amb dades del mes de gener) i Espanya (14,1 %).

L'atur registrat cau un 3,8 % interanual segons la dada de març, i continua moderant el ritme de caiguda

A l'inici del 2019 l'atur registrat ha mantingut una tònica de descens interanual, si bé ha continuat la moderació d'aquesta caiguda. Amb dades de març del 2019, el retrocés és d'un 3,8 % interanual, nivells que no s'observaven des de l'inici de la recuperació a finals del 2013. Pel que fa a Espanya, l'atur registrat ha disminuït un 4,9 % interanual (amb dades de març).

Evolució de l'atur registrat (% de variació interanual)

Font: oficines de treball de la Generalitat i Servei Públic Estatal d'Ocupació.

5.

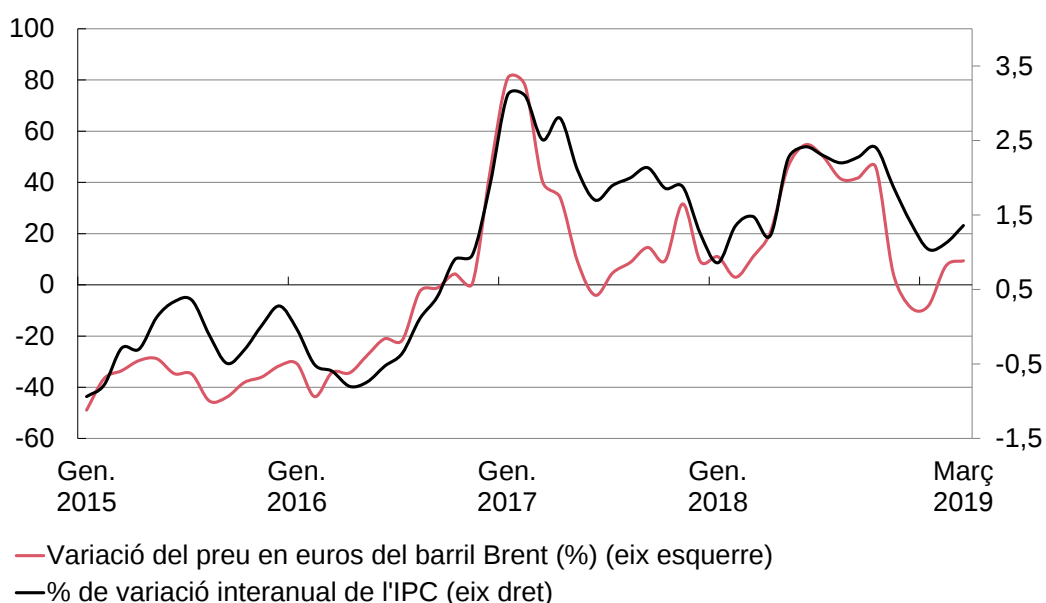
L'evolució dels preus i dels salaris

5.1. L'evolució dels preus

Durant el primer trimestre el creixement dels preus s'ha mantingut moderat, i el mes de març registra una inflació interanual de l'1,4 %

Després que la inflació s'orientés a l'alça durant els mesos centrals del 2018 i arribés a taxes superiors al 2 %, els darrers mesos del 2018 i el primer trimestre de 2019 s'observa una moderació en el creixement dels preus. Així doncs, la inflació interanual se situa en un 1,4 % interanual el març. Una de les claus la trobem en el comportament del preu del petroli, que condiciona fortament la trajectòria dels preus.

Evolució del preu del petroli i la inflació a Catalunya

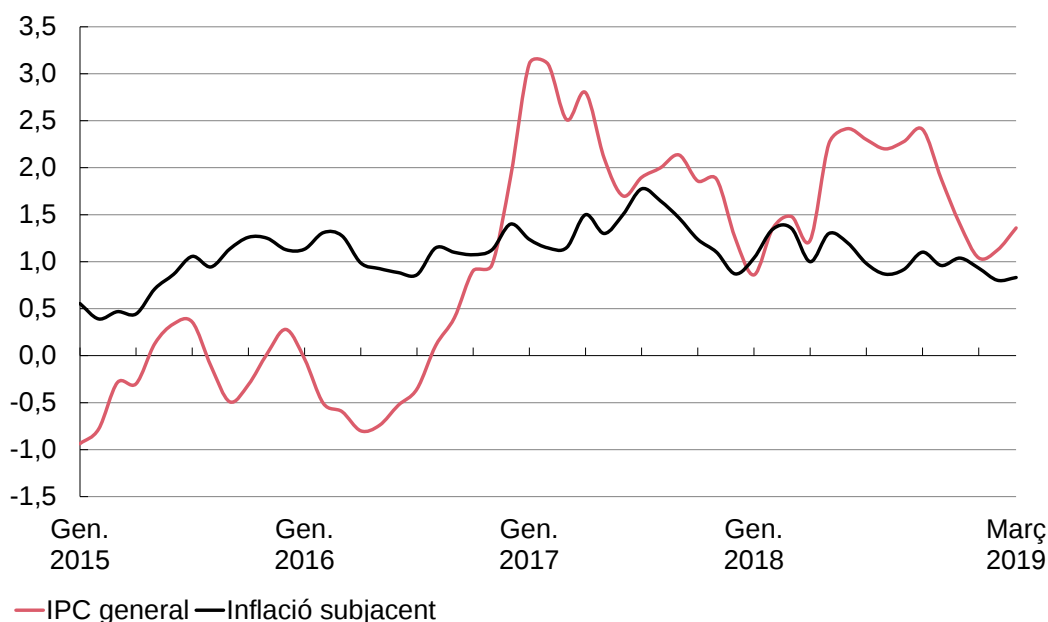
Font: INE i Banc d'Espanya.

El primer trimestre la inflació subjacent també s'ha mantingut moderada

La inflació subjacent se situa en un 0,8 % interanual el març, de manera que s'estan assolint les taxes més baixes des del mes d'abril de 2015. Cal recordar que la inflació subjacent no té en compte l'evolució dels productes amb inflacions més volàtils, de manera que recull la tendència de fons dels preus de l'economia catalana, i la moderació que s'observa es deriva de factors diversos, com ara l'evolució moderada del consum privat o l'evolució dels salaris, entre altres.

Evolució de l'IPC i de la inflació subjacent

(% de variació interanual)

Font: INE.

Tot i que els mesos centrals del 2018 el preu del cru es va mantenir en nivells elevats, la baixada de finals del 2018 ha determinat que el nivell actual sigui de 66 dòlars el barril Brent (dada de març), un preu més moderat que la tardor de 2018, en què el preu va superar els 80 dòlars el barril. D'altra banda, la depreciació de l'euro enfront el dòlar que està tenint lloc des del febrer de 2018, accentua lleugerament l'efecte de les pujades de preus del petroli. Així doncs, mentre que el març el preu del barril en dòlars és un 0,2 % superior que un any abans, en euros l'encariment és d'un 9,4 %. En aquest sentit, cal destacar que alguns treballs recents del Banc d'Espanya troben evidència que els moviments en els tipus de canvi s'han traslladat en major mesura a la inflació els dos últims anys, sobretot a causa del component energètic, mentre que la inflació subjacent és molt menys sensible que l'índex general a les variacions del tipus de canvi.

El grup de despesa que més s'ha encarit en termes interanuals ha estat el dels transports

El grup dels transports ha estat el grup que més s'ha encarit el mes de març (2,5 % interanual), tot i que la tendència dels preus d'aquest grup és bastant volàtil perquè està força condicionada per l'evolució dels preus del petroli i els productes derivats. També destaca l'encariment de l'habitatge (2,3 % interanual). Aquest grup inclou el subgrup de l'electricitat, el gas i altres combustibles que, tot i haver-se encarit menys que en trimestres anteriors, és el subgrup de l'habitatge amb un comportament més inflacionista (3,7 % interanual el març).

Evolució de l'IPC per grups de despesa (% de variació interanual)

	General	Aliments	Begudes, alcohol i tabac	Vestit	Habitatge	Parament de la llar	Medicina	Transports	Comunicacions	Lleure i cultura	Ensenyament	Hotels, cafès i restaurants	Altres béns i serveis
Catalunya													
Mitjana del 2016	0,1	1,7	0,4	0,7	-3,6	1,0	0,2	-2,0	2,5	-0,6	1,1	1,3	2,0
Mitjana del 2017	2,2	1,7	1,6	0,6	3,2	0,3	1,2	4,7	1,2	1,6	0,9	2,2	1,5
Mitjana del 2018	1,8	2,0	1,8	0,9	2,4	0,5	0,8	3,9	2,1	-0,1	0,7	1,9	1,2
Desembre del 2017	1,2	2,1	1,4	0,6	0,8	-0,2	1,7	2,7	0,1	-0,8	0,5	1,7	1,2
Desembre del 2018	1,4	1,6	1,4	1,1	3,1	0,8	1,0	0,3	2,1	-0,2	1,0	2,0	1,6
Gener del 2019	1,0	1,3	1,4	0,9	2,4	0,9	1,1	-0,7	2,5	-1,2	1,1	1,9	1,9
Febrer del 2019	1,1	1,8	1,4	0,9	1,2	1,0	1,1	1,3	1,3	-1,7	1,1	1,7	1,9
Març del 2019	1,4	1,3	1,3	0,9	2,3	0,8	1,3	2,5	1,3	-1,6	1,1	1,7	1,8
Espanya													
Mitjana del 2016	-0,2	1,4	0,5	0,6	-4,2	0,2	-0,2	-2,1	2,6	-1,0	0,6	1,1	1,6
Mitjana del 2017	2,0	1,2	1,7	0,5	3,9	-0,4	0,7	4,2	1,3	1,1	0,9	1,9	0,9
Mitjana del 2018	1,7	1,6	1,9	0,9	2,4	0,1	0,3	3,6	2,2	-0,2	0,8	1,9	0,9
Desembre del 2017	1,1	1,7	1,7	0,5	1,3	-0,5	0,4	1,9	0,2	-0,6	0,7	1,9	0,7
Desembre del 2018	1,2	1,3	1,4	0,9	2,5	0,3	0,9	0,2	2,3	-0,1	1,0	1,8	1,1
Gener del 2019	1,0	0,9	1,3	0,8	2,4	0,5	0,9	-0,2	2,6	-0,9	1,0	1,8	1,4
Febrer del 2019	1,1	1,4	1,2	0,8	0,9	0,6	0,9	1,8	1,5	-1,6	1,0	1,8	1,4
Març del 2019	1,3	0,9	1,0	0,9	2,1	0,6	0,9	3,0	1,4	-1,6	1,0	1,8	1,5

Font: elaboració a partir de les dades de l'INE.

El grup del lleure i la cultura és el que experimenta un creixement de l'IPC més baix. Els preus han reculat, el mes de març, un 1,6 % interanual. La tendència en aquest grup és a la baixa, i hi té un paper destacat el subgrup dels paquets turístics, que aquest primer trimestre ha experimentat baixades significatives de preus en termes interanuals, que van arribar fins el -6,9 % el mes de març.

La resta de grups es mantenen en taxes moderades, des del 0,8 % interanual del grup del parament de la llar el mes de març, fins a l'1,8 % del grup d'altres béns i serveis.

Els serveis són el grup més inflacionista de la inflació subjacent el primer trimestre

Per la seva banda, la inflació subjacent, que en els darrers anys presenta taxes de creixement molt contingudes, ha arribat a mínims els mesos de febrer i març, amb un 0,8 % interanual, la més baixa des de l'abril de 2015.

Evolució de l'IPC per grups especials (% de variació interanual)

	Índex de preus sense aliments no elaborats ni productes energètics					
	Total	Serveis	Béns industrials sense productes energètics	Alimentació elaborada, begudes i tabac	Alimentació no elaborada	Productes energètics ¹
Catalunya						
Mitjana del 2016	1,1	1,2	0,9	1,1	2,4	-8,3
Mitjana del 2017	1,3	1,8	0,4	1,1	2,8	8,0
Mitjana del 2018	1,1	1,4	0,2	1,5	3,1	6,5
Desembre del 2017	0,9	1,1	-0,1	1,6	2,9	2,9
Desembre del 2018	1,0	1,5	0,4	0,7	3,3	2,7
Gener del 2019	0,9	1,4	0,3	0,7	2,5	0,8
Febrer del 2019	0,8	1,1	0,3	1,0	3,2	2,0
Març del 2019	0,8	1,0	0,5	1,0	1,8	4,8
Espanya						
Mitjana del 2016	0,8	1,1	0,5	0,8	2,3	-8,6
Mitjana del 2017	1,1	1,6	0,2	0,7	2,6	8,0
Mitjana del 2018	0,9	1,5	0,0	1,0	3,1	6,1
Desembre del 2017	0,8	1,3	-0,3	1,2	2,8	2,6
Desembre del 2018	0,9	1,5	0,2	0,5	3,2	2,1
Gener del 2019	0,8	1,4	0,1	0,4	2,3	1,5
Febrer del 2019	0,7	1,1	0,1	0,4	3,4	2,6
Març del 2019	0,7	1,1	0,2	0,4	2,0	5,6

¹ Inclou els preus de carburants i combustibles i el d'altres productes energètics (electricitat, etc.).

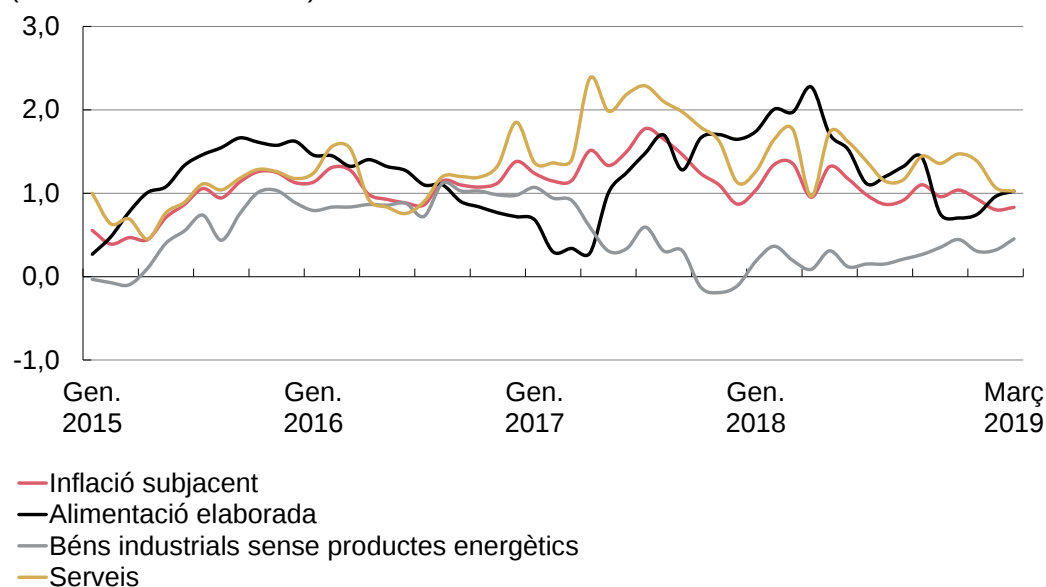
Font: INE

Dins de la inflació subjacent, els serveis són el grup més inflacionista (1,0 % interanual). El grup de l'alimentació elaborada, begudes i tabac ha mostrat, el març, el mateix augment que els serveis (1,0 %), però els

mesos previs va mostrar un comportament més moderat. Els béns industrials sense productes energètics, com acostuma a ser habitual, registren l'increment més reduït, del 0,5 % interanual.

Pel que fa als grups especials que no formen part de la inflació subjacent, destaca l'evolució dels preus dels productes energètics, que van començar l'any creixent a taxes contingudes (0,8 % el gener), però que s'acceleren fins a un 4,8 % interanual amb dades de març. Els preus de l'alimentació no elaborada creixen un 1,8 % interanual.

Evolució de la inflació subjacent i dels seus components a Catalunya (% de variació interanual)

Font: INE.

Després d'un lleuger creixement a finals de 2018, el diferencial d'inflació entre Catalunya i Espanya torna a ser pràcticament nul

Durant tot el primer trimestre, les inflacions d'ambdues economies, la catalana i l'espanyola, han estat de la mateixa magnitud excepte el mes de març, en què la inflació catalana torna ser una dècima superior. Dins dels grups que mostren un comportament més inflacionista a Catalunya en comparació amb Espanya, destaca el grup de l'alimentació, on el diferencial va ser més elevat (4 dècimes). El grup de la medicina és el segon grup amb un diferencial més elevat (3,9 dècimes), i en tercer lloc trobem el grup Altres, on la diferència el mes de març ha estat de 3,5 dècimes. Pel que fa als grups on el comportament a Catalunya ha estat menys inflacionista que a Espanya, destaquen el dels transports, que creix a Espanya cinc dècimes per sobre, i les comunicacions, amb un diferencial d'1,5 dècimes.

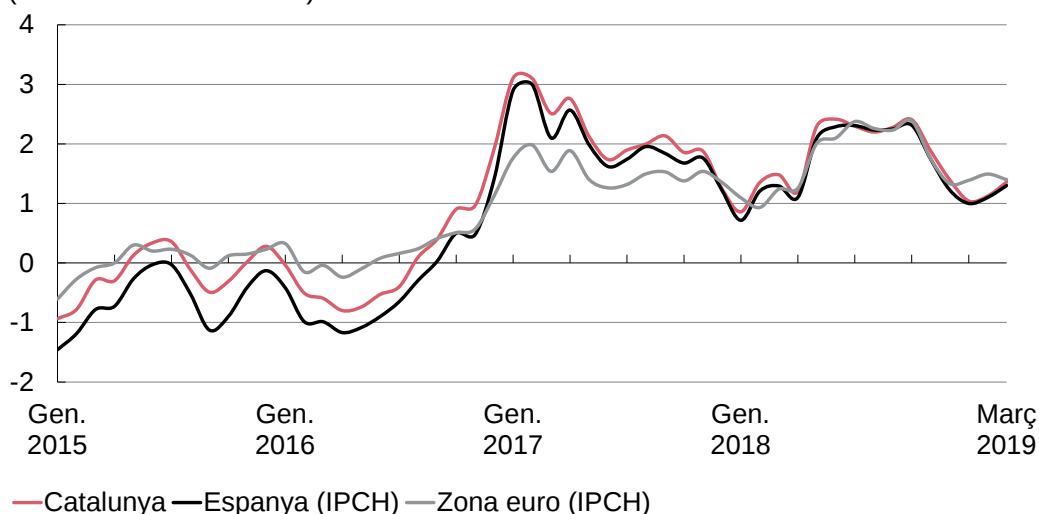
El mes de març, la inflació subjacent se situa a Espanya en un 0,7 % interanual, una dècima menys que a Catalunya. Els preus de l'alimentació elaborada (1,0 % interanual) creixen més a Catalunya que a Espanya (0,4 %), en part perquè els preus de l'oli no baixen tant com la mitjana estatal. Els béns industrials sense productes energètics també creixen més a Catalunya que a Espanya (tres dècimes més segons dades de març).

D'altra banda, en els altres dos grups especials que no formen part de la inflació subjacent la tendència és la contrària, i els preus creixen més a Espanya que a Catalunya. Trobem un diferencial negatiu elevat en el grup dels productes energètics (8 dècimes), i en ambdues economies el creixement de preus el març s'ha accelerat respecte els mesos anteriors (4,8 % a Catalunya i 5,6 % a Espanya). La unificació a l'alça del tipus especial sobre hidrocarburs, vigent des de principis del 2019, podria explicar part d'aquest comportament, atès que fins ara la competència era autonòmica, i a Catalunya ja s'aplicava el nivell màxim, fet que no succeïa a totes les autonomies. El grup de l'alimentació no elaborada també s'ha encarit més a Espanya (2,0 % interanual) del que ho ha fet a Catalunya (1,8 %).

La inflació a la zona euro segueix mantenint-se molt moderada

L'efecte de l'energia també s'ha notat en l'evolució dels preus a la zona euro. Després de mesos d'inflació molt moderada, la zona euro va registrar un repunt el darrer trimestre de 2018, però posteriorment va evolucionar cap a la moderació, com a Catalunya i Espanya, i el març la inflació registrada a la zona euro ha estat de l'1,4 %, la mateixa que a

Evolució dels preus a Catalunya, Espanya i la zona euro
(% de variació interanual)

Font: INE i Eurostat.

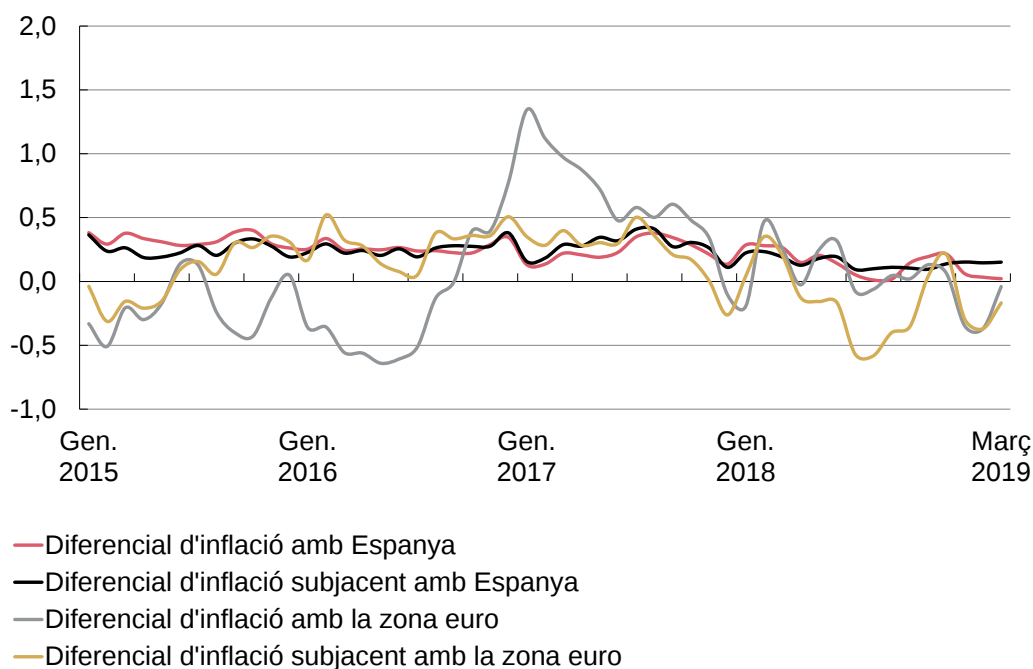
Catalunya. Per la seva banda, la inflació subjacent a la zona euro s'ha mantingut en taxes moderades, i el març ha tancat amb una taxa interanual de l'1,0 %.

Per països de la zona euro, destaca el creixement de l'IPC general el març als Països Baixos (2,9 %) i Letònia (2,7 %). Els països menys inflacionistes han estat Portugal (0,8 %) i Grècia (1,0 %).

El diferencial entre Catalunya i la zona euro es mou en nivells continguts

Després d'uns anys en què el diferencial entre Catalunya i la zona euro era negatiu, durant el 2017 i el 2018 la inflació catalana va ser una mica superior a la de la UEM. Amb tot, els mesos de gener i febrer d'enguany, el diferencial ha tornat a ser negatiu (-0,3 % i -0,4 %, respectivament) mentre que al març ha estat nul. Els preus del petroli expliquen en bona mesura aquesta trajectòria: l'energia té més pes dins l'IPC català que dins de la zona euro, i la moderació en els preus de l'energia dels darrers mesos ha determinat que la inflació a Catalunya s'hagi frenat més que a la zona euro. Pel que fa a la inflació subjacent (que no es veu directament afectada pel preu del petroli), el diferencial entre Catalunya i la zona euro és negatiu pràcticament des del mes d'abril de 2018, i el març ha estat de -0,2 punts.

Evolució dels diferencials d'inflació de Catalunya amb Espanya i amb la zona euro (punts percentuals)

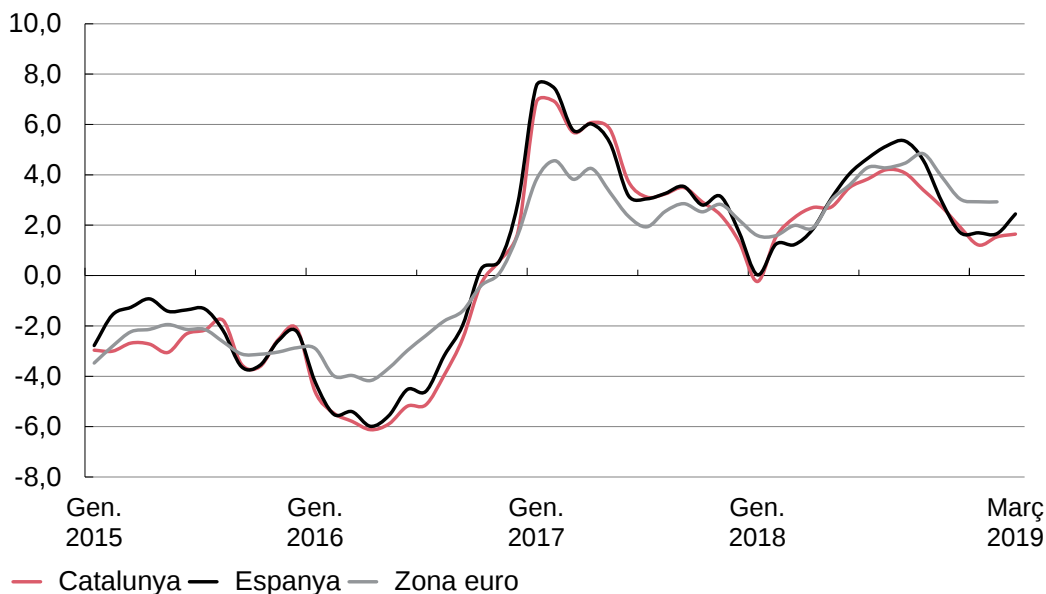

Font: INE.

Durant el primer trimestre de 2019 l'IPRI manté un creixement contingut

El primer trimestre de l'any el creixement interanual dels preus industrials ha oscil·lat entre l'1,2 % del gener i l'1,8 % del març. Aquesta trajectòria moderada és deguda, en bona part, a l'evolució dels preus del petroli, i concorda amb l'evolució que es va observant en l'índex de preus de consum. L'energia és on s'observa un increment més accentuat (7,5 % interanual el març), un registre bastant més elevat que el dels béns d'equipament (0,8 %), els béns de consum (0,3 %) i els béns intermedis (-0,1 %). Per la seva banda, els preus industrials a Espanya han crescut un 2,4 % interanual el març, vuit dècimes més que a Catalunya. El creixement del preu de l'energia (7,9 %), i el dels béns intermedis (0,8 %) han estat més elevats a Espanya que a Catalunya, mentre que el dels béns d'equipament (0,7 %) i el dels preus de consum (-0,8 %) han estat més modestos. Pel que fa a la zona euro, el mes de febrer els preus industrials es van encarir un 2,9 % interanual, 1,4 punts per sobre del registre català del mes de febrer.

Evolució de l'índex de preus industrials (% de variació interanual)

Font: INE i Eurostat.

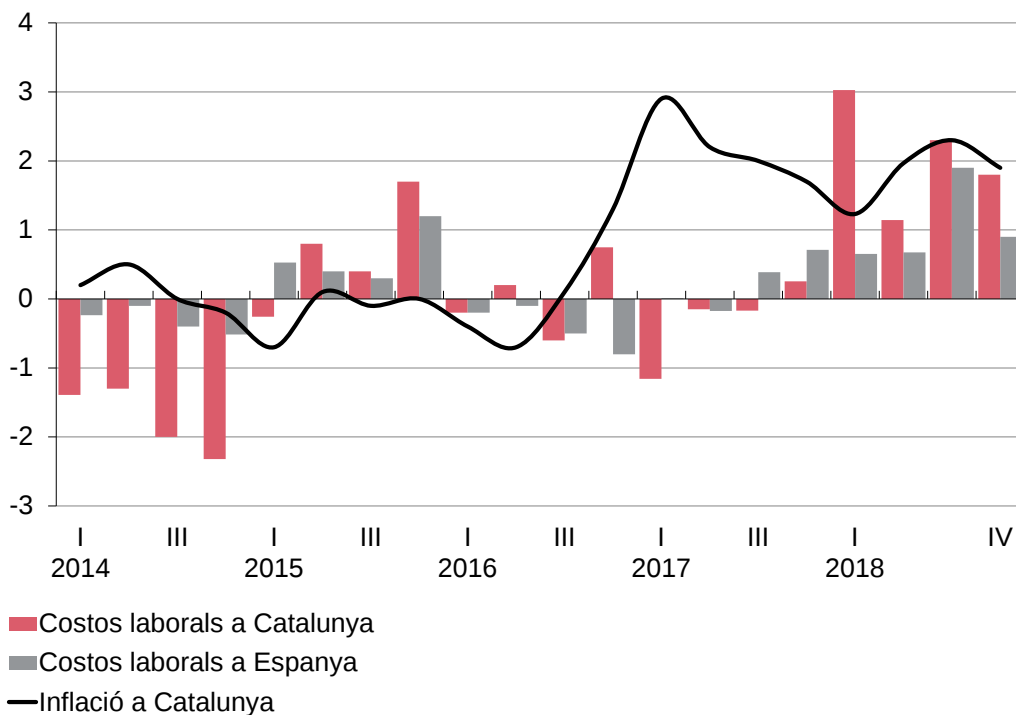
5.2. L'evolució dels salaris i dels costos laborals

El cost laboral va augmentar un 1,8 % interanual el quart trimestre del 2018, en línia amb l'avanç per al conjunt de l'any (2,0 %).

Segons l'enquesta trimestral del cost laboral, el cost laboral per treballador i mes del quart trimestre del 2018 va mantenir un to moderadament expansiu, amb un avanç de l'1,8 % interanual. La recuperació progressiva dels indicadors salarials, en conjunció amb unes taxes d'inflació similars (de l'1,9 % interanual en mitjana del quart trimestre), permet que el poder adquisitiu del factor treball es mantingui, a diferència de l'any 2017. Per al conjunt del 2018 les dades ofereixen senyals molt similars. El cost laboral per treballador i mes va augmentar un 2,0 %, lleugerament per sobre de la inflació (1,8 %), i en contrast amb el descens d'un 0,3 % registrat l'any 2017. Cal recordar que durant el període 2014-2017 els costos laborals havien mostrat una tendència d'estancament i fins i tot retrocés en algun any.

En el conjunt de l'Estat, els costos laborals van augmentar un 0,9 % el quart trimestre. Les dades corregides d'estacionalitat i de l'efecte del calendari (només disponibles per a Espanya) assenyalen gairebé la mateixa variació interanual (un 1,0 %).

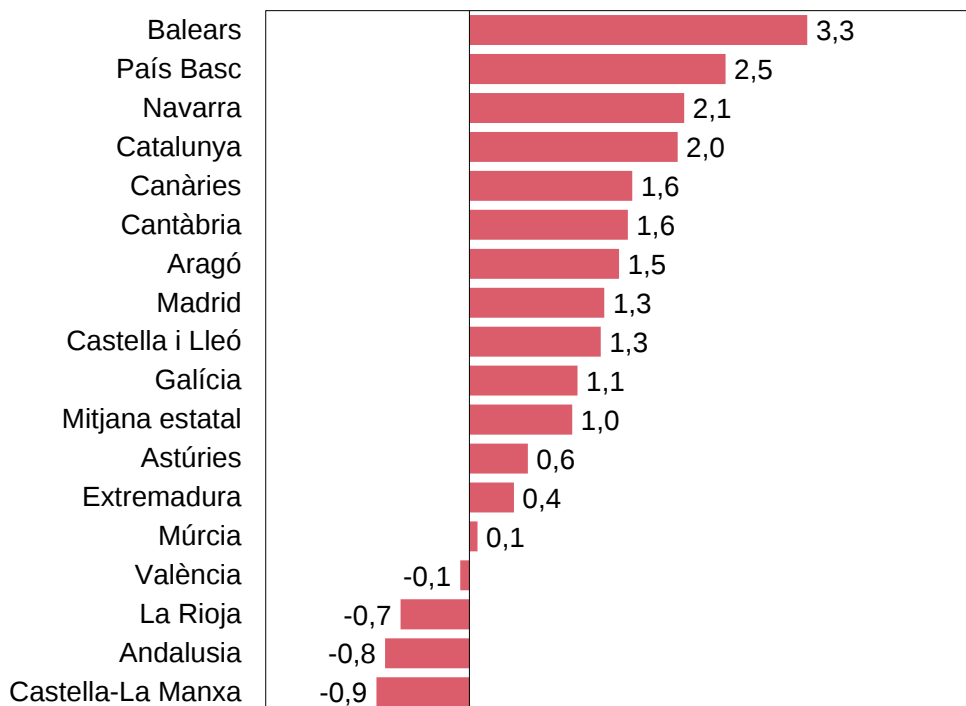
Costos laborals per treballador i mes a Catalunya i al conjunt de l'Estat
(% de variació interanual)

Font: Enquesta trimestral de cost laboral (INE).

L'anàlisi regional de l'evolució dels costos laborals durant el conjunt del 2018 mostra comportaments diferenciats amb un ventall que va d'un retrocés dels costos del 0,9 % a Castella-La Manxa, del 0,8 % a Andalusia i del 0,7 % a La Rioja, a creixements del 3,3 % a Balears i del 2,5 % al País Basc. A Catalunya el cost laboral creix el doble que al conjunt de l'Estat (1,0 %).

Cost laboral per treballador i mes a les comunitats autònomes.
2018 (% de variació interanual)

Font: Enquesta trimestral de cost laboral (INE).

Entre els components dels costos laborals, la part del cost salarial (un 74,9 % del total) també va augmentar un 2,0 % en el conjunt del 2018, si bé cal distingir l'augment del cost salarial ordinari, d'un 2,5 %, del retrocés del cost salarial extraordinari (que comprèn les pagues extraordinàries així com els endarreriments), de l'1,2 %. A Espanya els costos salarials van augmentar el 2018 un 1,0 %, amb un augment de l'1,2 % de la part del cost salarial ordinari i un lleuger avenç del cost salarial extraordinari (0,1 %).

Pel que fa als costos laborals no salarials (que representen el 25,1 % dels costos laborals, i inclouen les cotitzacions a la Seguretat Social i altres percepcions no salarials), l'evolució del 2018 també va presentar un augment més intens a Catalunya en relació al conjunt de l'Estat (d'un 2,3 % i un 1,0 % respectivament).

Durant el 2018, el nombre d'hores efectives de treball per treballador es va mantenir gairebé estable tant a Catalunya com al conjunt de l'Estat; amb una variació del 0,2 % i -0,2 % respectivament. Així, els

costos laborals per hora treballada a Catalunya es van situar el 2018 en 21,3 euros, un 1,8 % més que el 2017 (al conjunt estatal van augmentar un 1,2 %).

Costos salarials i laborals

Dades anuals (% de variació interanual)

	Cost per treballador i mes		Cost per hora de treball efectiva	
	2017	2018	2017	2018
Catalunya				
Cost laboral total	-0,3	2,0	-0,2	1,8
Cost salarial	-0,3	2,0	-0,1	1,7
Cost salarial ordinari	0,2	2,5	0,2	2,3
Cost salarial extraordinari	-3,0	-1,2	-2,1	-1,9
Cost laboral no salarial	-0,4	2,3	-0,4	2,1
Hores pactades	0,1	0,0	-	-
Hores efectives de treball	0,0	0,2	-	-
Espanya				
Cost laboral total	0,2	1,0	0,1	1,2
Cost salarial	0,1	1,0	0,0	1,2
Cost salarial ordinari	0,2	1,2	0,0	1,4
Cost salarial extraordinari	-0,2	0,1	0,2	-0,1
Cost laboral no salarial	0,5	1,0	0,3	1,2
Hores pactades	0,1	-0,1	-	-
Hores efectives de treball	0,1	-0,2	-	-

Font: Enquesta trimestral de cost laboral (INE).

Aquesta pauta d'expansió dels costos laborals, però, no s'estén per igual a tots els sectors productius. El dinamisme d'aquests costos en el sector de serveis (amb un augment del 2,7 % anual) contrasta amb l'avanç moderat a la indústria (0,7 %) i la caiguda a la construcció (-0,8 %). Dins el sector de serveis, aquest increment es concentra a les activitats d'informació i comunicacions (13,7 %), al comerç al detall i a l'engròs (9,5 % i 6,9 % respectivament), i a les activitats immobiliàries, professionals i tècniques (7,1 %); aquestes tres són les úniques branques que presenten un augment del cost laboral per sobre de la mitjana del sector. En el conjunt de l'Estat l'evolució mostra menys diferències entre sectors productius. Els costos del sector de serveis i la construcció augmenten un 1,1 % l'any 2018 mentre els de la indústria creixen un 0,6 %. Per la seva banda, l'evolució seguida pels costos salarials ordinaris per treballador i mes també ens confirma aquestes diferències entre Catalunya i el conjunt de l'Estat.

Costos laborals i costos salarials ordinaris per sectors productius**Dades anuals** (% de variació interanual)

	Catalunya		Espanya	
	2017	2018	2017	2018
Costos laborals per treballador i mes				
Total	-0,3	2,0	0,2	1,0
Indústria	0,3	0,7	0,7	0,6
Construcció	-0,9	-0,8	-0,6	1,1
Serveis	-0,3	2,7	0,2	1,1
Costos salarials ordinaris per treballador i mes				
Total	0,2	2,5	0,2	1,2
Indústria	0,7	0,7	0,6	0,9
Construcció	-0,2	-0,9	0,0	0,7
Serveis	0,2	3,3	0,1	1,3

Font: Enquesta trimestral de cost laboral (INE).

L'augment salarial pactat fins al març és del 2,08 %, lleugerament per sobre del registrat el 2018 (1,95 %)

Els convenis col·lectius que s'han registrat fins al març del 2019 presenten un increment de les tarifes salarials del 2,08 %, un augment que se situa molt proper al que es va pactar per a l'any 2018 (de l'1,95 %). Aquest avanç de les tarifes salarials es concentra especialment als convenis pactats en l'àmbit sectorial, on els

Increment salarial pactat a Catalunya segons l'àmbit de negociació i l'any d'efectes econòmics dels acords (% de variació interanual)

Any d'efectes econòmics	Àmbit	Acords col·lectius	Treballadors afectats	Increment salarial pactat (%)
Informació registrada fins al març del 2018				
2018	Total	203	430.629	1,58
	Empresa	161	30.494	1,04
	Sector	42	400.135	1,62
Informació registrada fins al març del 2019				
2018	Total	435	1.238.911	1,95
	Empresa	343	64.026	1,33
	Sector	92	1.174.885	1,99
2019	Total	218	766.833	2,08
	Empresa	172	41.033	1,50
	Sector	46	725.800	2,12

Nota: aquesta estadística no recull els convenis d'àmbit estatal amb efectes a Catalunya. En cada període es comptabilitzen els acords col·lectius de nova signatura (convenis firmats a partir de l'any en què el conveni té efectes econòmics) així com aquells acords plurianuals amb caràcter previ i que tenen efectes econòmics durant l'any indicat. Les dades tenen caràcter provisional.

Font: Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social.

increments són del 2,12 %. Per la seva banda, els convenis d'empresa registren un creixement de tarifes de l'1,50 %. Segons el Banc d'Espanya, aquesta dinàmica de les tarifes salarials podria guanyar intensitat en els propers mesos, si l'augment del salari mínim interprofessional tingués un impacte sobre la resta de la distribució salarial.

A principis del 2019, el nombre de treballadors afectats per la negociació col·lectiva ha augmentat amb intensitat, tant a Catalunya com al conjunt de l'Estat. Aquest augment es concentra als convenis pactats en l'àmbit sectorial.

6.

Àmbits monetari, financer i borsari

El Banc Central Europeu i la Reserva Federal ajornen la reducció d'estímuls monetaris fins al 2020

El Consell de Govern del Banc Central Europeu (BCE), en la reunió del 10 d'abril, ha decidit mantenir els tipus d'interès de referència sense modificacions, com a mínim, fins a finals del 2019, i tant temps com sigui necessari per tal d'aconseguir els objectius en matèria d'inflació del BCE (nivells pròxims però per sota del 2 %). Així, els tipus seguiran com des de la baixada del mes de març del 2016: 0,00 % per a les operacions principals de finançament, 0,25 % per a la facilitat marginal de crèdit, i -0,40 % per a la facilitat de dipòsit. D'altra banda, el BCE seguirà reinvertint el principal dels títols adquirits en el marc del programa de compra d'actius a mesura que vencin els terminis fins que es tornin a pujar els tipus de referència o fins que sigui necessari per tal de mantenir unes condicions de liquiditat favorables. Malgrat que no s'han concretat les condicions, s'ha apuntat a la utilització d'instruments addicional per tal de concedir finançament a les entitats financeres amb condicions avantatjoses.

D'altra banda, la Reserva Federal dels Estats Units, en la reunió del 20 de març, ha decidit mantenir el tipus d'interès de referència en la forquilla del 2,25 – 2,50 %, després dels increments realitzats durant el 2018. Aquesta decisió, a més, tindrà continuïtat durant tot l'exercici actual, de manera que la Fed no realitzarà increments de tipus durant el 2019, i això suposarà el període més llarg sense increments des de l'inici de la retirada d'estímuls el 2015. També hi ha un cert canvi de tendència en relació amb els actius acumulats en el seu balanç, ja que des del maig es rebaixarà la quantia d'actius que s'anava reduint mensualment, i s'espera que a partir de setembre s'aturi aquesta reducció progressiva del balanç que s'havia acumulat amb l'objectiu d'afavorir el finançament de l'economia nord-americana.

A Espanya, el finançament per a activitats productives i per a habitatge disminueix, mentre que el crèdit al consum augmenta

Al conjunt de l'Estat, d'acord amb l'enquesta sobre préstecs bancaris a Espanya, els criteris d'aprovació de crèdit per a llars s'ha endurit, mentre que no s'han observat canvis en el crèdit per a empreses. Per la seva banda, les condicions dels crèdits concedits s'han mantingut estables per a la majoria del finançament, amb l'excepció dels crèdits per al consum, que han vist suavitzades les seves condicions.

De cara al trimestre actual no es preveuen enduriments en les condicions de concessió de crèdits. Malgrat això, el volum de crèdit per a empreses i per a consum podria disminuir degut a una reducció de la demanda, mentre que s'espera un increment de la demanda en el cas de crèdits per a habitatge.

Pel que fa a les estadístiques de crèdit al conjunt de l'Estat, cal destacar el següent: l'estoc de crèdit segueix disminuint el quart trimestre del 2018 (-3,6 % interanual) degut a la reducció de finançament per a activitats productives (-7,3 %) i per a l'adquisició d'habitatge (-1,4 %). Per contra, el crèdit per al consum de les llars ha seguit creixent a taxes elevades (14,8 %) i el finançament a institucions sense finalitat de lucre ha augmentat un 2,1 % interanual l'últim trimestre del 2018.

Quant al crèdit nou per volum, els crèdits de fins a 1 milió d'euros, assimilables als que reben les pimes, han augmentat l'últim trimestre del 2018 un 3,9 % en relació amb el mateix trimestre de l'any anterior, mentre que els crèdits superiors al milió d'euros, habitualment concedits a empreses grans, han crescut un 13,3 %. Les primeres dades disponibles per al 2019 apunten una reducció en ambdós casos, més acusades en el cas dels crèdits inferiors a 1 milió d'euros.

L'estoc de crèdit manté la tendència a la baixa però modera la caiguda després de l'efecte estadístic dels canvis de domicili

L'estoc del crèdit adreçat a Catalunya que roman als balanços de les entitats de dipòsit es va veure reduït fortament durant el 2017. Això va ser causat, en bona part, per l'efecte estadístic que van suposar els canvis de domicili social d'algunes empreses el quart trimestre del 2017. La territorialització que en fan les entitats financeres es realitza en funció del domicili social del deutor en el moment de quantificar l'estoc. Bona part d'aquests canvis de domicili es van produir el quart trimestre del 2017, però durant l'inici del 2018 també n'hi va haver, per la qual cosa l'efecte estadístic encara pot tenir alguna incidència sobre la reducció del 4,0 % a tancament de l'any 2018 . Malgrat això, cal tenir

en compte que en els dos últims trimestres del 2018 també s'han produït reduccions, en línia amb la tendència a la baixa observada des del 2009.

L'evolució durant el 2018 a Espanya ha estat molt similar a la catalana (reducció del 4,5 % anual) malgrat que al conjunt de l'Estat no es va produir l'efecte domicilis socials mencionat. L'evolució ha estat similar tots els trimestres del 2018, i també ha baixat l'estoc de crèdit en els dos últims trimestres de l'any.

Aquesta reducció s'observa tant en el crèdit privat com en el de les administracions públiques. En el segon cas la caiguda és més acusada però té un pes relativament reduït sobre el total. No hi ha diferències de comportament destacables entre Catalunya i Espanya durant el 2018.

Evolució de l'estoc de crèdit de les entitats de dipòsit

(% de variació interanual)

	Catalunya			Espanya		
	Crèdit Total	Crèdit Privat ¹	Crèdit a les AP	Crèdit Total	Crèdit Privat	Crèdit a les AP
2016	-10,7	-10,4	-16,4	-4,0	-4,1	-2,1
2017	-8,3	-8,1	-11,7	-2,5	-1,9	-11,4
1t trimestre 2018	-9,3	-9,4	-6,3	-4,0	-3,5	-11,0
2t trimestre 2018	-9,5	-9,6	-8,7	-3,3	-2,9	-8,6
3r trimestre 2018	-9,5	-9,5	-9,8	-3,6	-3,3	-9,3
4t trimestre 2018	-4,0	-3,6	-12,2	-4,5	-4,1	-11,6

¹La caiguda del 2016 es deu a l'efecte estadístic en la comptabilització creditícia entre sectors financers i no financers. La caiguda del 2017 i 2018 s'explica per l'efecte estadístic del trasllat del domicili social d'algunes empreses fora de Catalunya durant el 4t trimestre del 2017.

Font: Banc d'Espanya.

Els dipòsits privats a termini segueixen disminuint, mentre que els dipòsits a la vista i d'estalvi augmenten

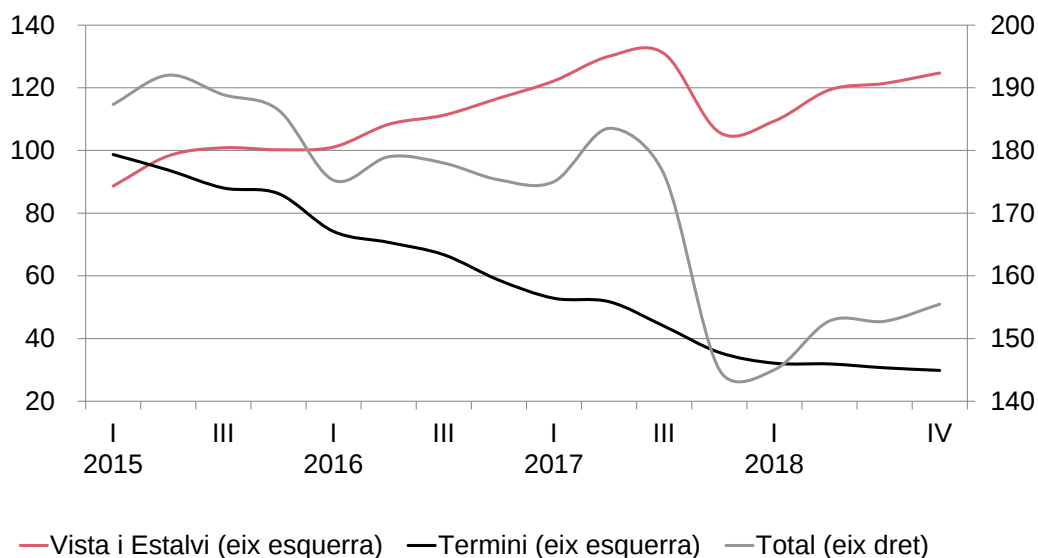
Durant el 2018 l'estoc de dipòsits en sucursals bancàries a Catalunya ha augmentat fins a presentar un increment interanual del 7,2 % a tancament d'any. Aquesta recuperació s'ha produït després d'una tendència negativa de forma pràcticament ininterrompuda des de finals del 2014 i de la forta reducció ocasionada a finals del 2017. Així doncs, el volum de dipòsits ha augmentat en 10.452 milions d'euros, però l'estoc segueix sent inferior al del tercer trimestre del 2017 perquè hi va haver una reducció intertrimestral de gairebé 31.100 milions d'euros l'últim trimestre del 2017.

Quant als dipòsits de les administracions públiques, han crescut un 12,0 % a Catalunya i un 16,3 % a Espanya, de manera que es manté l'increment robust observat des de mitjan 2017. Aquest augment, però,

s'ha de relativitzar perquè els dipòsits de les administracions públiques concentren el 5,6 % i el 5,7 % de l'estoc total a Catalunya i a Espanya, respectivament. En relació amb el tercer trimestre del 2018, els dipòsits han disminuït en el cas de les administracions públiques i augmentat en el cas del sector privat.

Els dipòsits a termini han anat disminuint de forma continuada (-16,1 % de disminució interanual el quart trimestre del 2018), mentre que els dipòsits a la vista i d'estalvi presenten una tendència a l'alça malgrat el sotrac de l'últim trimestre del 2017. L'evolució descrita, en part, s'explica per la cerca de rendibilitat davant d'uns tipus d'interès en mínims històrics, que penalitzen l'estalvi. Aquesta situació incentiva l'augment dels fons d'inversió com alternativa als dipòsits bancaris, perquè són més rendibles, malgrat que l'exposició al risc també és més accentuada; alhora que els dipòsits a la vista i termini ofereixen una liquiditat major.

Evolució dels dipòsits en l'economia catalana (milers de milions d'euros)

Font: Banc d'Espanya.

El 2019 s'inaugura amb un canvi de tendència en els mercats de valors respecte del 2018

Les principals borses del món han registrat augments en els índexs en el primer trimestre del 2019, després de tancar el 2018 amb caigudes importants. Si bé les previsions econòmiques continuen mostrant una clara desacceleració i els temors a una guerra comercial segueixen presents, el fre en l'enduriment de la política monetària i l'expectativa d'acord entre els EUA i la Xina han ajudat a que els mercats de valors presentin guanys en els primers mesos de l'any, especialment el gener.

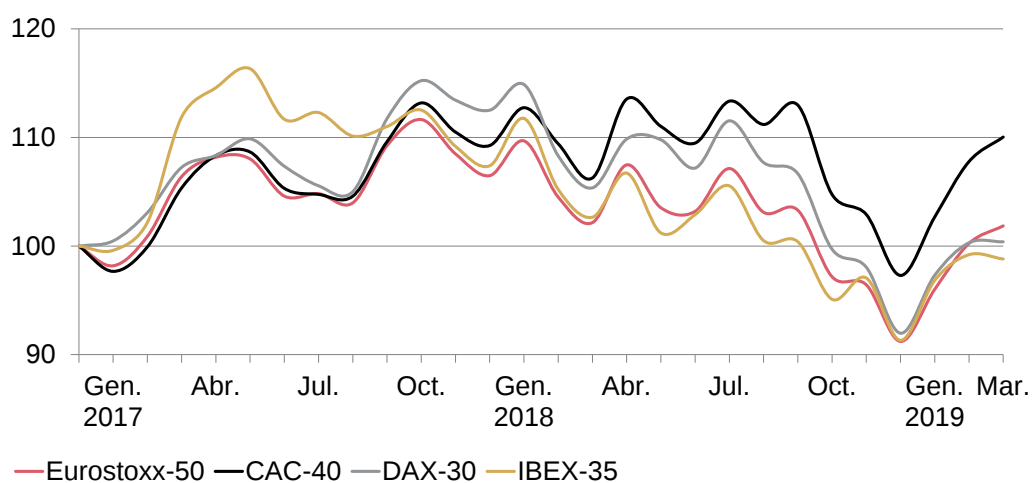
D'altra banda, en el que portem del 2019 els principals bancs centrals han evidenciat els temors a una desacceleració econòmica cada cop més present i la seva disposició a actuar, començant pel manteniment dels tipus d'interès. Això ha incentivat els inversors a substituir valors de renda variable per valors de renda fixa, i ha provocat caigudes en la rendibilitat dels bons sobirans, fins al punt que als EUA la corba de tipus d'interès del deute públic s'ha invertit (el rendiment dels bons sobirans a curt termini està per sobre de la rendibilitat d'alguns bons a llarg termini) i a Europa els bons alemanys han registrat rendiments negatius.

L'increment dels índexs borsaris el gener s'ha anat moderant els dos mesos següents. L'evolució dels mercats de valors dependrà del ritme de l'activitat econòmica i de les negociacions entorn a l'aplicació o no de mesures proteccionistes que poden debilitar el comerç mundial. Però també dependrà de la situació financera, ja que l'enduriment de les condicions financeres en un context de deute empresarial global elevat pot convertir-se en focus d'inestabilitat.

Els índexs borsaris europeus comencen el 2019 a l'alça

A Europa, els principals índexs de renda variable han augmentat durant els primers tres mesos de l'any. L'Eurostoxx-50, índex de referència de la zona euro i que conté les 50 empreses més grans per capitalització borsària, ha acumulat un augment en el primer trimestre de l'11,7 % en comparació amb el tancament del 2018. L'FTSE-MIB italià ha acumulat un 16,2 %, el CAC-40 francès un 13,1 %, el DAX-30 alemany un 9,2 %, i l'FTSE-100 britànic un 8,2 %.

Evolució dels índexs europeus
(Base 31/12/2016 = 100)

Font: Bloomberg.

Per la seva part, l'IBEX-35 ha presentat un increment acumulat en el primer trimestre del 2019 del 8,2 %. Un aspecte comú a tots els principals índexs borsaris europeus és que la forta arrancada d'inici d'any s'ha anat moderant. De fet, en el tancament del març l'IBEX-35 ha registrat una lleugera caiguda mensual respecte del febrer.

Rendibilitats dels principals índexs borsaris internacionals

(% de variació de l'acumulat de l'any)

		Cotització a 29 de març del 2019	2018			2019
			2n trimestre	3r trimestre	4t trimestre	1r trimestre
Euro Stoxx 50	Zona euro	3.351,7	-3,1	-3,0	-14,3	11,7
CAC 40	França	5.350,5	0,2	3,4	-11,0	13,1
Dax Xetra 30	Alemanya	11.526,0	-4,7	-5,2	-18,3	9,2
FTSE 100	Regne Unit	7.279,2	-0,7	-2,3	-12,5	8,2
FTSE MIB 40	Itàlia	21.286,1	-1,0	-5,2	-16,1	16,2
IBEX 35	Espanya	9.240,3	-4,2	-6,5	-15,0	8,2
Dow Jones Industrial Av	EUA	25.928,7	-1,8	7,0	-5,9	11,4
S&P 500	EUA	2.834,4	1,7	9,0	-6,2	13,1
Nasdaq Comp.	EUA	7.729,3	8,8	16,6	-3,9	16,5
Nikkei 225	Japó	21.205,8	-2,0	6,0	-12,1	6,0

Font: Bloomberg.

La cotització dels índexs en els mercats de valors dels EUA augmenta els primers mesos del 2019

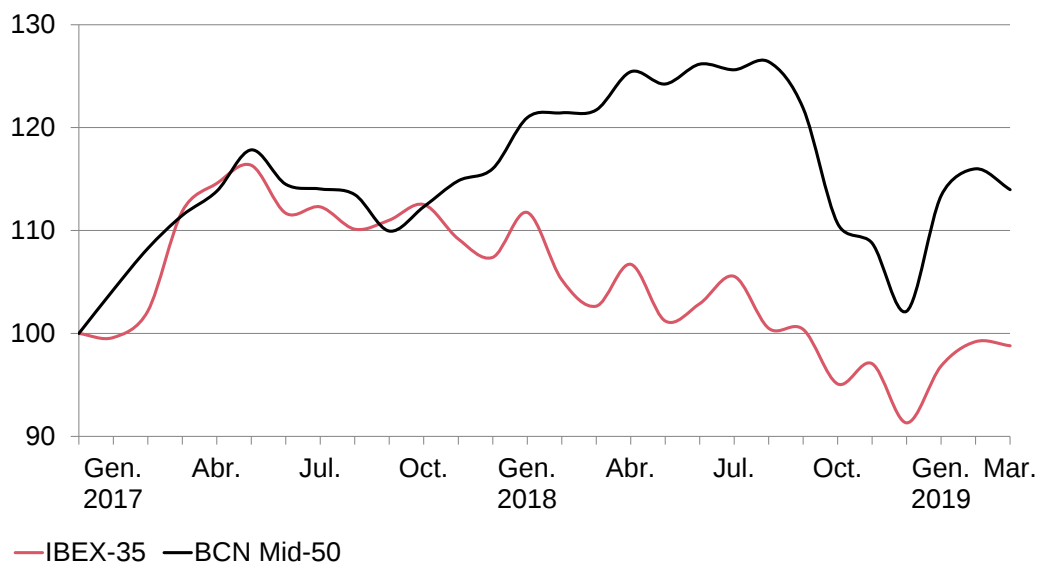
Els principals índexs borsaris dels EUA han registrat augments de dos dígitos en l'inici de l'any. Després d'un quart trimestre del 2018 negatiu, les borses dels EUA han recuperat bona part dels punts perduts. El Nasdaq ha crescut un 16,5 % en l'acumulat del primer trimestre, l'S&P-500 ha registrat un augment del 13,1 %, i el Dow Jones de l'11,4 %. Pel que fa al Japó, el principal índex de renda variable, el Nikkei-225, ha registrat una evolució favorable però amb guanys menors i en el primer trimestre del 2019 ha acumulat un augment del 6,0 % en comparació amb el tancament del 2018.

Les borses estatals inauguren l'any amb guanys

Els índexs dels quatre parquets espanyols han registrat guanys propers al 10 % en l'acumulat del primer trimestre. El Barcelona Global-100 ha augmentat un 8,7 %, l'índex de la borsa de València un 10,0 %, el de Bilbao un 8,5 % i el de Madrid un 8,0 %. Per la seva part, l'índex BCN Mid-50, compost per empreses que no formen part de l'IBEX-35, ha registrat un augment lleugerament superior (11,6 %).

Evolució de l'IBEX-35 i el BCN Mid-50

(Base 31/12/2017 = 100)

Font: Borsa de Barcelona.

L'índex Latibex All Share, representant del mercat borsari de valors llatinoamericans, va tancar el 2018 a l'alça i ha continuat amb registres positius aquest començament del 2019, amb un augment acumulat del 14,0 % en el tancament del primer trimestre.

Rendibilitats dels principals índexs borsaris estatals

(% de variació de l'acumulat de l'any)

	Cotització a 29 de març del 2019	2018			2019
		2n trimestre	3r trimestre	4t trimestre	1r trimestre
IBEX 35	9.240,3	-4,2	-6,5	-15,0	8,2
Barcelona Global 100	728,3	-5,3	-8,3	-17,4	8,7
Bilbao 2000	1.443,0	-3,5	-5,6	-15,7	8,5
IGBM (Madrid)	931,9	-3,9	-6,3	-15,0	8,0
IGBV (València)	1.230,4	-2,7	-5,7	-12,6	10,0
BCN Mid 50	22.553,2	8,7	5,1	-11,9	11,6
FTSE Latibex All Share	2.483,8	-2,6	8,4	10,3	14,0

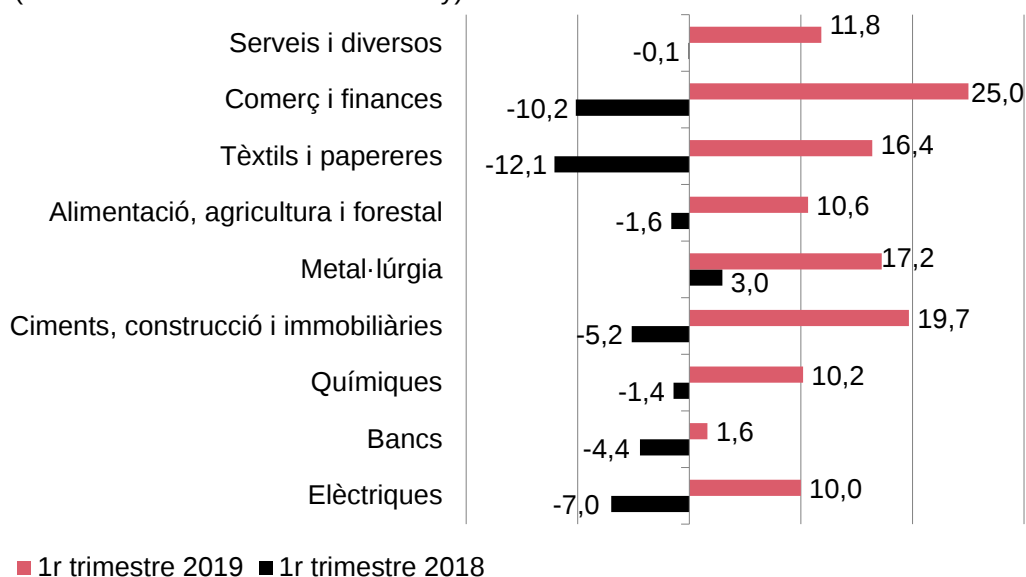
Font: Bloomberg.

Tots els índexs sectorials de la Borsa de Barcelona registren guanys en l'acumulat en el primer trimestre de l'any

Els resultats sectorials a la Borsa de Barcelona evidencien el canvi de comportament entre el 2018 i el 2019. Si durant els primers tres mesos del 2018 els índexs sectorials registraven pèrdues significatives, en aquest 2019 el comportament és a la inversa i tots els sectors mostren augments de dos dígit, amb l'excepció del sector bancari. El sector del comerç i les finances és el que ha registrat més guanys amb un 25,0 %.

Rendibilitat dels índexs sectorials de la Borsa de Barcelona

(% de variació de l'acumulat de l'any)

Font: Borsa de Barcelona.

El volum de contractació de la Borsa de Barcelona cau respecte del mateix període de l'any anterior

El volum de contractació de la Borsa de Barcelona en el tancament del primer trimestre del 2019 acumula 23.539,7 milions d'euros, un 35,1 % menys que en el mateix període del 2018. La variació en el volum d'accions és de bon tros el valor que més impacte té sobre el volum total negociat degut a la seva magnitud, en aquest cas la caiguda en termes relatius ha estat especialment significativa (-35,4 %) i explica la davallada en el total de contractació.

Volum efectiu de contractació a la Borsa de Barcelona

(Dades trimestrals acumulades dins de cada any)

Tipus de valor	Milions d'euros				1r trimestre 2019	% de variació interanual en el 1r trimestre
	1r trimestre	2n trimestre	3r trimestre	4t trimestre		
Efectes públics	151,5	318,6	377,0	457,1	74,8	-50,6
Bons FTA*	-	59,8	59,8	65,8	-	-
Accions	35.888,9	108.114,5	135.979,7	165.298,5	23.174,8	-35,4
Fons	110,5	297,7	437,8	552,0	206,4	86,9
Warrants	35,1	62,1	89,8	144,0	29,9	-14,8
Drets	107,8	248,2	316,1	476,3	53,9	-50,0
Segon Mercat	0,1	0,2	0,2	0,2	-	-
Total	36.293,8	109.101,2	137.260,4	166.994,0	23.539,7	-35,1

* Fons de titulització d'actius

Font: Borsa de Barcelona.

En termes relatius, els volums en títols de deute públic i de drets són els que més han caigut respecte del mateix període del 2018, mentre que la negociació en fons és el que més ha crescut.

El pes de la renda variable sobre el total de la contractació de la Borsa de Barcelona en el tancament del primer trimestre del 2019 se situa en un 99,7 %. D'altra banda, el pes del volum de contractació a la Borsa de Barcelona sobre el total de les quatre borses estatals ha caigut 3,0 punts percentuals respecte del mateix període del 2018, fins al 21,8 %. La Borsa de Madrid ha guanyat 3,7 punts percentuals i se situa en el 65,3 %, mentre que la Borsa de Bilbao en cau 0,6 i se situa en l'11,5 %. La proporció de contractació de la Borsa de València (1,4 %) es manté estable.

La negociació en el mercat de deute públic de Catalunya continua a la baixa

La negociació acumulada en el tancament del primer trimestre del 2019 en el mercat de deute públic de Catalunya ha estat un 50,6 % inferior a la del mateix període de l'any passat i el nombre d'operacions s'ha reduït un 28,3 %. El volum negociat en el mercat de deute públic ha representat un 0,3 % del total de la Borsa de Barcelona, percentatge lleugerament inferior al del mateix període del 2018 (0,4 % a l'acumulat en el primer trimestre).

Mercat del deute públic de Catalunya a la Borsa de Valors de Barcelona

(Dades trimestrals acumulades des de l'inici de l'any)

	Nombre d'operacions	Variació interanual (%)	Milions d'euros	Variació interanual (%)
1r trimestre 2018	113	-39,2	151,5	-68,5
2n trimestre 2018	232	-28,0	318,6	-59,9
3n trimestre 2018	293	-51,0	377,0	-72,7
4t trimestre 2018	343	-56,1	457,1	-75,3
1r trimestre 2019	81	-28,3	74,8	-50,6

Font: Borsa de Barcelona i Direcció General de Política Financera, Assegurances i Tresor.

El descens en el mercat del deute públic de Catalunya es deu al canvi d'estructura de la cartera d'endeutament de la Generalitat. Així, durant els darrers anys s'ha produït una progressiva disminució del deute viu representat en valors i un augment del deute viu representat en préstecs i línies de crèdit, derivats principalment dels mecanismes de finançament a càrrec del Fons de Liquiditat Autònoma (FLA), i des del febrer d'aquest any també a càrrec del Fons de Facilitat Financera (FFF). A 31 de març del 2019, el nominal admès a negociació en aquest mercat ha estat de 3.419,79 milions d'euros i estava representat per 16 emissions de bons i obligacions i 8 de pagarés.

7.

El sector públic

En aquest capítol s'analitzen les dades consolidades de l'execució pressupostària del conjunt del sector públic administratiu de la Generalitat, que inclou l'Administració general, el Servei Català de la Salut i les entitats autònomes administratives. S'incorpora també en aquestes dades l'execució de l'Institut Català de la Salut, tot i que és una entitat de dret públic subjecta al dret privat i, per tant, no forma part del sector públic administratiu. D'altra banda, la informació que es presenta a continuació exclou, tant en la part d'ingressos com de despeses, les transferències de l'Administració central als ens locals de la participació en els ingressos de l'Estat i les transferències del Fons europeu de garantia agrícola, perquè la Generalitat únicament n'exerceix la funció pagadora.

La manca d'aprovació dels pressupostos de la Generalitat de Catalunya per al 2019 ha comportat la situació de pròrroga pressupostària, i els comptes públics es regeixen per les condicions establertes en el Decret 273/2018, de 20 de desembre, de la pròrroga dels pressupostos.

El creixement dels ingressos s'accelera perquè s'han rebut unes transferències estatals

El primer trimestre del 2019, els ingressos no financers de la Generalitat han estat de 6.086 milions d'euros, un 16,7 % més elevats que l'any passat en el mateix període.

Les previsions dels recursos de bestretes i liquidacions del model de finançament del 2019 s'han realitzat en base a la informació que el Ministeri d'Hisenda va trametre a les comunitats autònomes el juliol del 2018. Aquests imports difereixen dels que l'Estat està efectivament transferint en concepte de bestretes des del mes de gener, a causa de la situació de pròrroga pressupostària de l'Estat, fet que també es va repetir els primers mesos de l'any passat. Les bestretes del model de finançament rebudes el primer trimestre han estat de 4.536 milions d'euros, un 7,8 % superior a la quantitat rebuda el mateix període el 2018. Al seu torn, el retorn de les liquidacions negatives del model de finançament dels anys 2008 i 2009 ha estat de -31 milions d'euros, import igual als anys anteriors.

Les transferències que no formen part del model de finançament han crescut amb intensitat perquè s'ha rebut el fons estatal per a polítiques actives d'ocupació, que el 2018 es va ingressar el maig. També s'han ingressat pagaments de fons europeus que l'exercici anterior no es van rebre.

Els altres ingressos impositius creixen un 26,5 % per l'alça de diverses figures tributàries, la recaptació de les quals es comenta més endavant. La reducció de l'import pendent d'aplicar en comparació a l'any anterior impulsa a l'alça la liquidació d'aquests impostos. Al seu torn, les taxes i altres ingressos augmenten un 25,9 % per l'increment de les prestacions de serveis a usuaris de programes socials.

Estat d'execució del pressupost d'ingressos de la Generalitat* per conceptes

A 31 de març de 2019 (milions d'euros)

	Pressupost inicial	Drets liquidats (DL)	% de variació (DL 2018/2019)
Ingressos de bestretes del model de finançament	19.019	4.536	7,8
Liquidacions i avançaments del model finançament	1.139	-31	0,0
Altres ingressos impositius	3.715	808	10,1
Taxes i altres ingressos	501	96	25,9
Altres transferències	1.427	657	216,5
Ingressos patrimonials	40	6	-37,9
Alienació d'inversions	0	14	68,0
Ingressos no financers	24.987	6.086	16,7

*Sector públic administratiu i Institut Català de la Salut.

Font: Sistemes Corporatius Econòmics Financers de la Generalitat de Catalunya.

Per capítols pressupostaris, el primer trimestre del 2019, els impostos directes creixen un 9,3 % i els indirectes, un 7,1 %, impulsats per les bestretes del model de finançament de l'IRPF i l'IVA. Les taxes i altres ingressos creixen un 25,9 % per l'augment de les prestacions de serveis a usuaris de programes socials.

Les transferències corrents presenten un augment molt intens perquè s'han ingressat les transferències estatals per a polítiques actives d'ocupació i un pagament del programa operatiu del Fons social europeu 2014-2020. Les transferències de capital creixen perquè s'han rebut recursos del programa operatiu del Fons Europeu de Desenvolupament Regional.

Amb imports relativament reduïts, els ingressos patrimonials cauen un 37,9 % mentre que l'alienació d'inversions creix un 68 %.

Estat d'execució del pressupost d'ingressos de la Generalitat* per capítols

A 31 de març de 2019 (milions d'euros)

	Pressupost inicial	Drets liquidats (DL)	% de variació (DL 2018/2019)
Impostos directes	11.634	2.453	9,3
Impostos indirectes	12.472	3.019	7,1
Taxes i altres ingressos	501	96	25,9
Transferències corrents	1.154	346	65.218,7
Ingressos patrimonials	40	6	-37,9
Alienació d'inversions	0	14	68,0
Transferències de capital	41	152	163,0
Operacions corrents	25.801	5.920	15,0
Operacions de capital	41	166	151,4
Ingressos no financers	25.841	6.086	16,7

*Sector públic administratiu i Institut Català de la Salut.

Font: Sistemes Corporatius Econòmics Financers de la Generalitat de Catalunya.

L'augment de la comptabilització de les transferències fa créixer el conjunt de la despesa

De gener a març del 2019, les obligacions reconegudes per despeses no financeres van ser de 6.267 milions, import un 8,7 % més elevat que el del mateix període l'exercici anterior.

Les remuneracions del personal s'incrementen un 8,5 % per l'augment retributiu del 2,25 % del 2018, que es va aplicar a partir de l'octubre amb efectes retroactius. El mes de març s'ha abonat el 10% corresponent a la paga extra del 2013. D'altra banda, augmenta la plantilla de docents i de l'ICS.

Les despeses corrents en béns i serveis augmenten un 16,9 %, principalment per la major comptabilització dels concerts sanitaris, dels concerts socials i del subministrament de material i productes farmacèutics i analítics de l'ICS. També augmenten les despeses TIC.

Els interessos i les despeses de formalització del deute disminueixen un -8,6% . Malgrat l'augment del volum del deute i del tipus mitjà, les variacions del calendari d'abonament dels interessos fan reduir la despesa.

Les transferències corrents augmenten un 4,8 % perquè s'incrementa la comptabilització de determinades partides, com els concerts educatius pels increments retributius, transferències als consells

comarcals per transport, menjadors i serveis escolars i a ens com Infraestructures Ferroviàries de Catalunya i l'Agència de l'Habitatge de Catalunya, entre altres.

Les transferències de capital augmenten un 35,8 %. S'ha incrementat la comptabilització de les transferències per a inversions ferroviàries, a les corporacions locals per la llei de barris i a l'Agència de l'Habitatge de Catalunya. També augmenten les transferències a les universitats públiques, a les corporacions locals per a inversions en equipaments culturals i a l'OSIC, i pel Foment del Contracte Global d'Explotació.

Les inversions reals disminueixen un 35,7 %, per un menor ritme de comptabilització de les aportacions a Infraestructures.cat.

Estat d'execució del pressupost

A 31 de març de 2019 (milions d'euros)

	Pressupost inicial	Crèdits definitius	Obligacions reconegudes (OR)	% de variació (OR 2018/2019)
Remuneracions del personal	7.537	7.555	1.836	8,5
Compra de béns corrents i serveis	7.661	7.630	2.062	16,9
Interessos	799	799	277	-8,6
Transferències corrents	7.279	7.557	1.919	4,8
Fons de contingència	326	316	0	0
Inversions reals	586	657	56	-35,7
Transferències de capital	487	526	117	35,8
Operacions corrents	23.602	23.857	6.094	9,0
Operacions de capital	1.073	1.183	173	0,0
Despeses no financeres	5.901	5.880	6.267	8,7

*Sector públic administratiu i Institut Català de la Salut.

Font: Sistemes Corporatius Econòmics Financers de la Generalitat de Catalunya.

La recaptació de la Generalitat creix un 9,5 %

El primer trimestre del 2019 , la recaptació dels impostos de la Generalitat de Catalunya va augmentar un 9,5 %.

La recaptació dels impostos sobre transmissions patrimonials i sobre actes jurídics i documentats va créixer un 8,6 % i un 8,8%, respectivament, recollint l'alça del mercat immobiliari. L'impost sobre successions i donacions creix un 8,8 %.

L'impost sobre establiments comercials no és comparable amb l'exercici anterior perquè llavors l'aplicació de la recaptació es va fer un

mes més tard. L'impost sobre begudes ensucrades, que ha ingressat el primer termini de pagament, creix un 71 %, mentre que els tributs sobre el joc disminueixen un 16,4 %.

Dels impostos gestionats per l'Agència Estatal d'Administració Tributària, el tram autonòmic de l'impost sobre hidrocarburs es va mantenir estable i l'impost sobre determinats mitjans de transport va créixer un 39,2 %.

Han ingressat la seva recaptació anual l'impost sobre els habitatges buits, que s'ha reduït un 21,2 %, l'impost sobre l'emissió d'òxids de nitrogen per l'aviació comercial, que ha crescut un 28 % i el gravamen de protecció civil, que es redueix un 4,5 %. L'impost sobre el risc mediambiental dels elements radiotòxics ha recaptat 14 milions d'euros l'exercici 2018, però el Tribunal Constitucional l'ha anul·lat, per la qual cosa la Generalitat haurà de retornar l'import recaptat des del 2017.

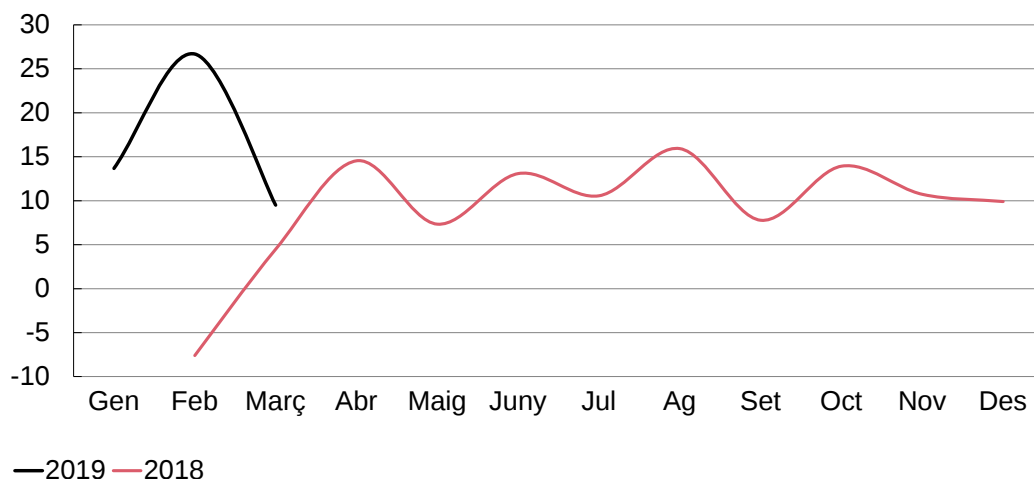
Recaptació tributària de la Generalitat (Gener-març de 2019)

	Milions d'euros	% de variació 2018/2019
I. sobre successions i donacions	152	8,8
I. sobre els habitatges buits	10	-21,2
I. grans establiments comercials	11	4.165,3
I. sobre el patrimoni	8	10,7
I. transmissions patrimonials	369	8,6
I. actes jurídics documentats	134	8,8
I. operacions societàries	3	-4,7
I. det. mitjans de transport	27	39,2
Tram autonòmic i. hidrocarburs	50	-0,2
I. estades establiments turístics	1	200,2
I. emissió de gasos a l'atmosfera per la indústria*	1	—
I. emissió d'òxids de nitrogen per l'aviació comercial	4	28,0
I. dipòsits entitats de crèdit	0	-100,5
Impost begudes ensucrades envasades	8	71,0
Impost risc mediambiental elements radiotòxics*	14	—
Tributs sobre el joc	53	-16,4
Tributs sobre el joc en línia	9	39,1
Gravamen de protecció civil	1	-4,5
Total	858	9,5

* L'import del 2018 és zero.

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

Recaptació tributària de la Generalitat de Catalunya (taxes de variació interanual sobre xifres acumulades)

* S'exclouen les dades de gener del 2018 perquè la recaptació és erràtica.
Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

La recuperació de l'ocupació i els salaris impulsen la recaptació de l'AEAT

De gener a març del 2019, la recaptació de l'Agència Estatal d'Administració Tributària (AEAT) es manté estable, amb un creixement del 0,3 % a Catalunya i un descens del 0,8 % en el total de les comunitats autònomes.

Recaptació tributària de l'AEAT a Catalunya¹ (Gener-març de 2019)

	Milions d'euros	% de Catalunya sobre el total de les comunitats autònomes	% de variació 2018/2019	
			Catalunya	Total de les comunitats autònomes ²
IRPF	4.334	20,5	1,4	3,0
Impost sobre societats	-761	14,9	4,4	-17,3
IVA	4.346	22,1	-0,3	0,3
Impostos especials	369	7,5	-3,1	6,4
Impost sobre el tràfic exterior	178	36,8	2,4	0,3
Altres ingressos tributaris	266	20,9	-16,6	-31,3
Recaptació tributària	8.733	20,6	0,3	-0,8

¹ Inclou el conjunt d'impostos cedits a les comunitats autònomes de règim comú i a les corporacions locals.

² Inclou la recaptació efectuada per les delegacions de l'AEAT, excepte l'efectuada per les diputacions forals de la Comunitat Autònoma del País Basc i de la Comunitat Foral de Navarra.

Font: Informe mensual de recaptació tributària, AEAT.

La recaptació per l'IRPF ha augmentat un 1,4 % a Catalunya i un 3 % en el conjunt de comunitats. Les retencions del treball creixen, però la recaptació total es veu afectada negativament pel reintegrament de les retencions de les prestacions de maternitat i paternitat des del 2014, arran d'una sentència del Tribunal Suprem que les va declarar exemptes. La recaptació per IVA es modera fins a registrar un estancament, afectat negativament per l'acceleració de les devolucions. Els impostos especials disminueixen un 3,1 % a Catalunya i creixen un 6,4 % en total, percentatge que es redueix a un 1,5 % si s'elimina l'impacte de la tarifa autonòmica en l'impost sobre hidrocarburs.

La recaptació de l'impost sobre societats no és significativa el primer trimestre perquè no ha ingressat encara el primer pagament a compte, però a més a més l'import total registra unes devolucions extraordinàries per efecte d'una sentència judicial que afecta a la comunitat de Madrid.

8.

Recull d'indicadors

Producte interior brut

(% de variació interanual)

	Any			Trimestre		
	2016	2017	2018	3r 2018	4t 2018	1r 2019
Catalunya						
PIB	3,4	3,3	2,6	2,5	1,8	2,0 ^A
Demanda interna ¹	2,2	2,5	2,2	1,9	2,0	-
Demanda externa ¹	1,2	0,8	0,4	0,6	-0,2	-
Espanya						
PIB	3,2	3,0	2,6	2,5	2,3	2,4 ^A
Demanda interna ¹	2,4	2,9	2,9	2,7	2,5	2,2 ^A
Demanda externa ¹	0,8	0,1	-0,3	-0,2	-0,2	0,2 ^A
Zona euro						
PIB	2,0	2,4	1,8	1,6	1,2	1,2 ^A
Demanda interna ¹	2,3	1,6	1,6	1,8	1,4	-
Demanda externa ¹	-0,4	0,8	0,2	-0,2	-0,3	-
Internacional						
PIB de la UE-28	2,0	2,4	1,9	1,8	1,5	1,5 ^A
PIB dels EUA	1,6	2,2	2,9	3,0	3,0	3,2 ^A
PIB del Japó	0,6	1,9	0,8	0,2	0,3	-

Comerç exterior

(% de variació interanual)

	Any			Trimestre			Mes		
	2016	2017	2018	2n 2018	3r 2018	4t 2018	Des. 2018	Gen. 2019	Febr. 2019
Catalunya									
Exportació de béns	2,0	6,9	1,1	2,4	-0,5	-0,7	-7,8	-2,0	2,6
Importació de béns	1,5	9,0	6,9	8,3	6,8	8,4	4,1	2,7	4,3
Espanya									
Exportació de béns	2,6	7,7	2,9	3,9	4,0	1,8	-3,7	-1,3	1,9
Importació de béns	-0,4	10,5	5,6	8,7	6,5	6,1	1,6	0,9	3,6

^A Dada avançada.

¹ Contribució al creixement.

Font: Idescat, Departament de la Vicepresidència i d'Economia i Hisenda, Eurostat, INE, BEA, ESRI i Agència Estatal d'Administració Tributària.

Activitat i demanda

(% de variació interanual)

	Any			Trimestre			Mes		
	2016	2017	2018	3r 2018	4t 2018	1r 2019	Des. 2018	Gen. 2019	Febr. 2019
Catalunya									
Índex de producció industrial ¹	3,1	3,7	0,8	-0,6	-5,5	-	-11,0	0,2	-1,8
Licitació d'obra pública	-11,6	44,2	-40,6	-61,2	-64,4	-	-63,1	-5,6	-55,3
Xifra negoci activitats de serveis	2,9	5,8	5,3	4,7	5,3	-	1,9	4,5	4,2
Vendes de comerç al detall ²	2,7	-0,9	0,3	-2,2	1,5	0,3	-0,5	0,5	1,5
Importacions de béns de capital	4,2	6,7	4,6	3,6	11,4	-	-2,4	4,7	13,0
Espanya									
Índex de producció industrial ¹	1,6	2,9	0,7	0,3	-2,8	-	-6,6	3,1	-0,2
Licitació d'obra pública	-4,3	37,6	-14,0	-36,8	-31,5	-	13,9	-2,1	-31,2
Xifra negoci activitats de serveis	4,0	6,4	6,1	6,8	5,6	-	2,7	5,4	5,0
Vendes de comerç al detall ²	3,8	0,8	0,8	-1,3	1,9	1,2	-0,2	1,4	1,9
Importacions de béns de capital	5,8	7,8	4,6	7,9	6,0	-	-2,2	9,5	9,3

Mercat de treball

(% de variació interanual, llevat dels casos indicats amb un asterisc)

	Any			Trimestre			Mes		
	2016	2017	2018	3r 2018	4t 2018	1r 2019	Gen. 2019	Febr. 2019	Març 2019
Catalunya									
Població activa	-0,1	0,1	0,4	0,1	1,2	2,0	-	-	-
Població ocupada	3,4	2,9	2,7	2,3	2,3	2,7	-	-	-
Població en atur	-15,6	-14,6	-14,0	-15,1	-5,8	-2,6	-	-	-
Taxa d'ocupació (16-64 anys)*	66,4	68,0	69,0	69,6	69,2	69,0	-	-	-
Taxa d'atur*	15,7	13,4	11,5	10,6	11,7	11,6	-	-	-
Afiliació a la Seguretat Social	3,7	3,8	3,0	2,4	2,8	2,7	2,8	2,8	2,4
Atur registrat	-11,9	-11,1	-6,0	-4,6	-6,1	-4,9	-5,8	-5,2	-3,8
Espanya									
Població activa	-0,4	-0,4	0,3	0,3	0,5	0,7	-	-	-
Població ocupada	2,7	2,6	2,7	2,5	3,0	3,2	-	-	-
Població en atur	-11,4	-12,6	-11,2	-10,9	-12,3	-11,6	-	-	-
Taxa d'ocupació (16-64 anys)*	60,5	62,1	63,4	64,0	64,0	63,6	-	-	-
Taxa d'atur*	19,6	17,2	15,3	14,6	14,4	14,7	-	-	-
Afiliació a la Seguretat Social	2,9	3,5	3,2	2,9	2,9	2,9	2,8	2,9	3,0
Atur registrat	-8,6	-9,3	-6,5	-6,0	-6,2	-5,2	-5,5	-5,2	-4,9
Zona euro									
Ocupació	1,7	1,3	1,2	1,1	1,1	-	-	-	-
Taxa d'ocupació (15-64 anys)*	65,4	66,4	67,3	67,8	67,6	-	-	-	-
Taxa d'atur*	10,0	9,1	8,2	8,1	8,0	-	-	-	-

¹ Sèrie original corregida d'efectes de calendari.

² En valors constants. Exclou estacions de servei.

Font: Idescat, INE, Eurostat, Agència Estatal d'Administració Tributària, Departament de Treball, Afers Socials i Famílies, Ministeri de Treball, Migracions i Seguretat Social.

Preus i salaris

(% de variació interanual)

	Any			Trimestre			Mes		
	2016	2017	2018	3r 2018	4t 2018	1r 2019	Gen. 2019	Febr. 2019	Març 2019
Catalunya									
Índex de preus de consum	0,1	2,2	1,8	2,3	1,9	1,2	1,0	1,1	1,4
Inflació subjacent	1,1	1,3	1,1	0,9	1,0	0,9	0,9	0,8	0,8
Índex de preus industrials	-3,6	4,3	2,7	4,0	2,7	1,5	1,2	1,5	1,6
Salaris pactats en convenis ¹	1,08	1,46	1,95	1,72	1,85	2,08	2,03	2,07	2,08
Cost laboral total ²	0,1	-0,3	2,0	2,3	1,8	-	-	-	-
Espanya									
Índex de preus de consum	-0,2	2,0	1,7	2,2	1,7	1,1	1,0	1,1	1,3
Inflació subjacent	0,8	1,1	0,9	0,8	0,9	0,7	0,8	0,7	0,7
Índex de preus harmonitzat	-0,3	2,0	1,7	2,3	1,8	1,1	1,0	1,1	1,3
Índex de preus industrials	-3,1	4,4	3,0	5,0	3,1	1,9	1,7	1,7	2,4
Salaris pactats en convenis ¹	1,01	1,47	1,78	1,67	1,75	2,20	2,16	2,23	2,20
Cost laboral total ²	-0,4	0,2	1,0	1,9	0,9	-	-	-	-
Zona euro									
Índex de preus harmonitzat	0,2	1,5	1,7	2,3	1,8	1,4	1,4	1,5	1,4
Inflació subjacent	0,8	1,1	1,2	1,4	1,1	1,1	1,2	1,2	1,0
Índex de preus industrials	-2,2	3,1	3,2	4,3	3,9	-	2,9	2,9	-

Altres

(% de variació interanual, llevat del tipus de canvi)

	Any			Trimestre			Mes		
	2016	2017	2018	3r 2018	4t 2018	1r 2019	Feb. 2019	Març 2019	Abril 2019
Valor del tipus de canvi (\$/euro)	1,1066	1,1293	1,1815	1,1631	1,1412	1,1356	1,1351	1,1302	1,1238
Preu del petroli (\$/barril)	-47,5	-17,0	30,7	51,1	43,0	8,7	-1,3	0,0	0,1
Cotització borsària IBEX-35 ³	-2,0	7,4	-15,0	-9,6	-15,0	-3,8	-5,7	-3,8	-4,1
Comerç mundial de béns	1,5	5,4	-	3,3	3,1	-	-	-	-

¹ Dades acumulades. Les dades anuals inclouen les revisions pactades fins al final del període.

² Cost per treballador i mes.

³ A final del període.

* Dades de la mitjana del període.

Font: Idescat, INE, Eurostat, OMC, Departament de Treball, Afers Socials i Famílies, Ministeri de Treball, Migracions i Seguretat Social, Ministeri d'Economia i Empresa i Banc d'Espanya

Requadre 1. La població nascuda a l'estranger impulsa el creixement demogràfic a Catalunya

Les dades definitives del padró d'habitants a 1 de gener de 2018, publicades per l'Idescat, ens mostren que la **població estrangera resident a Catalunya era d'1.082.099 persones i representava el 14,2 % de la població catalana**. El nombre d'estrangers va augmentar en 40.737 persones en un any, xifra que suposa un increment anual del 3,9 %. La població total va créixer un 0,6 %.

Les naturalitzacions són essencials per entendre el creixement demogràfic

En els darrers nou anys, la població estrangera pràcticament sempre s'havia anat reduint any a any, i és a partir de l'any 2017 que va experimentar un creixement moderat, de l'1,8 %. En aquest sentit, és essencial apuntar a que **una part important del descens de la població estrangera fins el 2017 s'explica per les naturalitzacions**, és a dir, població nascuda a l'estranger que ha immigrat a Catalunya, i que després de diversos anys de residència sol·licita la nacionalitat administrativa espanyola. En aquests casos, aquestes persones deixen de constar com a estrangers en les estadístiques oficials, però segueixen constant com a nascuts a l'estranger.

El quadre següent mostra la dimensió del fenomen de les naturalitzacions i posa de relleu **la importància de tenir en compte les persones nascudes a l'estranger per valorar les variacions de població**. També evidencia que **el creixement demogràfic és impulsat per l'augment de la població nascuda a l'estranger**. Entre els anys 2017 i 2018 la població nascuda a l'estranger va créixer en 49.776 persones, mentre que el nombre de persones nascudes a Espanya va caure en 5.541 persones. En total, **les persones nascudes a l'estranger representen l'any 2018 el 18,2 % de la població total**.

Nombre de persones a Catalunya segons la nacionalitat i el lloc de naixement

	2017	2018	Diferència 2017-2018	
			En valors absoluts	En %
Total població	7.555.830	7.600.065	44.235	0,6
Nacionalitat espanyola	6.514.468	6.517.966	3.498	0,1
Nascuts a Espanya	6.108.507	6.099.386	-9.121	-0,1
Nascuts a l'estranger	405.961	418.580	12.619	3,1
Nacionalitat estrangera	1.041.362	1.082.099	40.737	3,9
Nascuts a Espanya	116.379	119.959	3.580	3,1
Nascuts a l'estranger	924.983	962.140	37.157	4,0

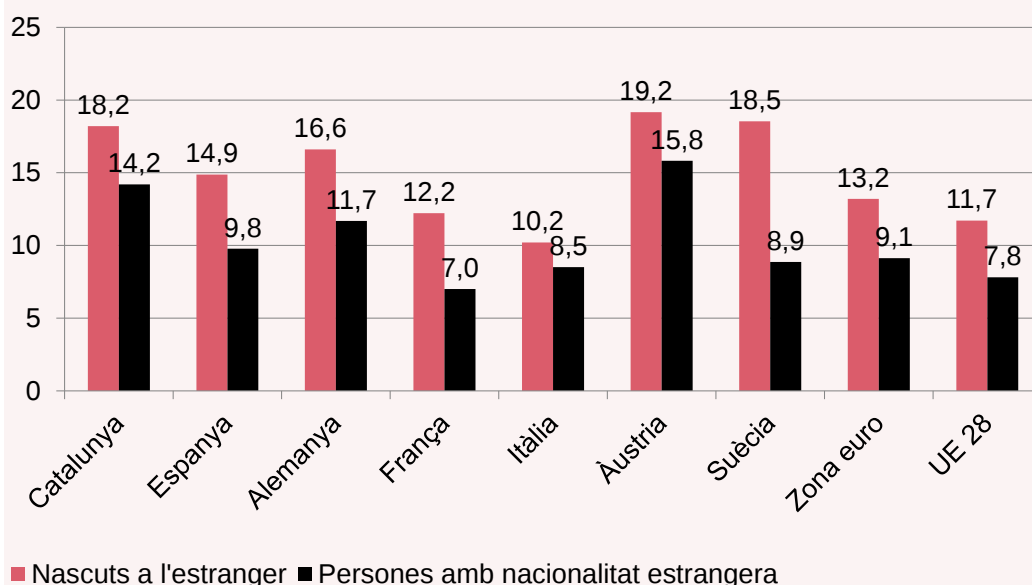
Font: Idescat.

Catalunya presenta uns percentatges elevats tant de població estrangera com de persones nascudes a l'estranger

Tant pel que fa al nombre d'estrangers com pel que fa al nombre de persones nascudes a l'estranger, **Catalunya presenta uns percentatges elevats si es comparen amb els d'algunes economies properes**. Aquest fenomen es pot observar en el següent gràfic.

Percentatges de població estrangera i de població nascuda a l'estranger

Any 2018.

■ Nascuts a l'estranger ■ Persones amb nacionalitat estrangera

Font: Idescat i Idescat.

Altres països de l'entorn, com França, presenten proporcions substancialment més baixes, si bé convé tenir present que el fenomen de la immigració va ser anterior en el temps i actualment hi ha una

presència destacada de fills i filles de persones nascudes a l'estranger que van immigrar en dècades anteriors; una situació que s'escapa de l'abast de les estadístiques que estem analitzant.

En qualsevol cas, el que també crida l'atenció són les diferències entre Catalunya i Espanya. **Catalunya és la tercera comunitat autònoma amb més població nascuda a l'estranger, per darrere de Canàries (18,6 %) i Madrid (18,5 %).** A Catalunya, entre la població nascuda a l'estranger, cal destacar la provinent del Marroc (15,8 %), Equador (6,0 %) i Romania (5,7 %). A Madrid la composició és diferent, i les comunitats més nombroses són les de Romania (11,6 % del total dels nascuts a l'estranger), Equador (10,4 %) i Colòmbia (7,5 %).

Algunes comunitats tenen més tendència a adquirir la nacionalitat espanyola que d'altres

Tal i com es pot veure en el requadre de sota, **el fenomen de les naturalitzacions es percep amb més evidència en comunitats determinades, en particular als països llatinoamericans.** Equador en seria l'exemple més característic: el 2018 hi havia un nombre important de persones nascudes a l'Equador (82.559), que convertia Equador en la segona comunitat més important a Catalunya. En canvi, només eren 25.749 persones les que tenien nacionalitat equatoriana el 2018. **Un patró molt similar es replica per altres països llatinoamericans**, com Colòmbia, el Perú i l'Argentina, i de manera una mica menys accentuada en el cas de Bolívia.

Població estrangera a Catalunya per als principals països. 2018

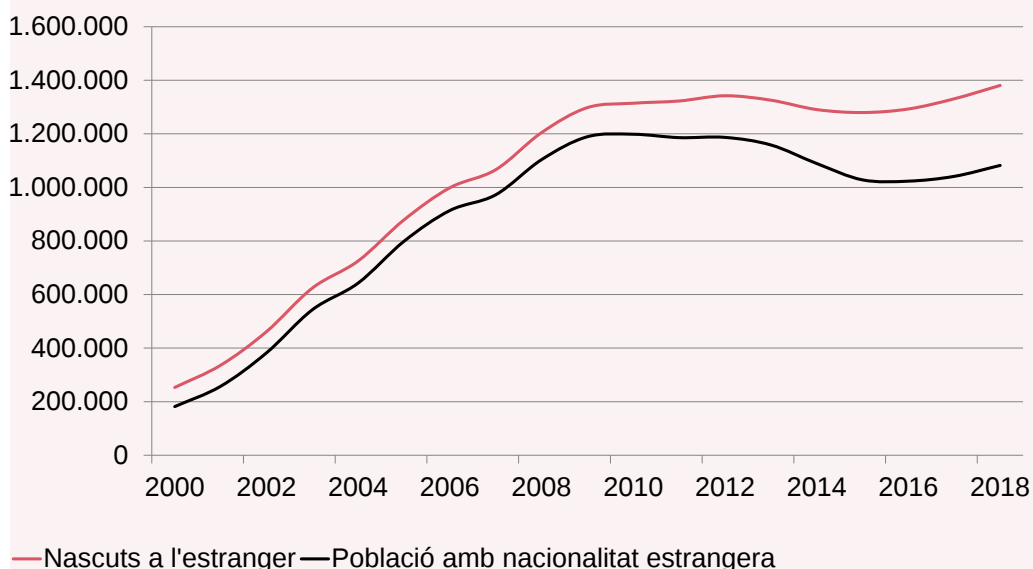
	Segons país de naixement		Segons nacionalitat	
	Nombre de persones	% sobre el total d'estrangers	Nombre de persones	% sobre el total d'estrangers
Marroc	217.962	15,8	211.192	19,5
Equador	82.559	6,0	25.749	2,4
Romania	78.961	5,7	89.177	8,2
Colòmbia	67.613	4,9	29.854	2,8
Argentina	63.485	4,6	19.192	1,8
Perú	53.983	3,9	20.127	1,9
Xina	52.501	3,8	59.380	5,5
Bolívia	47.086	3,4	30.095	2,8
Pakistan	46.415	3,4	45.125	4,2
França	45.381	3,3	33.184	3,1
Hondures	37.004	2,7	33.728	3,1
Itàlia	30.636	2,2	55.823	5,2

Font: Idescat.

Aquest fenomen s'ha donat de manera menys freqüent entre les persones d'origen marroquí (la comunitat estrangera més nombrosa): 211.192 persones tenen nacionalitat marroquina, mentre que 217.962 van néixer al Marroc (dues xifres força similars, de manera que la proporció de persones de nacionalitat marroquina que han sol·licitat i obtingut la nacionalitat espanyola és força reduïda). En el cas dels països iberoamericans, part del fenomen s'explica, probablement, pel termini per demanar la nacionalitat espanyola que se'ls exigeix a les persones nacionals d'aquells països (2 anys), molt inferior que el termini estàndard (10 anys). Al mateix temps, gran part dels països llatinoamericans compten amb conveni de doble nacionalitat, de manera que l'adquisició de la nacionalitat espanyola no comporta la pèrdua de la nacionalitat d'origen, fet que sí que succeeix als nacionals d'altres països com el Marroc.

L'evolució de la població nascuda a l'estranger ens permet apreciar un creixement molt destacat des de l'any 2000, que es va interrompre entre els anys 2013 a 2015, per reprendre el creixement de manera més moderada. En canvi, la dinàmica de la població amb nacionalitat estrangera ofereix diferències notables a partir de l'esclat de la crisi; de fet, la caiguda s'estén entre els anys 2011 i 2016, afavorida per l'esmentat procés de naturalitzacions.

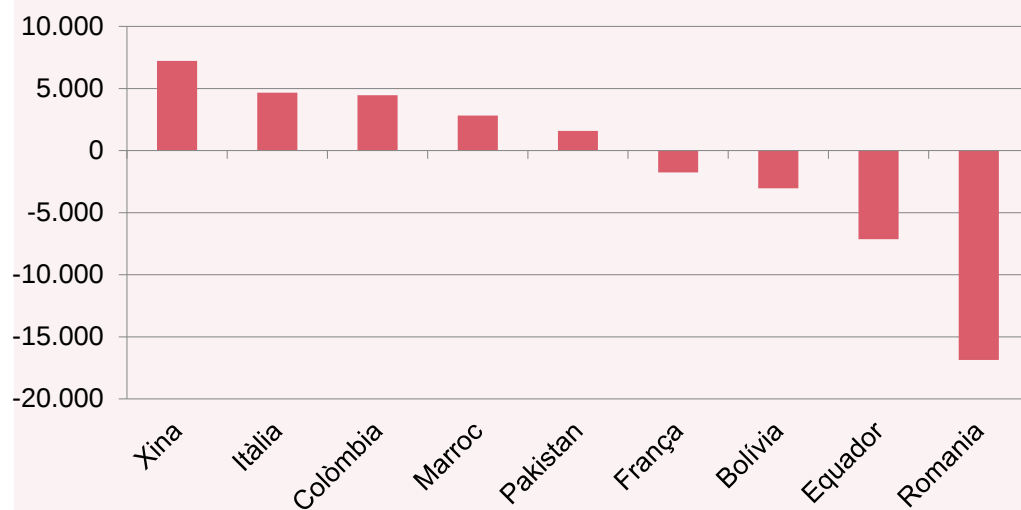
Evolució del nombre de persones amb nacionalitat estrangera i de les persones nascudes a l'estranger. Catalunya, 2000-2018.

Font: Idescat.

L'evolució de la població nascuda a l'estranger per països entre els anys 2013 i 2018 ens amaga dinàmiques diferenciades, des dels augments de les persones nascudes a Itàlia (17,9 %), Xina (15,9 %) i Colòmbia (7,1 %), als retrocessos de les nascudes a Romania (-17,6 %), Equador (-8,0 %) i Bolívia (-6,1 %).

Variació en el nombre de persones segons els països de naixement.
Catalunya (2013-2018)

■ Nombre de persones nascudes a l'estranger

Font: Idescat.

Requadre 2.

Els indicadors de benestar i progrés social

El passat 28 de febrer es va publicar l'actualització dels Indicadors de benestar i progrés social, establerts per un grup de treball amb membres tant de l'Idescat com de la DG de Pressupostos i de la DG d'Anàlisi Econòmica de la Generalitat de Catalunya. Aquests indicadors –que s'actualitzen dos cops l'any- pertanyen als àmbits de Condicions de vida i treball, Salut, Educació, Medi Ambient, Habitatge, Seguretat i transport, Inclusió, drets i participació i Oci i cultura. En aquest requadre ens centrarem en el bloc de Condicions de vida i treball, i també en el d'Educació, dos dels blocs amb millores més notables: n'analtzarem tant l'evolució més recent com la posició relativa respecte al marc europeu.

El bloc de les condicions de vida i treball

En primer lloc, el bloc que fa referència a les **condicions de vida i treball** presenta una millora en tots els indicadors relatius a l'atur: baixa l'atur en general, l'atur entre les dones, les taxes d'atur de llarga i de molt llarga durada i, **especialment, millora l'atur dels joves, que baixa 22,7 punts entre els anys 2012 i 2018** (a la zona euro va baixar 6,7 punts en el mateix període).

Tot i els descensos de l'atur entre els anys 2013 i 2018, Catalunya se segueix situant en el quart quartil dels països de la UE-28, tal i com es pot veure en el diagrama de caixa de la pàgina següent.

Cal dir que aquests descensos tan importants de l'atur no tenen per què traduir-se en augments notables del benestar de la societat. Com es veurà més endavant, el 2017 la taxa de risc de pobresa en el treball va registrar un màxim des de l'any 2010.

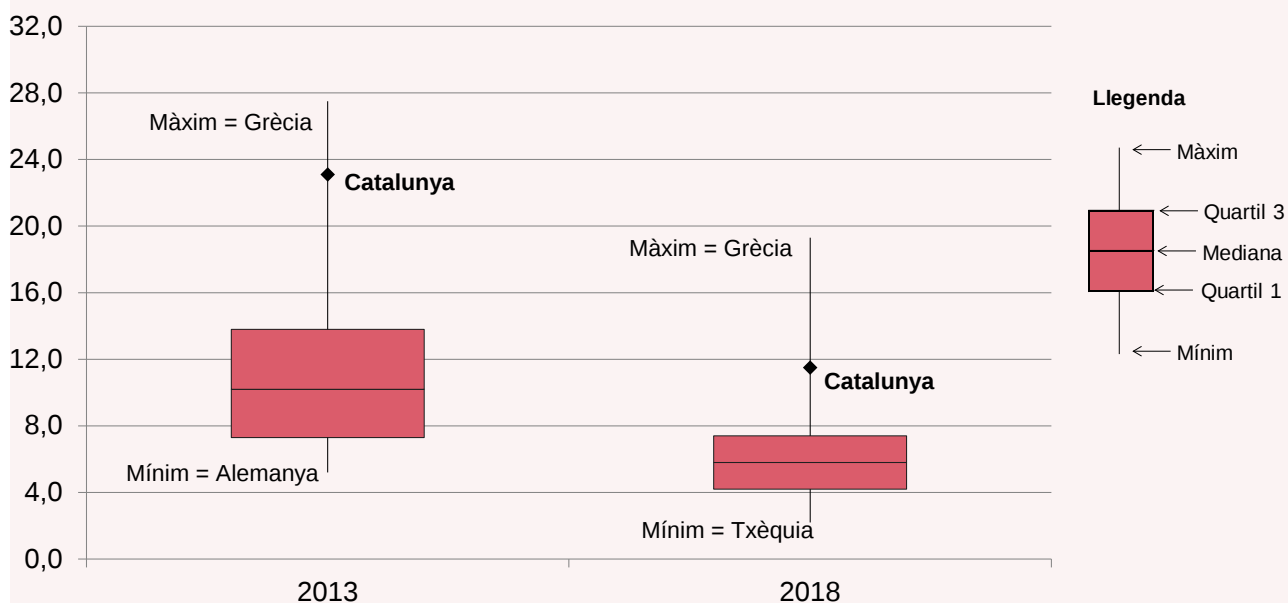
Indicadors de benestar i progrés social. Catalunya.

Unitats: Percentatge, excepte quan s'indica el contrari.

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Evolució
Condicions de vida i treball							
Renda mitjana neta anual de les llars (euros)	30.423	30.407	30.655	31.339	31.411	-	
S80/S20	5,7	6,5	6,0	5,5	5,7	-	
Taxa de població en risc de pobresa o d'exclusió social (AROPE)	24,5	26,0	23,5	22,5	23,8	-	
Taxa de dones en risc de pobresa o d'exclusió social (AROPE)	24,1	26,8	23,8	24,0	24,5	-	
Taxa de menors de 18 anys en risc de pobresa o d'exclusió social (AROPE)	27,6	29,9	29,4	25,0	27,7	-	
Taxa de risc de pobresa	19,8	20,9	19,0	19,2	20,0	-	
Taxa de risc de pobresa en el treball	11,4	11,7	11,2	12,0	12,2	-	
Baixa intensitat de treball	10,8	12,0	8,8	7,2	8,8	-	
Privació material severa	6,1	6,3	6,7	5,5	5,0	-	
Intensitat de risc de pobresa	27,0	37,3	35,7	29,0	30,3	-	
Cobertura de les prestacions de desocupació	33,8	30,2	27,9	27,0	26,0	27,7	
Taxa d'ocupació de 20 a 64 anys	63,9	66,2	67,7	70,1	71,8	72,9	
Taxa d'atur	23,1	20,3	18,6	15,7	13,4	11,5	
Taxa d'atur de les dones	22,4	20,0	19,4	16,9	14,4	12,1	
Taxa d'atur dels joves	50,2	47,1	42,3	34,3	30,4	27,7	
Taxa d'atur de llarga durada	12,2	11,5	10,4	8,5	6,3	4,7	
Taxa d'atur de molt llarga durada	7,6	8,2	7,8	6,5	4,7	3,3	

Font: Idescat.

Taxa d'atur de Catalunya en el marc dels Estats de la Unió Europea 28 (2013 i 2018)

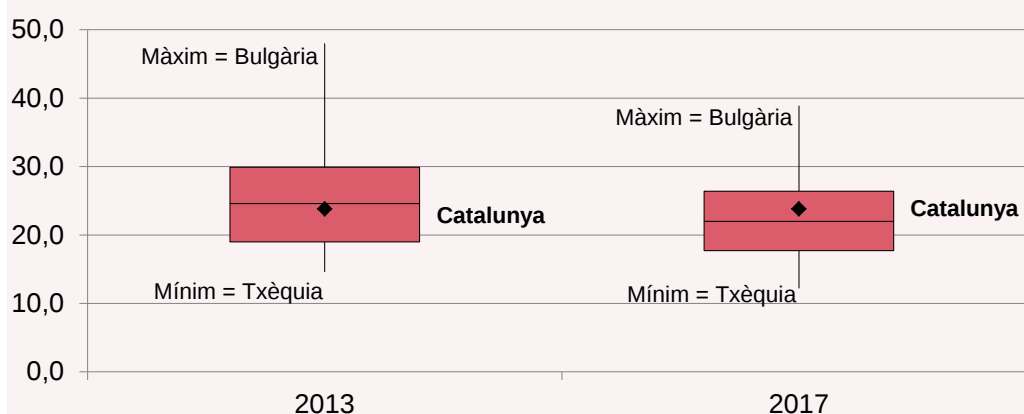
Nota: les dades de Dinamarca i Estònia fan referència a l'any 2017.

Font: INE i Eurostat.

Dins d'aquest primer bloc també s'hi inclouen indicadors que es calculen a partir de l'Enquesta de Condicions de Vida, i la seva evolució no és positiva. Tot i la recuperació econòmica, s'observa un deteriorament de tots els indicadors de pobresa relativa i de desigualtat. En primer lloc, l'evolució de la renda mitjana neta anual, tot i les millores registrades entre els anys 2013 i 2017 en termes nominals, ha suposat una pèrdua del nivell adquisitiu del 14,6 % en termes reals des de l'any 2010.

Pel que fa a la taxa AROPE, que mesura el percentatge de persones que es troben en risc de pobresa i/o exclusió social, tot i els descens experimentat des de l'any 2014 (amb un repunt el 2017), Catalunya empitjora en termes relatius en el context europeu. En el següent diagrama de caixa s'observa una **convergència progressiva de les taxes AROPE a nivell europeu però un empitjorament relatiu de la situació catalana**, representada amb un rombe negre.

Taxa AROPE de Catalunya en el marc dels Estats de la Unió Europea 28
(2013 i 2017)

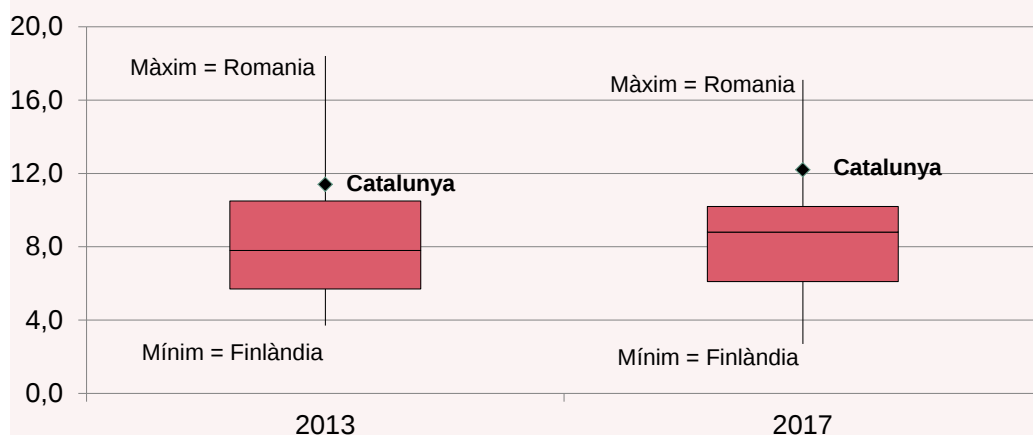

Font: Idescat i Eurostat.

La **taxa de pobresa en el treball**, tal i com ja s'ha avançat, també experimenta un deteriorament progressiu, i el 2017 es va situar en el 12,2 %, mentre que la mitjana per a la zona euro va ser del 9,4 %. En el gràfic següent, en què es compara la situació dels països de la UE-28 de l'any 2013 amb la de l'any 2017, es pot comprovar que, la taxa mediana dels països de la UE augmenta, i Catalunya també segueix aquesta tendència amb un augment d'1,8 punts percentuals.

Tanmateix, la cobertura de les prestacions per desocupació (que mesura la població desocupada que rep prestacions per desocupació) repunta moderadament el 2018, després d'experimentar una caiguda important en el període 2010-2017.

Taxa de pobresa en el treball en el marc dels Estats de la Unió Europea 28 (2013 i 2017)

Font: Idescat i Eurostat.

El bloc dels indicadors referents a educació és el bloc amb millores més destacables en els darrers anys, tot i seguir estant lluny de la mitjana de la UE-28.

Indicadors de benestar i progrés social. Catalunya.

Unitats: Percentatge, excepte quan s'indica el contrari.

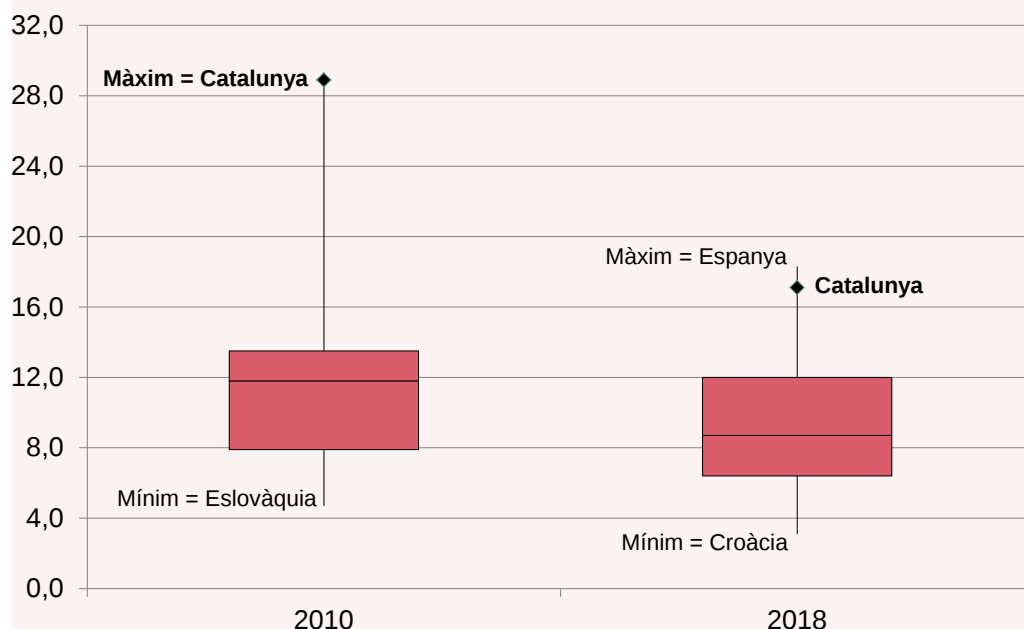
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Evolució
Educació							
Població de 30 a 34 anys amb estudis de nivell terciari	46,2	47,0	43,1	43,1	44,8	47,3	
Població entre 20 i 24 anys que ha assolit, com a mínim, l'educació secundària postobligatòria	64,4	68,6	72,4	73,8	73,6	-	
Abandonament prematur dels estudis	24,7	22,2	18,9	18,0	17,1	17,0	
Població entre 15 i 29 que ni estudia ni treballa	23,1	20,1	18,4	16,9	15,0	15,4	
Competències bàsiques amb un baix rendiment dels alumnes a les proves de 4t d'ESO (en tant per u)	0,3	0,5	0,5	0,2	0,2	0,2	
Competències bàsiques amb un alt rendiment dels alumnes a les proves de 4t d'ESO (en tant per u)	0,3	0,3	0,3	0,6	0,4	0,2	
Formació permanent de la població de 25 a 64 anys	9,5	8,3	7,6	7,4	7,7	8,8	

Font: Idescat.

Per exemple, **l'abandonament escolar el 2018 va ser del 17,0 %, molt allunyat ja del 28,9 % registrat el 2010**, el valor més elevat de tots els països de la UE-28. Probablement, el canvi en les expectatives laborals dels joves estudiants sigui una de les causes d'aquesta millora, però cal tenir en compte que la dada per a la zona euro el 2017 va ser de l'11,0 % i que, tal i com es pot veure en el diagrama de caixa següent, Catalunya segueix mostrant un dels

pitjors registres de la UE-28. La reducció de l'abandonament escolar prematur és la tendència general a la UE-28, sobretot en aquells països on el problema l'any 2010 era més accentuat.

Taxa d'abandonament escolar prematur de Catalunya en el marc dels Estats de la Unió Europea 28 (2010 i 2018)

Font: Eurostat.

Un dels punts negres, però, és el de la formació permanent, que es mesura pel **percentatge de persones de 25 a 64 anys que reben educació o formació en l'any corresponent**. Si bé l'últim any la millora ha estat de 1,1 punts percentuals, el descens global entre els anys 2013 i 2018 ha estat de set dècimes.